

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

na kraje bivše Avstro-Ogrske:
celo leto naprej . . . K 60—
pol leta K 30—
četrt leta K 15—
na mesec K 5—

Vprašanjem glede inzeratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravištevno (spodaj, priloge, levo). Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 99.

Inačica vsake dva sveder, hrastovni nadstropje in praznino.

Inzerati se računajo po porabljenem prostoru in stor 1 mm visok ter 34 mm širok prostor: enkrat po 12 vln, dvakrat po 11 vln, tretkrat po 10 vln. Poslano (enak prostor) 30 vln, parje in zbiranje (enak prostor) 20 vlnarjev. Pri večjih inzeratih po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vedno 100% po nakazilu. Na same plemenite naročnice brez posilne denarja se ne moremo nikakor ozirati. „Narodna Tiskarna“ telefon št. 99.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani:

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:
celo leto naprej . . . K 58— | četrt leta naprej . . . K 15—
pol leta K 29— | na mesec K 5—

Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v I. nadst. levo), telefon št. 34.

Kaj se godi v Parizu?

Francija želi sporazuma med nami in Lahi. — Kardinal Bourne pri papežu. — Nevarna propaganda. — Za „Jugoslovanski iredentski sklad“.

Glej „Najnovejša“ na 6. strani.

Razburjenje.

V teh časih se pode politične novice, ki dostikrat druga drugo izključujejo. Živci naroda pa so po tolikih letih vsestranskega razburjenja občutljivi do skrajnosti, zlasti živci naroda, ki se je preril iz starega robstva na svobodo in sedaj trepetaje čaka ono ureditev svoje svobode. Kakor je nosi v svojem srcu in v svojem globokem prepričanju o pravičici. Če v takem času naši javni listi nasedejo vestem, ki morajo vsakega Jugoslovana zadeti v sredino duše, je to umljivo iz splošne razburjenosti, kateri se naposled tudi uredniki, ki so ljudje in Slovani, kakor drugi rojaki, ne morejo meniti nič, tebi nič odtegniti. In težko je danes nam, ki smo od pariške tovarne za ureditev sveta tako daleč, pravilno oceniti možnost te ali one vesti. Zanašati se moramo, če nočemo le zakasnelo capljati za tujimi žurnalisti, na iskrenost in resnobo vira, iz katerega nam ta ali ona vest poteče. Iz katerega vira so naši listi dobili sobotno pretružno vest o taki rešitvi jadranskega vprašanja, ki bi bila za nas stalen, nevtrajliv vir upravičenega skrajnega sovraštva do naših jugozapadnih sosedov in kvas za izbruh novega mednarodnega klanja — prejalislej — tega ne vem. Iz tega priobčenja je gledala taka resnoba glede jamstva istinitosti, da so morali tudi povsem kritični ljudje verovati neznosnemu poročilu. Čuditi se torej ni, da so se začele prikazovati na hišah črne zastave. Če bi ne bili že čez nekaj ur dobili kolikor toliko uteh, da vest ni točna in ni čisto nič potrjena, bi danes v celi Ljubljani ne bilo hiše brez črne zastave in tudi po celi Jugoslaviji bi bili zaplapolali črni barjaki vsenarodne toge. Naravno je tudi, da se je ljubljansko dijaštvo takoj formiralo v demonstrativen žalni sprevod z narodnimi trobojnicami, na katerih so bile pritrdne črne pentlje. Vsa srca so bila z mladino, nebroj ljudstva z bledim, resnim obrazom je spreved spremetalo in brez števila ljudi, možkih, ženskih, preprostitih in srednjega stanu, je bridko jokalo sredi ceste. Ni tudi nič čudno, če so iz mladih dijaških src tuptat prihajali ogorčeni in zbadljivi klici na naslov onih, kateri bi bili — v slučaju resničnosti — odgovorni za našo narodno nesrečo. Mislimo, če bi mater, ki ima, rečimo pet otrok, skupina ljudi vgrabila enega otroka, da ga proda v robstvo,

češ, saj imaš itak še štiri otroke. — mislimo, da bi se taka mati tudi ne obnašala salonsko in naj bi bila najzobraznejša dama. To omenimo za tiste, ki menijo, da nam bo nedeljski mladinski izraz celokupnega narodnega obupa in gneva škodoval na kakih mednarodnih mestih. Kdor zna razumeti, kaj sam ljubi svoj narod iz dna duše, naj bo te ali one narodnosti, ta se bo moral kvečjemu čuditi, da ni na take vesti, ko so se že splošno verjele, že prvi trenotek se vse drugače zaorilo med nami. Saj bilo bi, če bi ono »Jobsko sporočilo« ne bilo skoro preklicano. Francozi so dovršeno kultiviran narod. A kaj bi se zgodilo v Parizu, če bi se narodu na verjeten način razglasilo, da so vse ostale vlasti sklenile, naj Francija ne dobi Alzacije - Lorene, marveč naj jo upravlja Anglija. Kaj bi Pariz storil? — Torej: Nihče ni upravičen okorčati se nad našo itak v razvoju prekinjeno manifestacijo. Edino, kar sme in more iz nje povzeti mednarodni svet — in dobro je, da imamo ravno zdaj tu vsesplošno zastopstvo najmočnejših narodov — je to, da smo narod, ki bi nikdar ne prebolel brutalne krivice, napravljene mu z odtrganjem katerekoli jugoslovanske zemlje in delov našega naroda. Preveč stoletij živimo sredi Evrope, nego da bi nas kdorkoli mogel razdeljevati na sosedo. Kakor so razdeljevali stari Španci nesrečne Indijance in njih zemljo, potegnili kar vrvi: Tostran vrvi je vse tvoje, ono je na moje, zemlja in ljudje. Na tak repartiment bi naš narod odgovoril z vsemi, kar ima zaveden, izobražen narod sredstev zoper razžalitev in ponižanje.

Op. ur.: Seveda je res, da uredništva listov ne smejo vsake vesti prinesiti brez kritike. Mi smo svojo vest dobili notom naše švicarske »Agence centrale«, odnosno njenega pariškega informatorja, ki je obrednem pariški poročevalcu Reuterja. Vir je torej najboljši. Seveda še s tem ni rečeno, da mora biti vsaka njegova vest absolutno točna. Naglasili smo v komentarju, da je vest verjetna z ozirom na trenutni položaj: toda da se ta položaj izpreminja: končno ni vse zlato, kar so sklenili v Parizu v raznih komisijah in še manj, kar so se dogovorili izven njih. Vest je bila morda rafinirano lansirana. Kakor jo je ves narod sprejel, je dokaz, da čutimo jedro in dušo, in da smo vred-

ni svoje svobode; je dokaz, da »se ne pustimo razsekati živci«, kakor je rekel predsednik Narodnega Predstavništva; je dokaz, da ni več razlike med Srbom, Hrvatom in Slovencem in da so v nedeljo naš regent in naši poslanci to povedali, kar si lahko istočasno bral z lica vsakega posameznika pri nas: Da se ne uklonimo. Pomirljive vesti so pa povedale, da je položaj sicer resen, da pa pravne odločitve še ni. In ravno, ker je še ni, je razburjenje treba zadrževati. To je tudi opomin v Pariz: Ne igrajte se z ognjem, dokler imate slamnato streho.

Gabriele D'Annunzio Goricanom.

Gorica, 17. marca. (P. P.) D'Annunzio je poslal goriški podružnici društva »Trento - Trieste«, ki mu je poklonila umetniško izdelan pergament z »gorkim pozdravom in neštivilnimi podpisi meščanov« sledeč odgovor:

Mojim Goricanom!
Ta lepa italijanska imena meščanov, ki so mi s priprostim pozdravom poklonili največji dar, ta imena, zbrana v teh straneh, zvezanih z ljubezljivo rokodelca, ki se zdi, da slovesno odpirajo delo novih furianskih korporacij, berem in jih pobožno recitiram eno za drugim. Kot da bi bila litanije Svete Gorice, rešene mučenice!

Najdem Vincita, Gasparija, Michielia, Venieria, imena intimnega zvoka in obraz Svete Gorice, italijanski, kakor one svete in globoke sence, se mi prikazuje na vrhu 3 heraldičnih stolpov, ne pod grofovsko krogo, ampak pod živordečim vencem, ki so za soletni voljaki s Krasa v polletu plamena in krvi.

Imel sem že v rokah star pečat latinskega mesta, ki je imelo v varstvu relikvije Ogleja. Bil je iz vžganega železa. In so bila v trdnjavi z zobčastim nadzidkom vrata, ki jo je pred časom rosvetila usoda poustrašni ljubezni, ki hodi danes skozi njo.

Ne bojte se danes iznova pečatiti z istim vtiskom vaše italijanstvo, vašo plemenitost, obe starodavni in trdni. Eden Vaših je napisal z ozirom na ljubezni, ki pride in se ne oddalji več, pod sliko vrat izrek: »Ingressus at non regressus«. (Vstopil je in se ni več vrnil.)

Sodrgo divjih kmetov, ki ne jenja vihati rokavov in razsajati, govorimo latinski!

Gabriele D'Annunzio.

Član te sodrgo divjih kmetov je prinal temu pesniškemu pismu sledeče vrstice:

Ne boj se, D'Annunzio! Predno se bo tvoja sodrga do dobra navadila pečatiti svoje italijanstvo in plemenitost s častitljivim, v železo vžganim pečatom, predno bo svoj »latinski« govor govorila do konca, ne bomo več vihati rokavov in razsajati, ampak bomo govorili s takim jugoslovanskim novdarmom.

da bodo vsi Tvoji Bombigi, Marussigi, Podbersigi, Pinaussigi, Planinsichi in Cocianichi, imena intimnega zvoka, ki jih sedaj tako pobožno recitiraš, zbežali kot svete in globoke sence skozi vrata naše Gorice, kjer bo počival na vrhu treh heraldičnih stolpov jugoslovanski grb in blestel napis: »Odšli ste in se ne vrnite nikoli več«.

Dr. F. Borovski: Aproximacija in valuta najresnejši sedanji problem.

Bilo jih je mnogo, ki so stavili mnogo upanja na prosto kupčijo z živili. Posamezne centrale na Hrvaškem, prejšnja hrvatska vlada, pa tudi razne trgovske družbe stavile so izvozu živila tako velike zapreke, da se je zdela vsem svobodna trgovina kot najbolj sluzna in hitra rešitev. Ako se poruši ta kitajski zid, katerega so postavili v sredi naše države razni politični in privatni špekulanti, upali smo videti proste ceste, po katerih bi se prevažale zadostne množine živil tudi v naše pokrajine, kajti o tem, da bi na jugu naše kraljevine ne bilo zadosti živeža tudi za Slovenijo, ni bilo nikdar dvoma. Ravno nasprotno: poznavalci razmer so se prepričali na licu mesta, da je bilo n. pr. v mnogih krajih toliko krompirja, koruze in svinj, da sploh ni bilo mogoče spraviti vse prirastek v promet.

Ta kitajski zid porušila je beogradska vlada z enim samim zamahom, ne da bi se bila prej informirala pri posameznih deželnih vladah, pri solidnem trgovstvu in pri vseh tistih, ki morajo skrbeti za aprovizacijo. Beogradska vlada storila je s tem premalo in preveč. Premalo zaradi tega, ker glede cen ni ukrenila in določila ničesar, preveč pa zaradi tega, ker je pripustila prosto trgovino v obsegu najhujše in najnevarnejše špekulacije, mesto da bi bila določila najprej za vsako posamezno pokrajinsko vlado primerno množino in primeren okraj za nakup, potem pa določila, da smejo v tem okraju in to množino nakupiti samo trgovci, katere imenuje za to dotična pokrajinska vlada. Na Hrvaškem slavi sedaj judovsko trgovstvo prave orgije in prav blizu je čas, ko se bo tudi zadnji solidni hrvatski trgovec poslovil od tega posla. Na Hrvaškem je bila vsled madžarskega importa trgovina že pred vojno večnoma v rokah čifutov. To razmerje se je v vojni še poslabšalo. Kakor drugod, je cvetela tudi na Hrvaškem vojna dobičkarja in sicer ravno tako kakor na Madžarskem na naravnost hudodelski način. Bili so tudi pri nas oduhu med trgovci v mestu, kakor tudi med kmeti na deželi, toda toliko milijonov se ni prigoljufalo nikjer kakor na Madžarskem in Hrvaškem. Solidna trgovina bila je potisnjena popolnoma v ozadje, in število tistih hrvatskih trgovcev, ki so ostali zvesti solidnemu principu, ni

bilo v vojni posebno veliko. To število pa se sedaj vidno zmanjšuje. Od kar se je začela krhati Madžarska, odkar izgubava kos za kosom, vrgla se je tista jata čifutov, katere ne najde več tam zadostnega polja za svoje ropanje, na Hrvaško, v Banat, in celo že v Srbijo, posebno v Beograd. V rokah teh ljudi je žalibog tudi večina trgovina z živili, in to je prva ovira, katero je beogradska vlada prezrla. S tem, da se je dovolila prosta trgovina, izročilo se je vse, kar se je pridelo na našem jugu, brezopojno v roke teh špekulantov, navijačev cen in verižnikov. Kar in kjer je le mogoče, pokupijo, medtem ko je solidnemu trgovcu skoro nemogoče, da pride do nakupa, in če se mu posreči nakup, je še vprašanje, če blago dobi, ker stori v tem oziru čifut vse, da kumpira trgovsko moralo ljudstva. Konečno pa mora premagati zopet sto in sto ovir, da doseže izvoz, ker najde požrešna jata verižnikov nebroj prilik za razne ovire. Podkupovanje je na dnevnem redu in kdor se ne poda na isto pot, mora od vsega začetka dvomiti na končnem uspehu; če pa hoče rabiti ista sredstva, pa stane blago s podkupnino vred našemu trgovcu toliko, da je končna cena za splošni promet daleč previsoka. Tako se je zgodilo, da imajo najvažnejša živila, kakor maslo, moka, oziroma žito in živina že tako visoke cene, da se na primer naši solidni in izkušeni trgovci nečesto in ne morejo več pečati s to trgovino, nečesto in ne morejo več konkurirati z judovskimi verižniki na Hrvaškem. Maslo bo na ta način prišla kmalu zopet na 50 kron, meso na 20 K, moka na 8 kron in še višje. Tako pa ne more več naprejši iti! Takih cen ne more plačevati niti srednji stan, še manj pa delavci, manjši uradniki, železničarji, sploh tisti, od katerih je odvisno, da država redno funkcionira.

Ti čifutski verižniki pa so vzprizorili še neko drugo paralelno akcijo, da si polnijo svoje žepce. Že decembra meseca so prihajali na Srbsko in pokupovali dinarje kolikor in kjer so jih le dobili. Takrat se je dobil dinar še po 1 K 60 vln. do 1 K 80 vln. Srbska vlada je prepozno opazila te mahinacije. Sedaj imajo ti elementi precej tega denarja v rokah in delajo z vso silo na to, da pade kurz krone napram dinarju, ki stan sedaj že čez tri krone. Obenem seveda protežirajo pri trgovskih poslih dinar, tako da sistematično uničujejo vrednost krone. Blago se torej na dvoje načinov podražuje.

Glede proste trgovine je menda naša vlada takoj vložila svoj protest in svoj protipredlog in čudno je, da beogradska vlada v tem oziru še vedno ni ničesar ukrenila, dasiravno je že najskrajnejši čas, da se ukine sistematično izsesavanje našega ljudstva po čifutskih verižnikih. Na vsak način bi bilo treba da ljudstvo zve, kaj je vlada ukrenila. V tem oziru ne bo treba samo, da se fiksirajo maksimalne cene, in da se porabi za nadziranje vso strogo in naj-

LISTEK.

Dr. Matija Ambrožič:

O potrebi moderne otroške bolnice.

I.

Vse je v razvalinah! A mi živimo in delamo med razvalinami polni poguma in nad za bodočnost. Novo državo si gradimo iz razvalin stare; novo gospodarstvo si ustvarjamo na razvalinah starega, za novo kulturo zbiramo snov med razvalinami stare kulture.

V razvalinah je tudi naša narodna zdravje. Smrt je grozno gospodarila po strelskih jarkih, jetika je kosila po vojnih bolnicah, malarija, sifilis, gonoreja so se zajedle v naše narodno telo, lakota nas je oslabila, španska je morila med nami. Strašna bo bilanca, kadar jo bomo mogli izračunati in podati v številkah. Mnogo mladine v cvetu mladosti in v moški dobi je mrtve, mnogo je je vohabljen, mnogo se je je vrnilo domov s kaljo bolezni v sebi, ki bo rastla, jih vedno slabila in končno prerano umorila.

A kar je za bodočnost našega naroda najopasnije: naše rojnice so imele v letih vojne strašno malo posla. Slišali smo že večkrat, da se nam je rodilo komaj polovico toliko dece, kakor v normalnih časih, pomekodi je

celo manj. A še oni zarod, kar se ga nam je narodilo in kar smo ga imeli od prej, nam je ponekod cepal ko muhe v jeseni. Spominjam le na naše Primorce v begunstvu in na dojenčke po naših mestih brez mleka.

In v kljub vsemu še živimo! Res je naša življenska sila občudovanja vredna. Kar smo tolikokrat v dnevih svojega suženstva poudarjali in s čemu smo se bodrili: da narod ne more umreti, kakor posameznik, je resnica.

Živimo, toda kako živimo in kako bomo živeli v bodočnosti, je drugo vprašanje. Naša življenska sila je oslabiljena; bolj bolni smo, nego smo bili; manj nas je, nego nas je bilo; manj zaroda imamo, nego smo ga imeli in najbrž je tudi naš zarod slabši, nego je bil. Kako bomo na razvalinah našega narodnega zdravja zidali na novo? Kako se bomo v svoji življenski sili preporodili?

Ni se nam treba bati. Danes smo svobodni narod in to nam je garancija, da se bo narod preporodil, ker se bo hotel preporoditi. Suženj je malobrižen za svoje zdravje, ker mu je suženje življenje malo vrednosti, a svobodni človek ljubi svoje življenje in svoje zdravje in se bota zanj. Enako bo svobodni narod izkal in našel pot, po katerih bo izleči rane in po katerih se bo preporodil.

Narod se preporodi v svojem zarodu. Naša važna in velika naloga je, da ohranimo narodu silo naših na frontah preživelih ostančev

mož, da damo našim invalidom dobre proste in možnost plodonosnega življenja, da izlečimo malarijo, ki so jo naši ljudje dobili v Albaniji, Rusiji, Romuniji in ob Plavi, da čim hitreje priskočimo na pomoč našim sifilitikom in jetičnikom. S tem bomo rešili mnogo dobrega materialja izmed razvalin.

A za našo novo zgradbo nam ne bo zadostoval material, ki ga bomo našli med razvalinami stare, ker graditi si hočemo stavbo po svojem okusu, lepo in mogočno. Iskati moramo novega, svežega materialja. Tak svež material bomo našli pa v svojih otrocih.

Naša deca je naša bodočnost. Če bomo imeli mnogo dece in zdravo dečo, se nam ni bati za obstoj naroda in razvoj države. In mnogo dece bomo imeli brez dvoma, ker so naše družine plodovite in ljubijo veliko število otrok. Da smo pred vojno v številni porodov sorazmerno s številom prebivalstva zastajali za mnogimi drugimi narodi, ni bilo krivo pomanjkanje ljubezni naših družin do otrok, nego krive so bile, kakor je dokazal dr. Zaklar, slabe gmojne razmere našega zaslužnjega naroda, ki niso dopuščale našim mladim ljudem, ustanovitvi si lastna ognjišča, ali so pa silile mlade zakonske dvojice, da se je ločijo od žene in šel za dolga leta za kruhom v Ameriki ali na Westfalsko. Sedaj smo svobodni in lahko bomo brez ovir z Danaja delali tako gospodarsko politiko, ki bo omogočila našemu narodu življenje na svoji grudi.

Drugo vprašanje je, če bomo imeli zdravo dečo. Mnogo jetičnikov in mnogo sifilitikov je šlo domov od kadrov, regimentov, iz barak in bolnic stare avstrijske armade in upravičena je naša bojazen, da bo marsikako dete prišlo pri nas v bodočnosti sifilitikom na svet in da se bo še več otrok kot doslej, v svoji zgodnji mladosti v domači hiši nalezlo jetike.

Kakor ves svet, je postal tudi brez dvoma del naše ženske mladosti med vojno za njanso lahkomišelnejši, nego je bil prej, in vsled tega moramo pričakovati, da bodo bodoče matere slabše, nego so bile naše matere in stare matere.

Ce vštujemo še dejstvo, da že pred vojno zdravstveno stanje naše dece ni bilo baš dobro (imeli smo na primer še jako visoko umrljivost dojenčev), se nam v tem pogledu odpirajo za bodočnost slabe perspektive.

II.

Da si perspektive izboljšamo, bomo morali s smotrenim delom korigirati slepo usodo. To bomo storili uspešno na ta način, da bomo pri skočili našim materam na pomoč.

Naša pomoč bo morala biti troje vrste. Prva je izobrazba. S podukom in dobrim svetom bomo morali pomagati našim materam pri odgoji njihovih malih. Drugo je dejanska podpora, obstoječa v tem, da jim bomo potem zakonodajale in jav-

nih naprav lajšali skrb za ohranitev zdravja našega zaroda. In tretji jim bomo morali dati dovolj in dobre prilike za zdravljenje njihove bolezni de ce. To je kratko povedano, a vsebuje obširen, pa pri nas doslej še nepoznan program. Za umno živinorejo smo se že mnogo brigali, a za umno, racionalno zdravstveno odgojo svojih otrok smo komaj roko gani. Razven poljudnih higieničnih predavanj v gospodinjstvih šolah in tečajih v posameznih občinah šele prav zadnja leta pred vojno, smo čuli le poredkoma kak glas o tem predmetu. Bili smo pač zaslužni narod, živeč ob drobninah, ki so padale od požaruške dunajske mize; a zdaj, ko smo se vsedli za lastno mizo, mora postati tudi to drugače. Ljudstvo bo samo zahtevalo pouka in pomoči, če se bomo še nadalje obotavljali.

Vse drugače je že davno pri drugih, doslej svobodnih narodih. Koliko so storili na polju racionalnega otroškega skrbstva n. pr. naši dosedanjí gospodarji Nemci, koliko Francozi in Angleží, koliko mali Danci, Norvežani in Švicarji! Ti narodi že davno vedo, kolike vrednosti je za narod njegova deca in kako dobro se obrestuje kapital, potržen za dobro zdravstveno odgojo otrok. In uspeh jim je na sto in sto načinov pokazal, kako prav delajo. Naj navedem tu za primero le umrljivost dojenčev. Pri nas na Kranjskem je umrlo pred vojno od 1000 živo rojenih tekom prvega leta svojega življenja 18, na Angležem in v Švici samo

huji kazni za prestopke, temveč se bo morala prosta kupčija omejiti tudi na zakupnike in upravitelce posameznih deželnih vlad, katerim naj se zagotovijo zadostni kontingenti in zadostni nakupovalni okraj. Uverjeni smo sicer, da svojih potreb letos na ta način pokrijemo, ne bomo mogli in da bode treba uvažati še precej živili, ki bodo prišli iz Amerike oziroma od antante. Ta živila pa bodo z ozirom na vrednost krope in na sedanje eksportne težave tako draga, da se jih bo težko porabilo za splošni konzum. Za splošni konzum pa mora biti preskrbljeno na prvi način in vsak, kdor se temu na katerikoli način in kjerkoli upira, je huji sovražnik naše države, kakor naši sedanji zunanji sovražniki. Opravičen je celo sum, da delajo vsi ti madžarski čufi, ki so se pod prejšnjim režimom tako dobro počutili, roko v roki s tistimi političnimi spletkarji, ki hočejo na katerikoli način razrušiti vez zedinjenja Jugoslavije. Ta potreba potrebuje torej najresnejšega in najbolj energičnega napora vseh, ki so na obstoj naše države zainteresirani, posebno pa tudi naših deželnih vlad, osrednje vlade v Beogradu in vseh tistih strank na Hrvaškem, ki imajo isto dobro voljo, kakor jo imamo mi. V tem oziru naj tudi naši poslanci v Beogradu spregovorijo resno in odločno besedo. Toda s tem, da se vse to posreči, še situacija ni popolnoma rešena. Cene živil so že sedaj tako visoke, da jih delavec, srednji uradnik in sploh tisti, ki živijo od svojega zaslužka, od svojega materialnega ali duševnega dela, več ne zmorejo. Eno kolo žene drugo in treba bo, da se ali nakupijo živila od države in da se prodajo vsem takim slojem za znižano ceno, ali pa da se povpišajo zopet meze, plače, zaslužki itd. Ena kakor druga pot pomeni naltežji finančni problem in nove stoniljenske državne izdatke. Ako hočemo držati našo valuto, ne moremo slediti Nemcem, katerim pada papirnati denar noč in dan iz denarnih strojev. Govorilo se je o tem, da se bo sklicala enkrat tozadevna anketa, mi pa pravimo, skličite jo takoj in uredite to vprašanje takoj, dokler je še čas. Naša država ima na svojih rudah, gozdovih itd. precej državnega premoženja; v naši državi je pa tudi nebroj vojnih dobičkarjev, ki so si samo z odiraanjem ljudstva in s tem, da so kradli splošno ljudsko premoženje, pridobili velikanske kapitalije. Na Češkem so začeli prav z energičnimi koraki že pri žigosanju denarja. Pri nas je v tem oziru še vse mirno, tako da se kakor opisano, na jugu zbirajo najnevarnejši taki gadi, kakor v obljubljeni deželi. Ali naj mirno gledamo, da naše ljudstvo in naša država tem ljudem na korist vedno bolj obubožava? Ali naj sami razorimo tla za seme boljše življenja in apanije? Od dajanja premoženja je torej drug problem, katerega je treba v interesu ureditve financ in aporizacije istotako energično in hitro rešiti. V zvezi s tem je vprašanje davkov, glede katerih je prejšnji avstrijski sistem deloma zastarel, deloma tehnično zagrešen, deloma pa skrajno antisocialen.

Rešiti se mora pa tudi vprašanje valute. Zaslužek in plača izplačuje se v kronah. Res je, da so se posamezni zaslužki deloma dvignili, da so tudi plače višje, in res je, da dobivajo posamezniki — toda samo delavci nekaterih redkih kategorij — tudi za današnje razmere še precejšnje plače. V obče pa je brez vsakega dvoma, gotovo, da se zaslužki niso v tej meri dvignili kakor je vrednost krope, in sicer posebno nakupovalna — vrednost krope pada. Tudi to ne more več iti tako dalje; mi ne moremo priti tako daleč, da bo krona v vrednosti jednaka kakor prejšnji vinar, kajti niti država, niti posamezne industrije, niti zasebniki ne morejo plačevati takih zaslužkov, ne glede na to, da se to padanje brez primerne rešitve ustavilo ne bo. Sprememba mora torej priti, čim prej tem bolje, čim pozneje, tem slabše. Tudi v tem oziru trpijo največ nižji sloji in srednji stan.

Socialni boj, ki so se odigrali v Rusiji, in ki se odigralo sedaj na Nemškem, niso politični boj, kakor bi jih marsikateri presodil; ti boji imajo zgolj socialno ozadje in so glasen memento za vse, ki imajo pri ustroju države kak upliv in kako besedo. Kakor

je dolžnost naroda v obče, da se mora graditi z delom, s potrpljenjem in s premislekom, tako je najvišja dolžnost naših politikov in naše vlade, da se dela za socialni, zgradbo naše države takoli. Ta apel posilimo tudi proti tujci, ker ne bo trpel samo narod, ampak tudi tisti, ki začasno vidijo samo svoje historično politične ideale, zunanji blek plemstva, hrabrostne svetinje iz preteklosti in moč kapitala. Tudi politiki na tujci naj si stavijo vprašanje, če je za ljudstvo boljše konsolidirana država in manj profita, ali pa procvit korumpiranega čufstva, ki sicer prinaša deloma tudi posameznim domačinom več bogastva, državi pa na koncu konca boljše življenje, ki henočno nalide tudi nezaznane narasle kapitalije ravno tako kakor slavo plemenitajev.

Po širnih livadah naše kraljevine vidimo, da ljudstvo v splošnem dela; toda marsikje nam ovirajo razgled že goste megle, ki se vlečejo po naši kraljevini. V daljavi vidimo rudečih se nebo: Naj bo to jutranja zarja novega in vsekakor zavarovanega socialnega življenja, ne pa rudečih svet plemenitajev, ki bi prižgala anarhija.

Novinski pregled.

„UCITELJSKI TOVARIŠI“ se pritožuje v svojem uvodniku: „Se vedno po starem načinu, da se dovršeno učiteljsko toliko cen, kakor dovršeni četrti razred gimnazije ali realke, in sicer je tako ostalo v novi državi, kakor v Avstriji, kar sprajze razišče službi pri postnem čoknem uradu. Končno pa pravi: Sicer pa potrpi! Čas in razvoj prineseta svoje in s svojim delom si bomo pomagali tudi do take socialne pozicije, ki gre svobodnemu stanu v svobodni državi.“

„JUTARNJI LIST“ v Zagrebu izvaja k vesti o anekdoti Reke: Na Jadranu se odloči vprašanje, ali tui sile in revanša, mir na predvečer viharja, ki bo zopet zadiljal bodisi za pet bodisi za 50 let, ali mir sporazuma med narodi?

„NARODNA POLITIKA“ v Zagrebu se zavzema za industrijski razvoj Zagreba in nastopa proti onim, ki menijo, da bo Zagreb samo veliko mesto kulture, kakor je Monakovo v Nemčiji ali Moskva v Rusiji. Ne drži trditve, da Zagreb nima ugodnega položaja za industrijski razvoj, kajti z leve strani Save je položaj kot nalašč ustvarjen za velika tvorniška podjetja. Tvornikarji bi tudi poskrbeli za plovo po Savi do Zagreba. Potrebno je pa, da mestni očetje vidijo potrebo industrije in naj se bodo ozkosrčni pri podeljevanju koncesij ljudem, ki imajo ambicije in priprave za pričetek velikih podjetij. Naj ne štedito z zemljo, zastoj naj jo razdeli v take svrhe.

„JUGOSLOVENSKI KORANT“ piše o novi dobi zlasti glede na bodočnost Nemške Avstrije in Nemčije, izvajajoč, da njuna bodočnost je vse prej nego upolna. Do pozitivnega dela tamkaj bo poteklo še nekaj let. Jugoslavija ima danes skoro vse, česar potrebuje. Če je malo industrije, si jo bomo kmalu ustvarili, za ta čas pa se bomo obračali do Čehov, Francozov in Amerikanov. Jugoslov. državljani, ki se še danes ne zaveda, kaj je pridobil s svojo jugoslov. državo, se bo zavedel takrat, kadar pride prej tako oholi Nemec iskat dela in krtu v njegovo državo.

„RJEČ SHS“ izvaja k „preokretu“ v italijanski politiki: Italijanska politika je zadnji čas tudi obseg londonskega dogovora kazala za nekaj svoj minimalni program. Propaganda, ki jo je inspirirala in vodila vlada, je bila močna in je zapeljala javnost do misli, da je okupacija cele Dalmacije in cele jadranske obali potrebna. Po teh nedozglednih in nedosežnih ciljih se vidi sedanji kompromis službene Italije kot nekak preokret. In tudi zavzemnikom se zdi to izredna popustljivost. Govorili bodo, da na tako popustljivost Italijanov moramo biti koncilijantni tudi mi v občem interesu tui. Stara diplomatska igra! Nasta stvar se more rešiti na konferenci pravilno edino, ako se vzamejo Wilsonova načela za podlago mira. Sedanjí gospodarji sveta so odbili edino razumno rešitev našega nacionalnega problema, to je ujedinitve naroda na vsem njegovem etnično neopredeljenem teritoriju in so se odločili za kompromis: oni nosijo odgovornost za stanje, ki nastane. Za nas to ni nikak kompromis, ampak diktat močnejših. Tako ga pojmuje ves naš narod in po tem pojmovanju se bo ravnal.

„NOVOSTI“ se bavilo z izjavo narodnega predstavništva za našo celokolnost. Pod vplivom Italije se postopa z nami kot s sovražnim okupiranim področjem. Z naših obal še ni odpravljena blokada, s turških in bolgarskih pa že. Prehrana se povolno rešuje za Nemško Avstrijo in francoski zunanji minister Pichon se je postavil povsem

na stran Italije, ministri predstavništva Clemensovi pa poudarjajo celokolnost, da se ne bi priznala našega kraljevstva. Vse to služi le tej svrhi, da nas s silo prisilijo do tega, da se damo razpisati. Sili naj Jadran na nas biti več naša država tem priti pod vojaški, politični in trgovski protektorat „Velike Italije“. Ali se je mogoče pogaziti Srbija, ali se zato škripala po evropskem jugu avstro - madžarska vesela? Naraven je bil odgovor narodnega predstavništva, da ima biti naše ujedinitve popolno. Predsednik je govoril iz duše vsemu narodu, govoril pa je s svojega mesta tudi za vse Evropo. Ali bo imela moč, da napravi konec nevolji trepetajočega naroda ali ma nadene nove okove in nove priznanja? Kaj mi moramo izpit gorjuno časo do kraja?

„JUGOSLOVENSKI ŽELEZNICAR“ prinaša članek „Nekdaj in sedaj“, v katerem poudarja glede 212, da je strogo stanovska organizacija, ki bo vedno odločno stala na braniku za koristi železničarstva in prepredila, da bi se tuji nemški in madžarski elementi, razpisali nad nami in odsejali Jugoslovani - domačine najboljši kos kruha. Zato tudi iščemo le - ti pristreška pod rednim plaščem internacionalne, kjer so ga tudi v resnici našli. „Splošna želez. organizacija za Jugoslavijo“ hoče torej ščititi tiste ljudi, ki so pod nemškim režimom preganjali in denuncirali svoje slovenske tovariše radi njihovega narodnega prepričanja. Svobodni smo danes in neodvisni. O svoji strokovni organizaciji vemo, da bo čuvala naše stanovske interese in našo narodnost. To je prepričanje posebno tistih članov Zveze, ki so bili svoj čas tako kratkovidni, da je morala priti svetovna vojna, da so spoznali razliko med Marksovo teorijo in prakso nemške internacionalne.

„MEDJIMURSKÉ NOVINE“ pravijo: Kakovo vreme teče, takov se krui peče. Preznemito je narodno delo, da se razdeli velika posestva Hvale je vredno, da se je veleposrestvo takoj oglašilo, da je pripravljeno, razdeliti svoja posestva. Prvi se je oglašil zagrebški nadbiskup, dohajajo glasovi, da bodo to radi storili tudi grofje, baroni in drugi veliki posestniki. To je delo, veliko in jako težko, pomagalo na se bo celemu narodu do popolnega zadovoljstva.

„HRVAT“ pravi, da je prišel Wilson drugi v Evropo, da prevzame moralno vodstvo na mirovni konferenci. Z njegovim prihodom se ojači naša zunanja politika. Ob njegovi odsotnosti se je čutila naša delegacija jako slabo. Italijani so izrabljali to priliko in so posebno napadali dr. Trumbića. Italijanski časopisje je orekalo ne samo evropski bonton, nego se je prečesto tudi proti najimrtivnejši dostojnosti. Opravičeno je pa vorašanje, ali je naša mirovna delegacija enodušna? Pašić je izjavil v intervjuju z „Journalom“, da je za italijansko - jugoslovanski spor mogoče rešiti, ako bi se omogočil miroven in stvaren direktni razgovor med Jugoslovijo in Italijo. Ali je ta intervjuv sozvoznen? Ves narod je enodušen v teritorialnih zahtevah. Državno veče naj premoči, ali je tako ravnošna tudi naša mirovna delegacija in to naj se objavi v nemirne javnosti.

„NEUE FREIE PRESSE“ misli glede na mirovni sklop, da mora odločitev kmalu priti. Sedaj pa vlada še popolno nasprotje med Jugoslovani in Italijani, popolno nasprotje med Italijani in drugimi veselimi o razdelitvi Male Azije, popolno nasprotje med Anglijo in drugimi veselimi v vprašanju nemškega brodovja, samo v eni zadevi vlada jasnost, to je spoznanje potrebe, da se mora mir kmalu skieniti in da treba Nemčijo obvarovati pred izstradanjem in blokado odpraviti, ki škoduje tudi zavzemnikom, kakor je rekel Bonar Law. Pravi, da se opaža v nekkih krogih znatno ohlajenje prijateljstva do Čehov, katere je Lloyd George svaril, naj ne segajo predaleč, da si ne zapravijo simpatij. Predsednik Wilson bo imel dostojno opravka, da spravi jasnost v meteh križajočih se strasti in da loči dosegljivo od nedosegljivega. Mir bo trd in zore lige narodov še ni videti. Francijo vlada še danes, kakor je rekel neko Ranke, Ludovik XIV.

„DAILY NEWS“ priobčuje oster članek proti šovinizmu in nasilnemu duhu, ki se pojavlja med zavzemniki. Govorimo odkritosrčno. Anglija in Amerika sta rešili svoje zavzemnike, rešili pa sta še nekaj več, to je svobodo sveta od tiranstva in nečeta postaviti novo tiranstvo in dati novega življenja pruskemu duhu in šovinizmu v interesu Francije ali katerekoli države. Mi smo za mir na temelju Wilsonovih načel. Ako bi konferenca to odbila, bomo mi Angličani takoj prešli boj proti vsem nasprotujočim silam. Mi upamo, da tega ne bo treba, ker tragedija, ki je pokosila sedem in pol milijona ljudi, menda ne ostane brez učinka.

„NAPREJ“ je napisal kratek, pa oster uvodnik glede na neopredeljene vesti, da pripade naše Primorje Italiji. Pravi: Na ljubljanskem Gradu vihra črna zastava, tretjina slovenske zemlje je izgubljena. Tako so odločili imeritalisti, zbrani na pariskih kon-

ferenci. Državnik, ki se akoni štiri in pol leta imeli polna usta pravice in odrešenja malih narodov, državnik, ki so se zgrajali nad brest - Novimskim mirom, ti državnik se ustrela Vilma v imeritalistični brutalnosti predstavi. Mladec šrove je izbravalo na bojiščih in pozlačeno glade doma, tisoč in tisoč Hrvatov in Slovencev je padlo v bojih in umrlo kot veličastni na vesolju za imeritalistični degenerirani romanso - anglosaške buržoazije. Vsa ta prelika kri vije do nebes po maščevanju, in maščevanje pride! Pretariat evropskega zapada bo vsa maščevalec!

„ARBEITER ZEITUNG“ pripoveda, da mora biti v dunajski narodni skupščini shajenja socializacija narodnega gospodarstva načrta in sistematična, postavljena komialna mora temeljito na hitro delati. Delavke mase skrbijo samo eno veliko vprašanje. Glede volje do socializma si je delavski razred na jasnem in je edin, samo glede poti do ciljev vlada spor. Ali more demokracija, samovlada vsega ljudstva uresničiti socializem? Ali more samo diktatura delavskih svetov izsiliti socializem? Ako se hoče demokracija uveljaviti, mora dokazati, da more uresničiti socializem. Vzgled Rusije in Nemčije mora biti komisiji opomin in svarilo.

„INFORMATION“ prinaša „von slavischer Seite“ dopis, ki se bavi s člankom dr. Ivana Šivegla v „Nar.“ glede jugoslovanske trgovske mornarice in ki hoče kazati skrajno črno našo bodočnost, pa vzklika: Tako seveda si Slovenci niso mislili stvari, ki imajo priti. Ovi bi bili mogli imeti vse bolje, vse drugače. Pa niso hoteli. Sedaj pa se morajo vdati v usodo. — Odgovarjamo le to: Le tisti narod si more zgraditi dobro bodočnost, ki gleda sedanosti, kakršna je, naravnost v oči, in ki se ne straši težkoč, ki se še napovedujejo. Mi se zavedamo, da bomo hodili še po trnjevi poti ali zavedamo se tudi svoje sile, ki se mora polenkenti in prodrati preko vseh ovir do uresničenja naše volje. Taki smo in taki bomo vztrajali.

„EPHORA“ priobčuje izpod peresa V. Živojinovića članek „Vera ili očajanje?“. Orlando se je poril, da je z vzdignjenim glasom naznanil celoma sveta, kako se je ta velika križarska vojna izvršila s priznanjem londonskega dogovora. Z radostjo in ponosom, v katerem na žalost ni bilo srma, je človeštvo objavilo, da so i dandanašnji najpoštenješe one resolucije, katere jugoslovanske kraje dajejo Italiji, da bi bila ta velika država strateško zasigurana proti novemu malemu kraljevstvu, ki nastaja na Jadranu! To so mirica, ki se mečejo s mize bogatašev v Parizu ubozemu Lazarju, temu trepetajočemu narodu s tremi imeni, v imenu onih pravičnih principov, ki naj bi bili temelji novega boljšega sveta. Nekaj brutalnega in od srca ponižujočega je za človeka v tem čimnečnem objavljanju na križ, za katerim so hodili do večera milijoni z versko nabožnostjo in trepetajočih duš. Ta mrzka vojna je zadobila cilj in svrhu šele takrat, ko je dobila etičko vsebino, ko je postala borba za nov, boljši, vzvišenejši red stvari. Pa, ali je vse bilo le laž? Ali so velike želje, za katere je bilo vredno dati življenje, samo obamneljenje za mačehiško smrt milijonov? Še vedno ne moremo verjeti, da je svet res tako hudoben. Bolj nas, da se v Versailles, odkoder je bila posejana v svet velika vera v boljšega človeka in boljši svet, da se tudi tam priklanja do večerj dvignjena glava, in roka, vzdignjena visoko proti krivici, polagoma spušta, da odobri krivico. „Ne moreta se spraviti pravica in zločina“, tako se glasi velika beseda starega Clemenceaua, ki se je zasvetila kot znak rešitve v trenutku najgloblje teme za svet. Ali sveta je pravica, da bo naše Primorje naše. Zločin pa je proti tej pravici, dajati stotine našega življa tujcu. Zločin je to proti oni rasi, ki je s krasno pobožnostjo doprinašala svoje neizmerno žrtve za boljšo dobo in boljšo človeštvo, v katero je verovalo, ker je nosila v srcu poznanje one velike resnice, še prej nego je bila izrečena v Versailles beseda: Ne moreta se spraviti pravica in zločina. Ali hočejo najboljši med nami, proroki in apostoli, v katere smo verovali in s katerimi smo se ponajši, vgasiti v nas svetli plamen z ono roko, s katero so ga vžigali? Ali bo stari Clemenceau podpisal akt, ki poskuša spraviti pravico s zločinom? Ako bi to bilo mogoče, bi ne bile same vse krvave rane našega naroda ponemazane, marveč bi svet, prevrzan v svojih najboljših nadah, moral obnavati.

Spominjajte se zaklada

„Slov. sokolske zveze“.

mala otroška bolnišnica, ki pa niti po obsegu, niti po ureditvi ne zadošča več zahtevam časa, a še ta je v tujih rokah. V najboljšem slučaju sprejme otroka kaka bolnišnica za odrasle, ki pa ni in ne more biti urejena po zahtevah otroške zdravstvene vede. Ponavadi mora ostati mali bolniček doma kje v vlažni podzemski sobi sredi mesta, ali v temnem, zaduhlem predmestnem delavskem stanovanju, ali v umazani hribovski bajti. Tam ostane prepuščen samemu sebi in svoji materi, ki je valed žalosti in valed kopice nasvetov starih bab, vsa zmehana. Tam mora sam s svojimi, od narave prejetimi silami, dobojevati boj za življenje proti boleznim, brez prave, razumne postrežbe, brez zdravniške pomoči. Posebno hudo je pa za najmlajše med otroci, za dojenčke, kadar zbole. Bolnišnice za odrasle jih sploh ne sprejmejo, razven skupaj s materjo. Če pa mati ne more z njim v bolnišnico, ali če je revše že srota, potem je zapisano poznanje, če nevarneje zbolit, in tudi, če bi splohne bolnišnice sprejemale dojenčke, jim ne bi moge nuditi prave oskrbe, ker dojenček je bolnik tako posebne vrste, da mora biti bolnišnica za dojenčke urejena popolnoma drugače, nego splošna bolnišnica.

Kako bomo delali za racionalno zdravstveno ogrodo svetlega zaroda, ko niti bolnišnice za zdravljenje svojih bolnih otrok nimamo! (Konec prihodnji).

Politične vesti.

PROTESTNI SHOD PROTI OKUPACIJI

se vrši 23. t. m. ob 3. popoldne v bivši nemški bolni v Slovenskogradcu. Prirede ga narodne žene in dekleta Mislinjske doline.

VEČ PAMETI, PREMISLEKA IN DISCIPLINE!

Opažamo včasih, da sklepajo politična društva in krajevne organizacije ljubljanske različne ne dovolj premisljene resolucije, katere potem predložijo ali vladi, ali mestu ali komu drugemu. Te resolucije so najrazličnejšega obsega, izhajajo morda iz trenutnega položaja ter se največkrat pečajo z zadevami, ki v politiko niti ne spadajo, tako da bi bilo časih bolje, da se sploh niso sklenile. Naša društva in krajevne organizacije pozabljajo dostikrat, da pripadajo enotni stranki in da se morajo povdreci gotovim načelom strankne discipline. Zatorej se prav rado pripeči, da se v tem ali onem društveni sklene resolucija, ki ima zgolj le namen, nagajati stranknemu vodstvu. Nimamo nam proti temu, da se na ta način resolvirajo, ali gotova enotnost v resolucijah se mora vendarle doseči. Dase kaj takega doseže, bodi dolžnost vsakega političnega društva, da predloži svoje resolucije načelstvu stranke, da šele to odloči, ali naj se predlože resolucije tisti javni oblasti, na katero so naslovljene. To se pravi: vsaka resolucija, ki je namenjena vladi, magistratu ali kakim drugim oblastim, sme se ti oblasti predložiti le potem stranknemu vodstvu. To je neobhodno potrebno, če naj se doseže gotova resnost, ki se zahteva tudi pri resolucijah najzadnjega društva ali pa najmanjše krajevne organizacije.

Da zahtevamo takaj nekaj pravičnega in pametnega, to hočemo dokazati z nekaterimi vzgledi.

Občinski svet je svojčas sklenil, da naj se Cesarja Josipa trg imenuje Trg kralja Petra. Ta sklop je bil utemeljen in, če se ne motimo, ga je občinski svet sklenil z ogromno večino. Takol nato pa je politično društvo za poljanski okraj resolviralo, da naj se Trg cesarja Josipa imenuje Oasfiski trg. Ta resolucija je očitno obsegala nekaj nemogočega in tudi nekaj takega, česar politično društvo naše stranke ni smelo skieniti!

Ravno isto društvo predloži je neposredno pri vladi na občem zboru sprejeto resolucijo, da naj se v Ljubljani užitnina takoj odpravi. Taka resolucija je silno nevarna, pa tudi silno nepremisljena, ker v teh časih, ko se posebno država nahaja v najhuji finančni stiski, ni ortporočati, da bi se kar čez noč odpravljali stalni dohodki, za katere ni dobili nadomestila. Država je v času od 1. julia 1915 do 30. junia 1918 imela iz ljubljanske užitnine dohodka 1.078.000 K. Pa če bi tudi vlada staknila kako nadomestilo za svojo izgubo, mestna občina ne bi bila v položaju, za svojo izgubo dobiti dohodka, s katerimi bi pokrila odpadek pri užitnini. Letni dohodek mestne občine, katere dohodka iz svoje doklade na užitnino, znašajo vsako leto kakih 250 tisoč kron. Če se mesta ta dohodek vzame, moglo bi ga pokriti le z nakladami, ki bi prebivalstvo dosti bolj obteževalo, nego ga obtežuje mestna užitnina. Poleg tega bi, če se užitnina odpravi, izgubilo kakih sto ljudi, ki so pri užitnini zaposleni, svoji vsakdanji kruh. Cisto jasno je torej, da imamo pred seboj resolucijo, ki bi je politično društvo naše stranke brez soglasja stranknega načelstva ne moglo vladi izročiti.

Ravnoisto društvo čutilo je pri svojem občem zboru potrebo, da je s posebno resolucijo posegol tudi v stanovsko vorašanje. Danes, ko smo glede tega vprašanja v taki stiski, da tudi namet in hladnokrvni možje časih izgube glavo, resolviralo je poljansko društvo, da naj se mestni stavbni urad vzoriz svojih uradnih prostorov v Kresiji in da naj se v teh prostorih pripravljajo stanovanja zasebnim strankam. Mestni stavbni urad naj torej pride na ulico ali pa morda pod kake šotore na tivoljskih travnikih! In to prav resno zahteva politično društvo tiste stranke, katere ima ljubljansko mestno upravo v svojih rokah! Upravičena je torej zahteva, da naj se naša društva in naše krajevne organizacije podvržejo gotovi disciplini, brez katere nobena stranka živeti ne more.

SLOVENSKA SVOBODOMISELNA OMLADINA.

Zagreb, dne 14. marca 1919.

Dolga leta je vojačila in taborila slovenska omladina izven svoje domovine, odrezana od vsega političnega in kulturnega življenja, brez organizacije, brez duševnega vodstva, prepuščena le svojim lastnim individualnim težnjam, v kolikor jih ni uničevala in nivalirala v vsesplošni duševni neorientiranosti burna, nervozna doba zadnjih let.

Ni čuda, da omladina dolgo ni mogla najti zgrešenih smeri in potov, toda ista omladina je sedaj, ko se je po dolgih letih zopet sestala in zbrala v svojih središčih, neodoljivo začutila potrebo lastnih organizacij, da z lastnimi mladimi in svežimi silami nastavi delo, ki ga je prekinila vojna in da se orjentira v novi preporodni dobi.

Slovenska svobodomiselná omladina v Zagrebu čuti vso eminentno važnost in omen prehodne jobs, v kateri danes živi slovenski narod, zaveda se velike svoje dolžnosti pri reševanju vprašanj, ki jih stavlja nova doba na-

11. na Nizozemskem le 10, na Norveškem celo samo 8 dojenčev! Z drugimi besedami: pri nas učka od 100 novorojenčev samo 82 starost enega leta, na Norveškem pa 92! Po nekod je bilo na Slovenskem še slabše. In kar srečno prebije svojo dojenstvo in zgodnjino detinsko dobo, je povprečno šibkejši in boli podvrženo boleznim, zlasti jetiki, nego pri drugih narodih, ki bolj skrbje za svojo dečo.

Slabo je bilo pri nas v dobi suženjstva, sedaj bo drugače. Sedaj se bo razvilo pri nas veliko zanimanje za otroško higijeno, prvič vsled tega, ker smo danes revni na zarodu, drugič vsled tega, ker vidimo v svobodni državi za svoj zarod vse drugačno bodočnost, nego smo jo mogli upati v suženjstvu, in tretjič radi tega, ker smo sedaj sami gospodarji nad sredstvi, kar jih potrebujemo za racionalno narodno otroško higijeno.

In sredstev imamo za to dovolj. Sami smo sedaj gospodarji nad svojimi planinami in tam gori lahko postavimo po svoji volji, brez milostne odobritve ali zavidega nagajanja na Dunaju, toliko zdravilišč za svoje jetične otroke, kolikor hočemo, oziroma kolikor jih potrebujemo zase in za ona, ki hočejo k nam poslati svoje otroke v zdravljenje. Nepotrebna nam je Svica s svojimi planinskimi zdravilišči. Doma imamo svoje višinske solnce, ki bo brez honorarja, brez dragocenega spa-

ratov in brez kemičnih zdravil zdravilo naše jetične male, le nekaj primerom urejenih kolib nam je treba postaviti na planine. Še od drugod bomo dobivali goste.

Tudi nad morso obalo, kamor so že doslej Dunajčanje, sežajoč s svojo dolgo grabežljivo roko preko nas, pošiljali v zdravljenje svoje škrofulozne otroke, bomo sami gospodarji. Doslej smo morali pošiljati svoje škrofulozne dečo v zdravilišča, ki so jih postavili naši gospodje na naši zemlji, in morali smo jim še hvaležno roko poljubovati, če so jo sprejeti hoteli.

Naša mesta in naši industrijski kraji so povsodi obdani od živinorejske okolice, in ker nam sedaj ne more več tujec krasti in rekvirirati krav, nam je treba le prave mlarske organizacije, pa ne bo nič več tako, kakor je bilo doslej med vojno, da je moralo še mnogo tistih posameznih dojenčkov, kar se jih je po mestih in industrijskih krajih rodilo, v zgodnji mladosti umreti vsled pomanjkanja dobrega mleka.

Imamo mnogo izobraženega, idealnega, po primeren delu hrepenečega žentstva, ki bo z vnašmo in spretnostjo prišlo za socialno zdravstveno delo med ljudstvom, samo strokovne nadobrazbe, navodila in organizacije jim je treba.

Imamo končno narod, ki rad in mnogo dela, ki je željen in potreben

pouka, in se rad poprime vsega dobrega, samo povedati ali napisati mu je kaj treba.

Imamo razne književne organizacije, — naj imenujem tu predvsem Mohorjevo družbo, — katerih publikacije so razširjene med najširšimi sloji ljudstva. Potem teh lahko zanesemo smisel za dobro odgojo našega naraščaja med široke mase naroda.

Skratka, vsi pogoji so pri nas sedaj dani, da se zdravstvena ogroda našega naraščaja postavi na pametno in trdno podlago, kakor se je to zgodilo že davno pri drugih narodih. Le na delo moramo in uspeh nam je zagotovljen.

Začeti moramo na tem polju prav od začetka. Doslej je to polje pri nas še v celoti neobdelano. Še nikjer nimamo zdravilišča za škrofulozne in jetične otroke. V nobenem mestu nimamo niti poliklinske mlečne kuhinje za dojenčke. Kaj je propaganda za dojenje — tako važna za odgojo krepkega zaroda, — še niti na verno. Da ob takih razmerah še nimamo kručnih strelčev za dojenčke, je unevno, naravnost v nebo vpiče pa je, da še naše babice nimajo prav nobene izobrazbe o odgoji in nezi dojenčkov, razven kar se je je katere iz nemških dobrih ali slabih knjiž nčitala in po svoje tolmačila. Prav ničesar še nimamo, da niti svoje otroke bolnišnice še nimamo. Če naši otroci zbole, jih nimamo kam dati. V Ljubljani je

šemu narodu in državi Srbov, Hrvatov in Slovencev na dnevni red, zato hoče z vsemi svojimi mladimi energijami sodelovati v prospeh nove, mlade države in svojega naroda.

S. S. O. se zaveda, da je odvisna usoda in srečni obstoj države Srbov, Hrvatov in Slovencev od pravilne in pravične rešitve političnega, socialnega in kulturnega problema v tej državi in se je zjedini na sledeči program: 1a) S. S. O. hoče centralno in najširši demokracijski podlagi urejeno, ujedrinjeno kraljevino (ker ta forma sedaj de facto obstoji, op.) Srbov, Hrvatov in Slovencev v njenih etnografskih mejah.

b) gojiti hoče ozke, bratske stike ter sodelovati z ostalimi Slovani in živati v stalnih odnošajih s prijatelji Jugoslovancov.

2a) O. stoji na stališču svobode prepričanja in zahteva ločitev cerkve od države.

b) O. zahteva svobodni razvoj narodne kulture Slovencev, Hrvatov in Srbov. V interesu tega je potrebno, da se medsebojno čim globlje spoznavamo, se orijentiramo predvsem po slovenskih ter drugih, višjerazvitih kulturah in te seznanjamo z lastno narodno kulturo.

3) Ker hoče O. čvrsto konsolidacijo kraljevstva SHS, zahteva nacionalizacijo in vsestranski povzdig jugoslovanske produkcije.

4) O. zahteva, da bodi vsakemu državljanu zagotovljen udoben gneten položaj po načelu pravičnega upoštevane dela in osebnih sposobnosti in da mu bodi omogočen duševni razvoj.

S. S. O. stoji na stališču, da ni njen namen udeleževati se aktivno na dnevnih vprašanjih, noče se naslanjati na nobeno obstoječih političnih strank, marveč hoče nevezanih rok neprestano spremljati ves socialni, politični in kulturni razvoj države in naroda, naglašati povsod in ob vsaki priliki svoje mnenje in tako vplivati na omenjeni razvoj. V organizaciji S. S. O., ki se je ustanovila v Zagrebu dne 12. t. m., je organizirana in zbrana vsa slova, akademska omladina, ki svobodnomiselno čuti in ki je pristala na goreni program. Ta program je sestavila kompromisnim potem obsodolovanju pristave vseh obstoječih neklerikalnih političnih strank, kakor tudi onih, ki se ne prištevajo nobeni sedaj obstoječi, ter je vsled tega sprejemljiv za vse. Vse spornosti so se po treznem in premissih predurku izločile, kajti namen S. S. O. je, da posega kritično in sodelujoče v vseh zadevah, ki se tičejo našega državnega in narodnega življenja, da se orijentira in pripravila za vstop in aktivno sodelovanje v službi naroda in države.

S. S. O. je začutila potrebo po čim močnejši in trdnjejši organizaciji, zato je združila v svoje vrste vse svobodnomiselno mislečo omladino, ki ji je na duši svoboda, prospeh ter politično, socialno in kulturno blagostanje države in naroda.

S. S. O. v Zagrebu pozivlja svobodnomiselno srednješolsko omladino v Ljubljani in provinci, da se na podlagi danega programa organizirajo, za kar najde v zagrebški organizaciji S. S. O. potrebna sredstva in pomoči.

Odbor S. S. O. Zagreb, sveučilište.

NEPOLITIČNA DRUŠTVA.

»Slovenske organizacije državnih uslužbenec kraljevstva SHS,« zbrane na zborovanju dne 16. marca t. l., izjavljajo, da so povsem nepolitične, izključno stanovske ter so zato tudi njih voditelji od državnih nastavljenec izvoljeni edinele s stanovskega stališča brez oziroma, h kateri politični stranki pripadajo posamezniki kot svobodni državljani. Slovenske organizacije drž. uslužbenec kraljevstva SHS zatorej odklanjajo vsakršno zanašanje politike v svoje enotno in složno stanovsko društvo potom članov v časopisju. Takisto odklanjajo vsakršne predloge in načrte glede reforme službenih pragmatik v dnevnih časopisih ter prosijo, da se resni predlogi vpošiljajo s podpismi predlagateljev naravnost odesku za sestavo enotne službene pragmatike v društvu državnih uslužbenec kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev za slov. ozemlje (pisarna na Poljanski cesti št. 31).

Takšno obvestilo smo danes prejeli. »Dnevno časopisje« bi tak sklep gotovo pozdravilo, ker je tudi ono mnenja, da nasveti glede pragmatike vsaj izpočetka, dokler niso zreli, ne spadajo vanj. Toda, gospodje, ali se spominjate, da so pred kratkim nekateri hujšaki izbrali takšno nepolitično društvo za torišče svojega poskusa hujšati proti JDS, in spraviči ogromno večino uradništva, ki misli jugoslovansko in demokracijsko, v druge stranke? Ali res ne vedo gospodje, da so hotele izvestne osebe porabiti razne socialne zahteve in sedanjo nezadovoljnost med uradništvom za agitacijsko sredstvo proti JDS kakor da bi stranka bila kriva vojne in njenih posledic ali kakor da bi ona bila hotela vzdržati Avstrijo ali kakor da bi uradništvo, ki ga reklamiramo za sebe, našlo v drugih strankah več zasloabe?

Spoznamni! V enotno strokovno organizacijo naj ne pride politika. To mora potem veljati za vse strokovne organizacije. To bodo pa »nepolitične« gospodje že dovolili, da bomo nad tem čuvali. Uradniki zahtevajo svoje, svojega prepričanja si pa ne bodo pustili vzeči od nikogar in kjer morejo doseči zadovoljitev svojih težejših s pomočjo stranke, se bo to zgodilo v njih korist ne glede na to, ali bi »nepolitični« notem radi uspeh pripisali — sebi.

Glavna skupščina NSZ.

ZBOR DELEGATOV.

V soboto 15. t. m. se je vršil zbor delegatov NSZ v društvenih prostorih Narodnega doma. Predsednik NSZ, g. Rudolf Juvan je otvoril zborovanje, pozdravil obilno navzoče delegate posameznih podružnic ter nato na kratko očrtal pomen in delovanje NSZ. Omenjal je v svojem poročilu dolgo mrtvo dobo vojne ter se spominjal umrlih članov, končno pa izrazil upanje, da se NSZ v svobodni Jugoslaviji še mnogo uspešneje razvije, kakor je mogla to storiti v stari propadli Avstriji. Nato je podal tajniško poročilo g. Ivan Tavčar, očrtajoč delovanje v preteklosti in izražajoč upanje, da se društvo v bodoče v prispel delavstva in kmetijstva čim najuspešneje razvije in tako zastavi pot ljudske žulje izkoriščajočemu kapitalizmu. Po tajniškem poročilu so podali v imenu raznih podružnic, tako podružnice Litija, Zagorje, Kamnik, Kočevje in od drugih svojih poročila oziroma so izrazili razne želje in težnje. Vodstvo NSZ je vzele vsa ta poročila, pri katerih je izrazila željo tudi zastopnica litijske ženske na znanje, in je obljubilo v najkrajšem času odpomoci, oziroma intervencijo pri naši vladi, do katere moramo imeti polno zaupanje, ker je izšla iz narodnih in demokratskih vrst. Blagajniško poročilo je podal g. Zupan, ki je v kratkem nagovoru očrtal delovanje društva v gnetnem oziru v zadnjih štirih mesecih, v katerih je imela NSZ 7860 K 37 v dohodkov in 1735 K 3 v izdatkov, tako da znaša ostanek 6125 K 34 v. Razven tega je društvo imelo še razne druge dohodke in velikišnje dobrotnike, tako da znaša društveno premoženje po preteku 4 mesecev lepo svoto 15.135 K 30 v. V imenu nadzorstva je poročal g. Ferrant, da so knjige v najlepšem redu in da se naj izreče blagajniku zaupanje in zahvalo za njegovo pošteno delovanje. Predlog je bil soglasno sprejet in odboru podeljen absolutni. — Nato se je vršila volitev vodstva NSZ, ki se je glasom pravil vršila po listkih in kjer je bil izvoljen skoraj soglasno za predsednika g. Rudolf Juvan, za prvega tajnika g. Ivan Tavčar, za prvega blagajnika g. Ivan Zupan. V upravni odbor so bili izvoljeni z vzklikom prvi podpredsednik g. Dragotin Gobec, drugi podpredsednik Ivan Pohar, drugi tajnik Anton Koder in drugi blagajnik Vekoslav Baydek. V ostali upravni odbor so bili izvoljeni: Ludvik Mlakar, Alojzij Vavpotič, Davorin Stopar, Manica Komana, Ivan Hladnik, Ivan Medved; od skupine državnih uslužbenec Ivan Rebolj in od gledališke skupine Ivan Levcar. Razven tega je bilo v odbor izvoljenih še 10 članov oziroma delegatov podružnic NSZ, širom Slovenije. Za namestnike odbora so bili izvoljeni g. Josip Mencin, Peter Porenta, Milivoj Hasnaderović, Anton Strniša, Matija Domanko, v nadzorstvo pa g. Josip Simončič, Branko Kozinec, Stefan Ferrant, Franc Rifej in Ferdo Poljšak. — Nato se spremene razne točke pravilnika in sicer na ta način, da se zvišajo dohodki obnem na tudi podpore. Sprejet je bil predlog blagajnika, ki ni gledal na to, da bi se samo blagajna brezplodno napolnila, ampak da se tudi res nudi članom, ki postanejo brezposelni, oziroma v slučaju bolezni že po 12 tednih članstva, podpore.

NSZ, ustanovi sklepom zbora delegatov svoj lasten tednik pod imenom »Narodni Socialist«. Vsi referati in vsa poročila je sprejel zbor delegatov z velikim navdušenjem, konstatirala se je splošna solidarnost in pokazala disciplina, kakor se jih zastopi lise pri drugih sličnih strokovnih organizacijah, ki zasledujejo le strankarske namene, nikakor pa ne interese delavstva in kmetijstva. — Zborovanje se je končalo ob četrni na 12. zvečer.

GLAVNA SKUPŠČINA.

Članov in zaupnikov vsestranskega združenja NSZ, se je vršila v nedeljo 16. t. m. v društveni dvorani Narodnega doma. Ob 9. uri dopoldne je otvoril predsednik NSZ, g. Juvan zborovanje, pozdravil navzoče ter v kratkem podal sliko delovanja NSZ in obenem tudi sporočil sklepe storjene na zborovanju delegatov v soboto 15. t. m. Sledili so nato referati, katerih žalilob v celoti ne moremo priobčiti, podajamo pa v kratkem sliko zborovanja. O delavskem strokovnem gibanju je poročal obilno in temeljito tajnik NSZ, Ivan Tavčar, o socialni zakonodaji in politiki v čez enournem temeljitem in s priznanim spretnostjo podanem govoru g. dr. Vladimir Ravnihar, o temi ženska v delavski organizaciji, poročevalka Manica Komana in o vprašanju delavske mladine, poročevalec Ivo Peruzzi. Sprejeto so bile nato razne resolucije stanovske in strokovne vsebine. Vsi referati in vse resolucije so bile sprejete z velikim navdušenjem in s soglasnim odobravanjem. — Zborovanje se je končalo po 12. uri popoldne.

POPOLDANSKO ZBOROVANJE.

Ob 2. uri popoldne so se sestali delegati posameznih podružnic, ki so izročili vodstvu NSZ, želje in zahteve podružnic s prošnjo, da jih po možnosti čim prej avazuje, oziroma radi njih intervencija pri vladi. Ob 3. uri popoldne se je nadaljevalo zborovanje glavne skupščine in je v kratkih in jedrnatih besedah poudarjal predsednik NSZ gosp. Rudolf Juvan pomen propagande za NSZ. Nato je poročal o delavskem tisku podrobneje poročevalec, tajnik NSZ g. Ivan Tavčar. Pri sklepnih besedah se je predsednik g. Rudolf Juvan oziral na lepe uspehe kratke poslovne dobe, ki jo ima NSZ po vojni za seboj in izrazil upanje, da bo tako osrednje društvo, kakor tudi njegove podružnice pri prihodnji glavni skupščini lahko kazalo na podvojeno vsebino članov in na podvojeno uspehe. Z velikim navdušenjem in odobravanjem se je zaključila glavna skupščina NSZ, ki je pokazala, koliko dobro organiziranih in discipliniranih članov ima v svojem okolišču in kako razumejo ti podrobno narodno in strokovno delo v več kakor deseturnem zborovanju, doseči uspeh.

USTANOVNI OBČNI ZBOR »NARODNE SOCIJALNE TISKOVNE ZADRUGE V LJUBLJANI«.

Takoj po glavni skupščini NSZ se je vršil občni zbor Narodne socialne tiskovne zadrage v Ljubljani, o katere uspehi je poročal naš časni blagajnik g. Stopar Davorin. Poročal je, da je podpisanih še več tisoč krom deležev in da je ustanovitev strokovnega lista NSZ s tem začeto. Zadrugniki so nato soglasno sklenili ustanoviti društveni list pod imenom »Narodni socialist«. Pročitajo se nato pravila nove ustanovljene zadrage in se soglasno odloča. V naslednjem obdobju se bo začelo delo.

predsednika g. Tavčar Ivan, za podpredsednika g. Tavčar Ivan, za tajnika g. Oblak Anton, za blagajnika g. Stopar Davorin, v ostali odbor pa g. Blizjak Luka, Poljšak Ferdo, Berian Josip in Porenta Peter. V nadzorstvo so izvolili sledeče g. Poljšak Fran, Juvan Rudolf, Vodeb Božidar in Gobec Dragotin. S pozivom, da se čim najagilnejše med člani, zlasti pa med delavstvom in kmetovalci, poagita za novo glasilo, zaključil predsednik g. Tavčar Ivan ustanovni občni zbor Narodno socialne tiskovne zadrage.

Zborovanje delegatov, kakor tudi glavna skupščina NSZ in ustanovni občni zbor Narodno socialne tiskovne zadrage so pokazali jasno sliko, da je naše delavstvo zrelo tudi za kulturne boje, ki se mu vsiljuje od nasprotne strani in da ve centi dobro, ki mu jih nudi strokov. društvo, stoječe na narodni podlagi in stremeeče za tem, da organizira v svojih vrstah vse zavodno narodno delavstvo, bodisi manualno, bodisi duševno, kakor tudi kmeta in vse druge panoge tlačnih in zatiranih slojev. NSZ je pokazala s svojo glavno skupščino, da ve centi delo na narodnem polju in da se bo organiziralo proti kapitalizmu kakršnekolik vrste, četudi se ji od vseh strani mečejo polena pod noge. Višek svojega razuma pa je narodno delavstvo doseglo s tem, da si je ustanovilo svoje lastno glasilo, katero bo brez dvoma v spretnih rokah tvorilo močno konkurenco pretečemu in razširjajočemu se internacionalizmu.

Kakor nam naknadno poročajo, je prešla NSZ iz Beograda naslednjo brzojavko, oddano dne 16. marca na naslov: NSZ, Ljubljana, Narodni dom. Zadržani na udeležbi želimo glavni skupščini najboljšega uspeha. Krenko naprej po začrtani poti. — Dr. Pavel Pestotnik in Kežar.

TRUMBICEVO POLITIČNO DELOVANJE V ITALIJI.

»Tribuna« razpravlja na dolgo in široko o političnem delovanju Trumbicev v Italiji in prihaja do zaključka, da je ravno on največ škodoval Italijanom v njihovem stremeljenju. Posrečilo se mu je, pravi rimski list, zasejati zaroček nesloge med laškimi nbielistic in politiki. Ta razpor je uporabil v svojo, da prepriča inozemstvo, da si tudi Italijani sami edini v svojih aspiracijah, in da en del indirektno priznava neoparvačenost laških imperialističnih težej. Posrečilo se mu je tudi vzbuditi med zavezniški dvom o pravičnosti italijanskih zahtev in baika o laškem imperializmu in začela dobivati realna tla. Na ta način je postalo stališče italijanske delegacije mnogo težavnejše in se je rešitev problema na škodo Italijanov znatno zavlekla.

»TRIBUNA« O DEMONSTRACIJAH PROTI HRVATOM.

»Tribuna« je priobčila zopet novo laž o velikanskem demonstracijah v Ljubljani proti Hrvatom radi nezadostne aprovizacije. Ta list je, kar se iz naidliviosti pretiranih in lažljivih novic tiče, pač prvi med vsemi italijanskimi listi Ljubljano prebivalstvo in baie grozno razburjeno radi silnega pomanjkanja živila tako n. pr. Ljubljana nima nobene moke več, vlada nima denarnih sredstev, ker nihče ne plačuje davkov itd. Če skrbni Italijane tako prehrana Jugoslavije in posebno Slovenije, zakaj pa italijanska vlada ne pošče amerikanskim živili iz Trsta v slovenske kraje.

AGENZIA STEFANI O LJUBLJANSKEM DOGODKU.

Kakor poroča laška Agenzia Stefani iz Poreča, je bil naivnišji vojni odbor zaveznikov v sili dne 6. t. m. razporil nekdanje avstrijske vojnike na ozemlju nekdanje Avstrije. Ker pa je Italija zaprla demarkacijsko črto, moralo se je razpravljati tudi o povodu tega koraka, ker se ima vršiti dodaja živil ravno po slovenskem ozemlju, kar bi pa bilo nemogoče, dokler bi ostala demarkacijska črta zaprta. Laški delegat Crespi je razložil ljubljanski in zaloški dogodjaji in predlagal, da se imenuje vojaška zavezniška komisija, ki ima na licu mesta vesti preiskavo ter vse potrebno odrediti, eventualno tudi določiti kazni krivca in družo zadoščenje, če bi se zdelo potrebno. Odbor je sprejel ta predlog. Na to je Crespi podal obilno poročilo o prizadevanju Italije, da bi pomagal prebivalstvu Češke in Dunaju z živili, klub temu, da je ljubljanska črta zaprta, nakaar se je odbor odločil na snlošnem načrtu o dodatni živili nekdanji Avstro-Ogrski in sicer na podlagi amerikanskega predloga.

»L'EPOCA« O UREDITVI AGRARNIH RAZMER V JUGOSLAVIJI.

Orlando list poroča o naredbi jugoslovanske vlade v Beogradu glede ureditve agrarnega vprašanja v Jugoslaviji, ki se nanaša seveda tudi na Gorisiki, Istro in Dalmacijo, in smatra ta agrarni zakon za »dvojen manevar«, ki ima namen razlastiti Italijane in načuvati proti njim boljševizem malih kmetov in kolonov. »L'Epoce« izraža bojazen, da bi te delo razlastitvena proročanja jugoslovanske vlade, ki daruje kmetom zemljo sedanih njihovih gospodarjev, mogla imeti velik vpliv na kmete in škodovati italijanskim težnjam.

Poročila iz Beograda.

Včerajšnji »Naprej« govori o reklamah, ki jo dela naše list za JDS v svojih poročilih, ki jih dobiva iz Beograda. Ako je to reklama, če naš dopisnik konstatira po ta in delo naših zastopnikov, potem samo želimo, da bomo mogli to reklamo še večkrat nadaljevati in da bomo poročali tudi o uspehih. Dopisnik drugih listov in strank naj pa poročajo o delu svojih ljudi. Mi se seveda radi volje strinjamo s »Naprej« mnenjem, da je vsak zastopnik dolžan napraviti vse kar more in kvitiramo »Naprej« priznanje g. dr. Triflerju, da je vedno pripravljen storiti, kar se le da za dobro stvar, nikakor pa nismo niti toliko strankarske, niti toliko žurnalistične neukusnosti, da bi poročanje o delu smatrali za reklamo. Mogoče je, da »Naprej« bralci raje berejo zabavljice, na katero jih je list že navadil, naši bralci in člani naše stranke pa mnogo raje vidijo v listu poročila o delu svojih zastopnikov, ker so dovolj zreli za to, da pričakujejo poročila o njihovem delovanju tembolj, ker je Beograd radi »laških prometihih« prišlo še zelo oddaljen. Ali je g. dr. Trifler v sili, ki ga je »Naprej« navedel, intervencija ali ne, bo pokazal sam, dočeti se pa, spominjamo se, svojega dostojstva.

Naša posebna telefonična poročila iz Zagreba in brzojavna iz Beograda.

DR. HINKOVIĆ V ZAGREBU.

Zagreb, 17. marca. Včeraj se je vrnil v Zagreb iz Amerike znani hrvatski politik dr. Hinko Hinković, prej jeden najbolj znanih članov koalicijske, zagovornik v veleizdajniškem procesu (in — spiritis).

DEMOKRATSKI KLUB IN AGRARNA REFORMA.

Beograd, 17. marca. Demokratski klub je imel včeraj popoldne plenarno sejo, v kateri je razpravljali o poročilu klubovega agrarnega odbora o agrarni reformi. Po večurnem referatu poslanca dr. Križmana in po zelo živahni debati je bila sprejeta naslednja resolucija: I. del. — 1.) Državna, socialna in gospodarska potreba je, da se začasne odredbe za pripravo agrarne reforme začne izvajati, še predno bodo končane razprave v narodnem predstavništvu, kateremu pa je samoumevno pridržana pravica, da definitivno sklene o celem obsegu agrarne reforme v smislu znane naročila regenta Aleksandra. Zato je demokratski klub soglasno sklenil, naj začne ministrski svet takoj izvajati omenjene priprave in da stopi tozadevno v zvezo s parlamentarno agrarno komisijo. Brez odlašanja naj se osnuje: »Osrednji državni urad za agrarno reformo«, ki naj se razdeli v več sekcij in sicer v gospodarsko, finančno, pravno in kolonizacijsko. Posle naj vodi državni urad preko svojih pokrajinskih uradov s sodelovanjem okrajnih in občinskih odborov, sestavljen od prizadetih interesov. Kot najnujnejše posle bi moral ta državni urad izvesti razdelitev zemlje med one državljanke, ki se bavijo z obdelovanjem zemlje, pa sami zemlje ali nimajo, ali pa ne v dovoljni množini, s posebnim ozrom na invalide, vdove in sirote ter vojake in prostovoljce, ki so se borili za ujedinitve in osvoboditev kraljevine S. H. S. — 2.) Predela za prevzemo šumarskih gospodarstev v državne roke. — 3.) Ureditve pravnih odnošajev kmetov in kolonov. — 4.) Revizija segregacij in izvedba odsvojitve prepovedi. Finančna predela, določitev rent in odškodnin. — 5.) Zbiranje materiala. — 6.) Popis in klasifikacija interesov, predela za kolonizacijo. — II. del: Ker je med tem že prišel čas, da se začne s pomladanskim delom na polju, pozivlja demokratski klub vlado, da brez odlašanja izvede naredbo o razdelitvi zemlje kmetom, kolonom in onim delavcem v celi državi, ki nimajo obdelane zemlje. S tem naj se zajamči, da bo naša zemlja obdelana v čim največjem obsegu. Seveda pa mora to biti brez prejudica za poznejšo definitivno ureditev po narodnem predstavništvu. Delitev zemljišč naj se izvede takoj in tako, da se določi v vsakem kraju poseben odbor, ki popiše vse one zemljedelce, ki pridejo v poštev pri razdelitvi. V teh odborih morajo biti zastopani mali in veliki posestniki, poleg njih pa tudi izvežbani in izkušeni ekonomski. Delitev se mora izvesti pravično, brez oziroma na interese in zahteve posameznih strank. Vsaka uboga rodina mora dobiti toliko zemlje, kolikor jo lahko obdela sama s svojimi člani in da bo preskrbljena s poljskim orodjem in seminom. Ad hoc izvoljena agrarna komisija mora takoj določiti maksimum in minimum zemljedelcev, ki pridejo v poštev pri delitvi.

STARČEVIĆANCI SE ŽE KESAJO.

Zagreb, 17. marca. Kakor se že vidi, se Starčevićanci že kesajo, da so izstopili iz kabineta. Današnji »Hrvat« namiguje, da Starčevićanska secesija ni definitivna, ampak da hočejo samo počakati, kako bo izpadla adresa, ki jo bo sklenilo narodno predstavništvo kot odgovor na regentov prestolni govor. Kakšne garancije Starčevićanci pravzaprav hočejo, še niso nikjer jasno povedali, tako, da je upravičeno mnenje, da bi se dali precej »zglihati«, upravičeno pa se boje, da njih sodelovanje v vladi ostale stranke ne bodo posebno poglašale in da jih nihče ne bo prosil, naj pošljejo svojega zastopnika v kabinet. Zato udarjajo sedaj že na druge strune. Razširjajo namreč vesti, da se Petričevega odstopa ne sme presojati samo s stališča stranke, ampak da mu je treba pripisovati veliko večjo politično važnost, ker je z njim razbit princip koalicijske vlade. Starčevićanci zatrjujejo, da je mogoče, da slede njihovemvzgedu tudi druge opozicijske stranke, kar bi v gotovem slučaju pozicijo naše vlade, zlasti napram inozemstvu vsekakor otežkočilo. Kakor pa je podoba, se srbski opozicionalci tega tako dobro zavedajo, da Starčevićancem ne bodo sledili, da pa bi podpirali Starčevićance samo zato, da izvedejo manevar, s katerim naj dobe zopet mesto v kabinetu, je pa še mnogo manj verjetno. Zato je gotovo že danes, da so se Starčevićanci s svojo politiko gotovo opekli in da bodo postali še bolj izolirani kakor so bili doslej.

GIBANJE V HRVATSKEM DUHOVNOSTVU.

Zagreb, 17. marca. Med hrvatskim nižjim duhovništvom se vedno bolj širi gibanje za reformiranje in moderniziranje katoliške cerkve. Paralelno s tem gibanjem se pojavlja težnja za zblizanje s pravoslavno cerkvijo. Ta pokret je dobil novo oporo v srbskem duhovništvu samem, ki je pričelo s svoje strani s podobno akcijo, od katere se nadeja katoliški krogi tem lenjšega uspeha, ker je pravoslavna cerkev v svojih odlokih mnogo bolj neodvisna in samostojna, kakor katoliška.

ZBOROVANJE GOSPODARSKIH IN GOZDARSKIH URADNIKOV V ZAGREBU.

Zagreb, 17. marca. Včeraj se je vršilo obilno obiskano zborovanje gospodarskih in gozdarskih uradnikov v Zagrebu. Sprejeto so bile obširne resolucije, katere izročijo posebna deputacija banu in pristojnim ministrstvom v Beogradu. V dolgi debati so zborovalci ostro kritizirali nastopanje ministra Koraca v vprašanju agrarne reforme. Sklenili so, da ne bo nihče izmed njih sprejel nameščenja v državno uradu za agrarno reformo, ako se bo ta izvajala po sedanjih načelih. Iz zborovanja so poslali pozdravno brzojavno regentu Aleksandru. Izvoljena deputacija se je odpeljala nocoj v Beograd.

ZVIŠANJE CEN PLINA V ZAGREBU.

Zagreb, 17. marca. Mestna plinarna zviša cene za plin za 100 odstotkov.

ZBOROVANJE ZAGREBSKIH TRGOVSKIH POMOČNIKOV.

Zagreb, 17. marca. Sinoči se je vršila tu od približno 600 udeležencev obiskana skupščina zagrebških trgovskih pomočnikov. Sklenili so, da izdelajo memorandum o svojih zahtevah, ki ga predlože na to vladi.

ZBOROVANJE VELEPOSESTNIKOV.

Zagreb, 17. marca. Pri banu se je vršila včeraj konferenca veleposestnikov v vprašanju agrarne reforme. Govorniki so povdarjali, da priznavajo sicer potrebo te reforme, da se pa upirajo samo prenatrženemu in nepremišljenemu izvajanju reforme. Predlagali so, naj vlada dovolji, da smejo sami pod nadzorstvom vlade razparcelirati del svojih posestev. Ker jim ban ni šel na lim in je to njihovo zahtevo odklonil, so pričeli gospodje rezonirati in konferenca se je sredi razprav med vikom in prepirom brezplodno razšla.

Kraljevina

Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Priznanje naše države. LDU, Dunaj, 17. marca. (CTU) »Neue Freie Presse« poroča: V zadnjih pogajanjih je izjavil Pichon glede kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki ga zavezniški še niso priznali, da je bila ta država ustanovljena šele po premirju. Zaradi tega je priznanje te države stvar mirovne konference.

Narodni svet za Mežiško dolino v Prevaljah je poslal poverljivostu za uk in bogočastno vlogo za izplačevanje službenih prejemkov 4 učnim osebam na VI. razredni ljudski šoli v Prevaljah in seznam onih učencev, ki se brez zakonitega razloga branijo obiskovati ljudsko šolo. Vloga zahteva, da učitelj Bregant in Mlačnik ter učiteljica Pavla Bregantova in Julka Zorkova za dobo, kolikor časa poučujejo na omenjeni šoli, potom davkarje v Pilberku prejemajo z eventualnimi zastanki svoje plače.

Učitelstvo se bori z velikimi težkočami. Zlasti beznisi so najbolj prizadeti, ker so morali brez vsega ubežati iz ozemlja, ki ga je sovražnik zasedel. Splošna draginja, selinski troški, pomanjkanje stanovanj — že to so neznosna bremena. Vrhutega na dva meseca brez plače! Čudno bi izgledalo, da na novo došlo učitelstvo moralo iskati osebnega kredita ali celo delati dolžnike? Notorično pa je, da učitelstvo v teh dragih časih ne razpolaga s kapitalom in da je vsakdanje preživljanje zavistno edino od plače, ki do sedaj itak ni bila velika. Tako dolga zamuda v izplačilu željno pričakuje plače ustvarja splošno nezadovoljnost med prizadetimi učitelstvom, nered v vsakdanjih preživljajalnih potrebah in zamore prazdatve učne osebe zaman hodijo povpraševati na davkarjo v Pilberk. Tam jih odpravijo z opazko, da nimajo še nikakega tozadevnega nakazila.

Iz seznama je razvidno, da se enajst učencev oziroma učenk v Prevaljah brani obiskovati ljudsko šolo. Njih starši jih v tem podpirajo ter zabavljajo čez slovensko učitelstvo. Solškemu vodstvu je treba primernih navodil, da more zakonitim potom ukreniti potrebne korake, da bodo ti šolo obvezni otroci primorani obiskovati ljudsko šolo.

Poprej je bilo tukaj 484 šoloobveznih učencev — med temi le 30 Nemcev in 2 Italijana — pa so vsi brez izjeme morali obiskovati šolo, kjer je bilo nastavljenih 10 nemških učnih oseb, ki so nemško poučevale; sedaj pa hočejo starši enajstih učencev, ki mrzijo slovenščino, hoditi svoja nezakonita pota. Ti starši delujejo proti slovenskemu šolstvu ter puste svoje otroke deloma, privatno poučevati od ostavljenih nemških učiteljev. Tako postopoma slabo volja na druge učence, ki bi se sicer pridno učili ter imajo veselje do slovenskega pouka, pa jih take izjeme pri tem motijo.

Vsem tem nedostatom je treba nujno odpomoci!

Iz Maribora. Skof Napotnik je v letošnji pastirski listu zapisal kot rek: »Kdor na nima skrbi za svoje, je vero zatajil in je huiši od nevernika.« (I. Tim. 5. 8.) Napotnik sam sebe smatra za naslednika apostolov in gospodara škofljanov; smatra se za duhovnega očeta, ki ima sveto dolžnost skrbeti za svoje škofljane. Sam sebe smatra za duhovnega očeta duhovnikov, torej bi imel tudi dolžnost prav skrbeti, da ravna z njimi po očetovski, v ljubezni in pravici. O njegovi ljubezni kaj pisati bi bilo škoda črk. Ali na ravna vsaj po pravici? Ne nevedoma ali zmotno, ampak vedoma ravna krivično. V svoji brezmejni častiljenosti in absolutističnem despotizmu ohranja kot neodustitljivo razžaljenje celo malenkost, o kakršnih bi normalen krščen človek sodil, da jih ni vredno unošteti ali jih pa treba bržkone pozabiti. Napotnik na svoje namiklene razžaljenosti ne pozabi leta in leta, niti desetletja, goti in knja prešmigneno lezo, sovraštvo in ima pripravljen preganjanje ob vsaki priliki. Na pr. Če se mu ob kanoničnih vizitacijah ne zdi dovolj blaginjskega češčenja, tedaj godrnja, ramaje,

Pristopajte k »Slovenski Matici«.
Cianarina 3 K, ustanovna 200 K.

trmi in se pozneje »plemenito in knežje« mašuje. Neprimerno se nam zdi, če v službi osivelega in opešnega gospoda očito in grdo ošteje, ker ni prišel raz hrib v dolino ob cesti kakat in častiti nje, ki se je peljal mimo. V urejenih razmerah bi bilo neverjetno, če bi človek, živeč med Slovenci, hrepnel le po nemških uradnikih in po tuji gospodi. Naj je le bil kje kak plesnivi nemški grof ali baron, seveda je moral biti povabljen, da je poveljeval Napotnikov knežji sijaj in plemenitosti. Kadar je zagledal uniformo c. kr. uradnikov, se je moralo vse odmakniti, le c. kr. krog mu je delal veselje. Že svetel knof c. kr. žandarja je bil bolj zanimal, kakor zadeve vernega slovenskega ljudstva. Grom in strela čez duhovnike, če ni bilo počestčenja od c. kr. strani. Res je postal pisma, naj se mu ob hudem vojnem času ne prireajo preveliki slovesni sprejemi. A kjer je bil sijaj, tam je bilo v cerkvi hvalisal in poveljeval, drugod pa godrnjal, tako da je bilo jasno, da Napotnik hoče imeti velike znanje slovesnosti brez ozira na kraj, osebe in čas. C. kr. knof, krog in oblast pa se ni so ujemali s težnjami slovenske narodnosti; torej treba delati tudi proti njej. Še nemška Quartalschrift se je norčevala, ker je v Napotnikovi sinodalnih knjigah nemščina pred slovenščino. Neverjetno se nam zdi in zelo slabo znamenje je kakšnega zagrnjenega nemčurja, da bi se kregal nad duhovnikom, če nemške besede zapiše v latinico in ne z nemškimi črkami. Neverjetno je, da bi v zaokroženem slovenskem ozemlju cerkvena oblast razposlala naročila, da cerkveni uradi morajo vlagati nemško pisane vloge. Ali bi Napotnik hotel to utajiti? Tisti Napotnik, ki je na vojno-posojilnih okoliščinah podpisaval dvojezična besedila ob času, ko mu je bila slovenska narodnost tako na poti. Neverjetno se nam zdi, da bi si na Slovenskem škof upal citirati in kregati duhovnika radi slovenskega pisanja.

Lahko je bilo vedeti, da so slovenski duhovniki 1914 radi narodnostnega delovanja bili preganjani, zlostavljani in zapirani. In nam skrajno sovražni ter krivični nemški uradniki navzlic vsemu prizuževanju niso mogli najti niti enega slučajnega nepostojnosti, da so jih morali oprostiti. Škof Napotnik pa je bil tako človeški, da je tudi te mučenike sovražil, kregal, zmerjal. Kaj bi si mislilo o bitju, ki bi se drznilo reči: »Hudo so preganjali duhovnike, pa se premalo.«

In Napotnik navaja besede sv. Pavla: »Kdor pa nima skrbi za svoje, je vero zatajil in je hujši od nevernika.« Rad sprejema pritožbe proti duhovnikom od vseh strani, tudi od versko vnušenih ljudi. Celo proti vsakemu pravu upoštevanju tudi nepodpisane brez navedbe dejstev in dokazov. Na podlagi celo absurdnih in nasprotujočih si obdolženj goji jezo, sovraštvo; noče naznaniti vsebine, imena; odklanja dokaze za zagovor, pač pa preganja in brezobzirno škoduje. Ker in dokler tako dela, zasluži po pravici očitjanje, da je njegovo delovanje zlobno in krivično.

Zdaj spušča določila za krajevne razmere z ozirom na splošno kanonično pravo. Ali se jih bo tudi držal? Dozdaj je naravni zakon sv. pismo. Tridesetmin in sploh vse pravo upošteval je tedaj, kadar je bilo njemu prav in kadar je hotel komu škodovati.

Saj je menda čital Pascendi gregis in določila, kaj tedaj, če je tudi maloštevilna aversio populi celo nezakrivljena in krivična. On pa naravnost in vedoma krivično deluje ter žanje za svoje zlobno delovanje opravičeno jezo in ogorčenost.

Po protekciji in milosti rajnega cesarja, ki je povzročil toliko nesreč, je prišel na svoje mesto. Ni čuda, da ga tako poveljuje ter povzdiguje v deveta nebesa. Tudi ni čuda, da naša država tega ne more trpeti (Cfr. uradni list o brošuri Eine fromme Erinnerung). Torej...

Neodrešena domovina.

IRREDENTA.

V soboto, 15. t. m. sem bil poslan v uradnih zadevah v Logatec, da se razgovorim s tamošnjim poveljstvom o povratku beguncem v domovino. Ko sem prihajal v bližino demarkacijske črte, mi je postajalo nekoliko težko, ker odkrito povem, nisem imel mnogo upanja na prekoračenje meje. A prišlo je drugače. Brez posebnih težav sem prišel čez in od tam v Logatec.

V Logatecu sem imel vedno pred očmi interakcijo, vendar pa se mi ni zgodilo nič žalega. Zakaj, ne vem. Čudno se mi je to zdelo; pri laških oblastih so bili vsi jako uljudni in prijazni.

Ko sem opravil, kar sem imel opravka, sem se podal v gostilno. Tam sem imel priliko razgovarjati se z nekimi laškimi stotnikom, ki se mi je tudi predstavil, a imena ne vem.

Zanimalo me je, kar je on povedal, zato hočem glavno iz najinega pogovora podati.

Za vest o Primorski je znal že tudi on, kakor tudi vse vojaštvo. Povedali so mi to vojaži že na meji. Ko sem jih vprašal, kaj mislijo o tem, so mi enoznačno izjavili, da jim je vseeno. Neki karabiner pa se je celo odrezal: »Domov naj nas pustijo, da bomo zopet videli naše jasno nebo in ne več gledali te megle.«

V Logatecu med vojaštvom isto razpoloženje. Vojaški so nezadovoljni in lahko rečem uporni.

Dotični stotnik, s kojim sem govoril, se je jako rezervirano izrazil o najnovejši novici. Rekel je med drugim: »Zakaj so nas poslali semkaj? Mišne nas ne razume. Ko bi vedeli, kakšni kraji so tukaj, ne bi nas bili poslali sem.«

Na vprašanje, kaj misli o Gorici, mi je dejal, da je okolica slovenska, v mestu samem pa je le trdnja, da je »italianissima«. Ravnotako o Trstu in o Reki. Pristal pa je na to, da je okolica slovenska. Pravil je, da so šle čete v naše kraje s prenehanjem, da prebivajo ondi sami Italijani. Mnogi italijanski vojaški soloh niso vedeli, da Slovenci eksistirajo. Za to so se nimalo čudili,

da so prišli v kraje, kjer jih ni bilo ne razume.

Omenil sem mu irredenta. V moje začudenje mi je dejal, da ve, da se bo v slovenskih krajih irredenta. To me je naravnost osupnilo. Stal sem pred njim kakor pred nganko in mi ni šlo v glavo, da ima sploh kateri Italijan tako svetovno naziranje.

Ko sem se vračal nazaj, sem govoril se z nekaterimi vojaški in izvedel od njih približno isto. V Italiji vire in samo iskric je treba, da se plamen vname.

Za zgled pa naj nam bo oni stotnik. Ne bi li mogli mi pričeti z intenzivnim irredentizmom? Zganimo se, sedaj je čas! Trudi se ni treba velikega in z malimi stroški bi bilo delo narejeno. J. Bešek.

TRŽAŠKE ŽENSKÉ ZA LAŠKI SPLIT.

Tržaške Lahinje imajo pri društvu »Trento - Trieste« ženski odbor »Pro Dalmazija«. Prošlo nedeljo so izdale letak: »Tržaške ženske! Vaš glas se ne zadržaj z gnanjem zborom, ki ključa za osvoboditvijo Solita Mučenika! Ni se še!«

Potrebno je, da pokaže tudi naš krik vzajemnosti vseh, ki so tako spoznali mučenštvo itd. itd. Neodložljivo je! In silno! Tržaške ženske vseh slojev in ver, orbidite danes v nedeljo 16. marca na shod v Teatro Fenice točno ob 11.

To je moral biti v Trstu zopet lep ženskotakel. Kdor pozna na pol nobesno tržaško svobilo, ki pod vodstvom raznih visokih dam histerično tuli ob vsaki priliki o Mučeniku z velikim M, si lahko predstavlja, kakšen krik so morale prosto nedeljo zagnati katoliške gospe v odrešenem Trstu. Da bo rešitev Solita boljši kot v italijanstvo bolji pristno, so poleg Ninette Valerio in Nolle Cambon podpisale poziv na shod Maria Strudhoff in Victoria Schütz. Ves svet ve, da se pristni Lah tako pišejo in d' Annunzio ima poleg drugih še ta imena, da jih lahko pobožno izgovarja pred se...

LASKA PROPAGANDA V DALMACIJI.

Kakor na Goriskem in v Istri, tako si skušajo Italijani pridobiti prebivalstvo tudi v Dalmaciji s tem, da dele živila med ljudstvo zastoni. Laški listi, posebno »L'Epoca« se razburja v poročilu iz Solita, ker so jugoslovanske oblasti v Solitu in okolici prebivalcem strogo prepovedale sprejemati živila od Italijanov. Ta prepoved, ki se samo ob sebi razume, daje laškemu listu povod, da se spušča v posvajanje, ki odgovarja popolnoma visoki kulturni stopnji italijanskega naroda. Jugoslovanske oblasti imenuje provizorijalne, ki morajo biti seveda kolikor mogoče hitro odstavljene in nameščene z italijanskimi. Jugoslovanske oblasti so nesramne, ker zabranjujejo poveljniku ladje »Pugliac« delati propagando z živili. Laškim imperijalistom mora biti seveda vse dovoljeno: v tui zemlji, ki nikdar ni bila laška, si laste pravico delati propagando s korupcijo nad Jugoslovani, ki so bili od nekdane Avstrije izstradani, in zahtevajo še v svoji brezumni nesramnosti, da bi tim domače oblasti v tem umazanem delu pomagale.

NAŠA ISTRA POD OKRILJEM ITALIJSKEGA KRALJA.

Pokrajina, koja je več odavna budila in svih Hrvata samilost, je bila zvana »silotomica«, okrunila se sada pravom mučeničkom krunom.

Svi Jugoslaveni v okupiranom krajevima trpe neizrici patnje i duševne i telesne, ali najteže podnaša rogtstvo Istran, njegova bol je najveća. Lako shvaća to onaj, koji je s tim narodom srasao. Njegov je temperament Južnjaka vrlo, vrlo osjetljiv. Mekan i dobar, ali ponosit, neumoljiv i junak. Pravdu si najradije sam kroji. Nema razloga, nema razboritosti, odločuje srce.

Dugo je trajao narodnosni boj. Polagano se vršilo otklanjanje onodobnih duša po gradovima, ali ko se jednom osvijestio nacionalno, tome je narodnost dio života.

Sve se naše pučanstvo u okupiranom krajevima sjajno drži. Na vijesti, što stižu do nas od tamo, možemo biti ponosni. Težko je ikada ikoli okupirani narod tako junački manifestirao svoju nepokolebljivu volju, da se vrati u krilo svoje braće.

Vijesti pako iz Istre upravo nas zadivljuju. Ona najviše trpi. Talijanski svetina se im osvečuje, a talijanska soldateska sve spremno izvršava. Nikde nema toliko talijanskih šikana, kao u Istri. Počelo su skidanje hrvatskih zastava sa kuća. Talijanski vojnici su u grupama navajivali na naše ljudi, također na djevojke te im silom trgali hrvatske znakove. Užasnim terorom su se latili osobito naše inteligencije, u prvom redu učiteljska i svećeništva.

Kako su im svi na komandima pred oružanom silom junački odgovarjali, da su Jugoslaveni, te hoće biti jugoslavenskim građanima! Svi su odlučno prosvjedovali protiv talijanske okupacije, svi su talijansku gospodu podsiglašili, da čine našemu narodu, koji se za rata prema Talijanima u Istri tako plemenito ponašao, nasilje.

Na nečuvan način su postupali talijanski oficiri sa našim inteligentima. Tako surovog i netaknog u ličnim odnosima ne bi bio niko od talijanskih nadobudnih ljudi očekivao.

Slijedila su progona i tamnice u Pulj. Trstu, a svršavali su po najviše u južnoj Italiji. Razlozi se uopće ne kažu. Zovu ih danomice na komandu karabinjera te ih izoištu po svakom koraku, što ga čine. Oduštaju ih uvijek surovim grožnjama, ma da nemaju zato niti najmanjeg razloga.

Našim trgovcima su oduštavali dućane, pod kolektivnom izlikom. Potvrde o tom činu ne izdavaju nikakvo. Pritužbe na višim komandima su posve uzalud.

U škole silom uvadaju talijanski jezik. To je ipak najopasnije bezuslojno, jer se učiteljstvo neka te radije ostavlja škole i pučanstvo jednostavno ne šije djece na talijansku obuku. Tako se nadamo, da neće biti Talijani vooma zadovoljni svojim školskim uspjesima.

No Talijani krišaju sreću i blagostaninom. Organizovali su u prvom redu stranu školsku propagandu. Dječji dječak u školi je lože bodava, ali ti dječaci su do povika u slavu Italije, da ujevađu talijansko pjesmu. U Trstu medju svoje novine i knjižice zovu k sebi »viedince«, to im veličaju Majku Italiju na drugu na stran. Dječak u Istri stoji nesvjestim neodgovorjenjem na komandno pitanje zvojnog oficira, dali je još uvijek stal tvrdi Hrvate, odgovara: »Ma, dare dare, (Tvoja, tvoja)«

Zovu djevojke i mladiće na zabave, ali se niklo ne odvažuje. Kukulju ovašni trca mlad naroda i svakakvim materijalnim dobrima. Postaju po selima, šta bi se lastinom dalo učiniti. Običaju sve i gospodarske strojeve i gospodarske škole i novac i stoku. Niko ne vjeruje ništa.

Talijanski vojnički kurati organizuju po selima odbore za narodno blagostanje. Bolje rečeno hoće da to organizuju. Ti bi odbori opstaravali lekove, badava, stara li se za liječničku pomoć, pomagali siromasima i sirotama. Najvećom rječitostju nastoje ti svećenici da pregovore narod sa sve te dobre i lijepe stvari, no kad pozova ljude, neka se prijavu kao članovi takvog odbora, svi krenu svojim putem te ostave svetovnog kurata samog. Općinom učelniku, koje je rekao taj kurat: »Te ljudi ćemo pridobiti, ali samo kanonima i mitraljezima. Drugog sredstva nema pod suncom za te tvrdočlavce.«

Premda se Talijani malo brinu za aprovizaciju gradova, gdje imaju većinu, turaju u slavensku provinciju svu silu životnih namirnica, te ih dijele među narod badava. Tu je pokazao taj primitivni, naivni Itran takovu narodnu svijest, takav ponos, kako ga historija jedva znađe. Imamo pouzdane vijesti iz cijelih kotara da su ljudi odrekli primanje talijanskih životnih namirnica badava. To su učinili kućavni, zaduženi istarski seljaci nakon pet godina rata, nakon punih 5 godina gladovanja. U Istri su ljudi osobito godine 1917. u velikom broju umirali upravo od glada! A da to nije junaštvo? Svi se moramo harnošću pokloniti pred tim patnicima, koji na najjasniji način, što je moguće manifestiraju za Jugoslavstvo te opominju objesne Talijane, da neće nikada osvojiti srca ove zemlje.

Premda osjećaju jaku talijansku oružanu šaku na prsima, premda je naš političan položaj na mirovnoj konferenciji baš glede Istre najcrniji, ti ljudi žive u optimizmu, za koji im možemo svi zavidiati. Oni niti ne pomišljaju, da može biti Istra spornim teritorijem. Oni samo pitaju, kada će se Jugoslaviu njih sjetiti te ih uzet u svoje krilo. Vele »Sramota je samo, što te kukavice — name talijansku vojsku — taku dugo trpimo.«

»Vesti iz Pariza«. — Da nas obraduje u robitva. LDU. Dunaj, 17. marca. (ČTU.) »Reichspost« javlja: Vest iz Pariza poročajo o razdelitvi ozemlja ob Adrij, da bodo morali Hrvati prepušiti Lošinj, Vis, Hvar in Korčulo Italiji. Ne glede na lepoto teh otokov bo imela Italija jako močna oporišča ob Adrij, s katerimi bo obvladala vhod v Kvarner. Še važnejše so pridobitve Italije ob severni obali Adrije. Italija bo dobila baje Pulj, Rovinj, Poreč, Gorico, Bujbe, Piran, Koper ter Motovun. O usodi Trsta še ni odločeno. Italija bo s tem obvladala Adrij. Jugoslaviu bo sicer dobila trgovsko luko, ne bo se pa mogla razvijati kot vojaška pomorska sila, ker bo imela Italija vsa oporišča v svojih rokah.

»Sporazum« glede tega, kar je naša LDU. Dunaj, 17. marca. (ČTU.) Kakor poročajo »Neue Freie Presse« javlja »Acht-uhrahendblatt« iz Haaga: »Nieuwe Rotterdamse Courant« poročajo iz Pariza: Oseba, ki ima ozke zveze z angleško delegacijo, je izjavila, da se je Franciji zagotovilo, da dobi vsa jamstva, ki jih je zahtevala glede nemške meje. Sedaj se morata rešiti samo še dve vprašanji: problem Jadranskega morja in turški problem. Spomenica, ki vsebuje italijanske teritorialne zahteve, je napravila na Quai d'Orsay zelo dober vtis, čeprav se morajo poravnati še nekatera nesporazumljenja. Poudarja se, da imenjuje spomenica posebno Gorico, Trst in Reko. Iz tega sklepajo, da želi Italija glede Dalmacije sporazum z Jugoslaviu.

Slovanski svet.

Promet na Lahi. Češki uspehi. LDU. Praga, 17. marca. (ČTU.) Posrečilo se je, prepričati entente o potrebi, da se otvori promet na Lahi v svrhu aprovizacije Čehoslovaške republike. Po vesteh, ki so došle ministru za prehrano iz Pariza, je otvoritev prometa na Lahi v principu že do voljena. Pogajajo se še o podrobnostih prometa.

Zavezniki.

Pichon govori. LDU. Pariz, 16. marca. (Dun. kor. urad.) Agence Havas poročajo: Minister za zunanje stvari Pichon je sprejel danes zavezniške častnike. Na vprašanje, kako stoji pogajanja v Bruslju, je izjavil Pichon, da nima ničesar pripomniti k dejstvu, da so Nemci sprejeli pogoje alifirancov. Nemške trgovske ladje, katere se bodo vpravile za oskrbo Nemčije, bodo stavljene na razpolago medzavezniškemu transportnemu komiteju, ne da bi prešle v njegovo last. O usodi teh ladij bo odločevala konferenca. Do tedaj bo prepoved, katere je bila svojačasno izdana nevtiralcem s namenom, da se ovira oskrba Nemčije, najbrže omiljena. Kajti oskrba Nemčije je sedaj že dovoljena od zavezniških držav. Na vprašanje, da li bo našt o zvezi narodov spojen s mirovno pogodbo, je odgovoril Pichon, da to vprašanje oficijelno še ni prišlo na raspravo v svetu deseterice, za sedaj je precej brespomembno, bodo li se temeljna načela zveze narodov nahajala v mirovnih preliminarjih ali ne, kajti ves svet priznava enobesno potrebo zveze narodov. O končnovljeni mirovni pogodbi je izrazil Pichon nado, da ne bomo več dolgo čakali na njo. Po mirovnih preliminarjih je Nemčija takoj zopet stopila v zvezo s inozemstvom. V svojih izjavah je dejal Pichon dalje, da se mirovna konferenca še ni podrobno pejala z vprašanjem ustanovitve nevtiralne in samostojne Nemške Avstrije, ali brezstvenosti bi našla ta rešitev vprašanja Nemški Avstriji ugodnosti v gospodarskem in vojaškem oziru, kakor tudi v trgovini; smatra pri do sedaj razbijeni metodi za izključeno, da bi glasovanje v Nemški Avstriji potekalo do lahkih ne-

potvrjenih pristnih rezultatov. Glede nevtiralnosti, ki priti od boljševizma, se je izrazil Pichon, da bo prišlo to vprašanje prav kmalu na dnevni red. Končno je zagotovil minister, da ni francoska vlada nikoli sklenila, priznati vladu sovjetov.

Odkodnina. LDU. London, 16. marca. (Dun. kor. urad.) Reuterjev urad doznava: Skupna tonaža, ki jo mora Nemčija izročiti zaveznikom, znaša s ladjami, ki so v nevtiralnih lukah vred 3.500.000 ton.

Razdelitev plena. LDU. Amsterdam, 16. marca. (Dun. kor. urad.) Reuterjev urad doznava: o izročitvi nemškega trgovskega brodovja, da se bo oddana tonaža iz upravne - tehničnih varokov razdelila med alifirance.

LDU. Pariz, 17. marca. (ČTU.) Nemško trgovsko brodovje bodo baje izročili v roku 30 dni. 9 osebnih parnikov, med njimi znano ladjo »Imperator«, bodo izročili Ameriki. Te ladje bodo dobile ameriško posadko. Vsega skupaj bo Nemčija oddala 150 parnikov.

Gdanskio in samoodločba. LDU. Berolin, 17. marca. (Dun. kor. ur.) Kakor poročajo »Vossische Zeitung« in Basla, je v svetu deseterice ena sama sila, menda Amerika, nasprotovala prikloplitvi Gdanskega k Poljski.

Dvournio. LDU. Milan, 16. marca. (Brezzičino.) Komentirajoč italijanski memorandum na mirovni konferenci piše »Gaulois«, da noben ugovor ne bi mogel vplivati na Italijo, da bi ne zahtevala Trentina. Z ozirom na jadransko še ni prišel moment za podrobno razmotrivanje, vendar se bo Francoska pustila voditi od svojih prijateljskih vez, od svojih interesov in od pravičnosti.

Mirovna konferenca.

Sejo. LDU. Pariz, 16. marca. (Dun. kor. urad.) Agence Havas poročajo: Konferenčni odsek je imel v soboto popoldne samo kratko sejo, katere se Wilson ni udeležil. Wilson je v svoji sobi natančno proučeval poročila, ki so bila sestavljena v njegovi odsotnosti o konatih vojaških delodolbah premirja s Nemčijo. Odsek sveta deseterice je imenoval male države, ki naj se povabijo, da pošljejo zastopnike v komisijo za zrakoplovstva. Tej komisiji pripadajo danes samo zastopniki Združenih držav, Velike Britanske, Francije, Italije in Japonske. Višji svet alifirancev je sklenil, sprejeti v to komisijo tudi zastopnike Belgije, Brazilije, Kube, Grške, Portugalske, Romunije in Srbije.

Zveza narodov — del pogodbe. LDU. New Aork, 16. marca. (Dun. kor. urad.) Reuterjev urad poročajo: Wilsonov tajnik je sprejel od predsednika brzojavko, da je višji vojni svet končno sklenil, da naj tvori zveza narodov del mirovne pogodbe.

Nekateri Američani proti Zvezi narodov. LDU. Amsterdam, 16. marca. (Dun. kor. urad.) Nizozemska brzojavna agentura javlja: V Washingtonu so ustanovili zvezo, ki ima namen, boriti se proti ustanovitvi zveze narodov. Člani te zveze so senatori, ki so se izjavili proti zvezi narodov.

Evropi živila. LDU. Amsterdam, 16. marca. (Dun. kor. urad.) Reuterjev urad poročajo, da je kontrolor za živila Roberts, ki se je iz Pariza vrnil v London, izjavil, da proučuje najvišji gospodarski svet potrebne odredbe, ki bodo omogočile, da se preskrbi stradajoča Evropa z živilom.

Iz Avstrije, Madjarske, Nemčije, Turške.

Politijska odročila. LDU. Karlsruhe, 17. marca. (ČTU.) Francoski poveljnik je sporčil badenski vlad, da mora takoj razpustiti delavke in vojaške svete, ker bi bil sicer primoran, sesti Karlsruhe in Mannheim. Delavski in vojaški sveti so bili nato takoj razpuščeni.

Rem — meja. LDU. Pariz, 17. marca. (ČTU.) Viviant je imel pri banketu nastopni govor: Naše glavno mesto želi približati meje. Ker nečemo preločiti mesta, se mora kaj drugega preločiti. Eventualno bomo zahtevali, da se preko Rena ne pokaže več nobena prunaka uniforma.

Nemška Avstrija ostane na se. LDU. Zvenova, 17. marca. (ČTU.) Bredvomno je prišlo v Parizu do zdinjenja v vprašanje prikloplitve Nemške Avstrije k Nemčiji. Prikloplitve se ne bo izvršila. Ententa ne bo hotela razpraviati s Nemčijo in ji ponuditi kompenzacijo zato, da odstopi od svojega načrta, kor vesti z Dunaja dokazne brespomembnosti (takah potrkusev. Antenta bo s teritorialno, finančno-politično in gospodarsko realitvijo vprašanja, tičnega se Nemčije in Nemške Avstrije prikloplitve praktično nemogočostjo. Wilson se še ni izjavil k temu vprašanju, kar je Amerika dostavila (in samoodločba?).

Zrakoplovni promet. LDU. Berolin, 16. marca. (Dun. kor. urad.) V svrhu ustanovitve zrakoplovne črte med Prago in Varšavo in sicer preko Stasburga in Meizna zahteva Anienta pristaniška severno Württemburga in Bayernska in dva pristanišča v Šviciji.

Pokrajinske in dnevne vesti.

SLOVENSKI ŽENSTVO BREZ RAZLIKE STANU IN STRANKE!

Vabimo Vas na sestanek na magistratu v posvetovalnici v četrtak, dne 28. marca ob 5. popoldne. Dnevni red: JUGOSLOVANSKI IRREDENTSKI SKLAD.

Skladalnica: Franja dr. Tavčarjeva ZA JUGOSLOVANSKI IRREDENTSKI SKLAD.

Iz Celja je danes gospa županja dr. Tavčarjeva dobila vsoto 1484 kron z dopisom: Pošiljamu Vam to vsoto, da jo hranite kot temeljno vsoto za jugoslovanski irredentisti sklad, dokler ne bo konstituiran odbor, ki naj bi se sestavil iz naših bojnih društev, telovadnih, humanitarnih in drugih organizacij itd., za kar Vas prosim, da ukrenete takoj vse potrebno.

Denar smo nabrali na spontanem a impozantnem protestnem zborovanju v Narodnem domu v Celju v nedeljo, dne 16. marca. Naši dnevniki naj bi ideje še bolj širili, žensko izzova puzvalo: Mal položaj dar DOMU NA OLTAR!

Strajk. Ta beseda je danes naimenilivša, najtežja in nad državi, ki hočejo priti do reda in do miru, visi kakor nabrušen meč, ki lahko pade vsak hip s svojega mesta, tako da pride vse, kar je spodal v največjo nevarnost. Če se ne motim, bil je sam Scheidemann, ki je javno sprejeto besedo, da pomenijo strajki pevin za nemške države. Naša jugoslovanska država se v marciem nabala, morda še v slabih razmerah, kakor Nemčija in sicer mora danes biti vsakega zavednega Jugoslovana največja dolžnost, da ničesar ne ukrene, iz česar bi nastala velika škoda naši bodoči državi. Opažamo pa, da dobiva beseda »strajk« tudi med nami pomena in da se širi tudi med jugoslovansko javnostjo, kakor kaka bolezen. Vsek, ki ni zadovoljen, postavi na svoj jezik takoj besedo strajk, in zapiše ultimatum, ki je grozovit kakor oni, katerega je svoji čas stara Avstrija stavila srbski vladim, ki nikakor ne timo, da je treba delavcem, kakor tudi uradništvu v teh groznih časih kolikor največ moreče pomagati, smo pa principielno proti vsakemu strajku. Tudi položaj bančnih uradnikov bi se bil brez strajka lahko splošal, kakor se je tudi zgodilo. Ta strajk ni bil arecen in na jugoslovansko javnost ni mogel koristno vplivati! Zatorej ne bo odšel naš list, ki hoče sicer podpirati naše organizacije, pri naših v tem nemirnem času z ozirom na državni interes nobenih resolucij in ultimativ, s katerimi bi se hotelo nepremišljeno povzročiti strajke, ker stimo na stališču, da se pretrane zahteve s ozirom na interes celokupne države ne smejo staviti od nikogar, da ne je na drugi strani sponet vsakdo zavezan saktavam, če niso pretrane, brez strajka ustredi. Tako je stališče našega lista in po tem se hočemo v bodoče ravnavati brez osira na to, ali je tisti, ki hoče strajkati, pripadnik naše stranke, ali pa kak drug. Borbe med katerimkoli vrstami delodajalcev in deloiemalcev se morajo rešiti v sporazumu med posamezniki odnosno organizacijami s sodelovanjem vlade in brez nasilja, ki tope celokupnost.

Ali ni mogoče deseti vnašne naših internirancev in ujetnikov in Italije? V zadnjem času dobivamo od prizadeh celotno vrsto vprašanj, kakal ne stori svoje dolžnosti delžina ali državna vlada, kakal ne posreduje, zahteva itd. Vprašanja in prošnje prihajajo iz srca in sgaro v srca. Vendar na treba pojasniti, da je vlada toliko že storila, kolikor je v njeni moči. Toda Italija je gluh in slepa in sapira se kar naprej, ker misli, da si bo tako pridobila ljubzen naših ljudi v zaslednem ozemlju. Posredovanje tu ne pomaga. Podobno je v Parizu: Francija in Anienta se Italiji nočeta zameriti. Poročali smo, da je Italija malo predno je zaprla mejo, tudi ustavila vračanje ujetnikov, ustavila, se predno te to vračanje začela. Morda nas bo to s tem omehčati, kakor je hotela 1. 1915 omehčati Srbe in jih prisiliti, naj priznajo londonsko pogodbo, s tem, da ni hotela pomagati umikajoči se vojski v albananski puščavi in da pada s tem odgovornost na 100.000 naših življenj na komatno dušo laških državnikov. V nedeljo dopoldne se je oglašila na delžini vladi deputacija 90 zastopnie in zastopnikov hencuov in domaćinov, ki imajo svote med našimi interniranci in ujetniki na Laškem. Na vladi so tim obitubili, da bo vlada zaprosila, pri tukaj se nahajajoči Antantini generalski komisiji, naj ta komisija spreime denutacijo in izve naravnost od nie upravičeno nurno željo trpečera ljudstva. Kakšen uspeh bo to posredovanje imelo, bomo poročali.

Zavednost Na tužne vesti o parski barantiji za našo kožo dobivamo od vseh strani od vrlih vojakov in zasebnikov, finančnih in vurnostnih strajalnikov, obrtnikov od županetv itd dopise in celo brzojavke kakor »Nakane Italije se morejo uresničiti le no poznu našera naroda«. Trst, Gorico, Reko nam ali pa večno sovražstvo ntim, ki se ne bo bilo tudi potegniti sabljec ali »Osupljeni na vesti glede Primoria izstavimo sveto, da se laške nakane uresničijo že le no smrti našera rodu.« Posebno množestevine so taklino izstave in vrt naših legionarjev, potem in naših vojakov in neaditov od privraticnikov v Celju, Mariboru in v Jelenic. Po pisavi in vsebini se vidi, da so te izstave sad vrtosa mošev in in podane v resnici spontane in brez vsake alicije. Na taklino može smemo biti ponosni. Ne porihemo ne mi ne naši potomci.

Ali vas ni nič gram? Dobili smo dopis, ki nam imenoma naševa sedem viših uradnikov v Jini, v prid učiteljev na Štaterskem, dva odvotnika, nekaj narodnih funkcionarjev in več trgovcev, ki so se vedno naročili na »Tasapostot«, »Prosest« in »Tavčarje«. Za očarat taklino sicer do ne obist-

mo. Mnenja smo pa, da je že pred vojni bil glavni zlog z vsakega našega človeka in zlasti za intelektualca, da je naročil in čital nemške liste. S tem je gromotno podpiral naše najbolj strupene sovražnike in se z vsakdanjim citiranjem napajal s strupom. Mnogokateri rodovina je na ta način postala mlačna. Spominimo se samo na vse to, kaj se nemški listi pisali o našem kralju, kaj na splošno o Jugoslovanih in kaj o Slovencih. Spominimo se na avstrijski parlament, na naše vsučiliško vračanje, na razne izgrede proti nam, na preganjanje med vojno itd. In takšne liste še sedaj čitate, kupujete, naročate, plačujete? Ali vas ni nič sram? Ali vam ne zadostujejo slovenski, hrvaški, srbski, češki, francoski listi? In če ne morete čitati kat nemškega in se stare skorje ne morete oprostiti, ali nimate tu švicarskih listov? Ali se vam mora res vsaka stvar še le prevedovati?

Več mestnega! Otravovanje pražnih krov z oken na ulico, ta skrajno nehljivost in nedostojna navada, se v zadnjem času v našem mestu vedno bolj širi. Ako stopaš v dopoldanski urah po ulicah, čuješ neprestano nad seboj frfotanje, kakor bi plapolale zastave v močnem vetru. Ko pozledeš kviku, ti padajo smeti naravnost v oči. Tu posneš korak. Zaman! Na oglež se preži nase kolobar, ki se v tem hipu razvije v dolgo preprogo, in nov oblak prahu se ti vsuje na glavo. Paziti moraš, da ne prineseš poleg dolehljiv las tudi še kakega zastopnika stanovanske favne na kloboku domov. Mar tega ne vidi policista, ki tako moročno razvija svojo avtoriteto, kadar bosonožna deca izmakne iabolklo s stoinice? Ravno v tem času imamo tu vse polno tujih gostov iz nam prijaznih in neprijaznih dežel, kojih oke ne preze nečesar. Izgovarjane na »rosi z dežele« bi bilo neokusno. Želeti bi torej bilo, da postane čimprej to razmerje med ulico in nadstropjem manj pristrano.

Pustite državno last v miru! Po dežel, zlasti po Gorenškem se dogajajo dan na dan tatvine brezobavne žice, drogovi in razne stvari, ki se vrste, ki pripada brezobavni upravi države SHS. Ponovno se opozarja, da je tako državni škodotvorci delante kaznitivo in se bode proti krivicem naistritvo postavljalo. Tisti pa, ki so si na katerikoli način prilastili tak material, se v lastnem interesu pozivljajo, da ga takoj izroče pristojni oblasti. Znanstvu ali orožnikom, ki ga imajo oddati brezobavni upravi. Orožništvo in posamezniki na naj delujejo na to, da se od zdaj naprej naznani vsak tak slučaj pristojni oblasti, oziroma brezobavni upravi.

Važno za invalide. Vseledredbe vojaške intendenca za Slovenijo v Ljubljani z dne 5. marca 1919. šte. 3593/19. morajo invalide, ki radi popolne neoblastnosti ali bolezni itd. na poziv ne morejo priti k nadreženju, dokazati svojo nezmožnost za potovanje z uradnim zdravniškim svidenjem, torej s svidenjem od okrajnega ali vojaškega zdravnika. Druza potrdila so neveljavna. V ugotovljenih slučajih nezmožnosti do potovanja si treba počakati, da dosežejo neoblastenčnost do potovanja. Za ta čas se jim na podlagi pokotnina, ki so to prejimali do sedaj, vendar pa morejo neoblastenosti v svojih teza vooslati svoje prošnje in plačilne plosce.

Imenovanje. Ministrstvo vojaštva in mornarice kraljevine SHS je nedolgo mornariškemu superintoritu, pridležnemu ljubljanski garniziji in bolnici Dragotinu Kokotlu VI. činovni razred (sin polkovnika).

Ciščenje. Višji šolski svet je odločil iz javne ljudskošolske službe Josipa Šbaschnika, učitelja v Nemški loki (Kofčevski okraj).

Nekdo je poslal nekemu članu Narodnega gledališča 2 K za nove »Knofe«. Naslovljen član opozarja darovalca, da stanejo »Knofe« 9 K in če mu je na tem ležalo, da se »Knofe« zamenjajo s novimi, naj pošlje še primankljaj!

Prihodnji Jožefovski semenj v Medlini se vrši dne 26. sučca t. l.

OBČINSTVO V VEDNOSTI! Vseled pomnikanje premoga bo nadbrže v četrtek mestna pilarna zopet primoranc ustavit ptn.

Čezarja te košara? Dne 16. sučca na sta dva neznanca moška v neki hiši v Škofiji ulici odzora z vitrihom stanovanje in hotela krasiti. Ker so se v istem času vračale stranke domov, statorava obenem in vstila v sobi košaro, katere lastnik je neznan. Lastnik košare se pozivlja, da se zaslavi v kriminalnem oddelku policijskega ravnatelstva v sobi št. 18.

Sporočilo svojem. G. Lojze Kumer iz Idrije, ki je bil od avgusta 1917 v vojni vojništva v Italiji, služi kot rezervni pehotni podporočnik pri štatu ljubljanske divizijske oblasti v Bitolju v Makedoniji. V isti službi se nahajajo tudi sledeči Slovenci: rez. peh. poročnik Vencelav Leštan iz Mirna pri Gorici, rez. peh. podporočnik Janko Bukovec iz Velike Loke pri Trebnjem, Franjo Likar iz Vojskega pri Idriji, Leopold Kerne bivši učitelj v Idriji in Franjo Pavliž iz Gradca. Svobodnim rojakom pošiljajo bratski pozdrav.

Profesorji in učitelji, ki imajo še kaj tirjati od naučne uprave stare Avstrije, naj se javijo pisмено na naslov: prof. dr. Ivan Arnsperg, Dunaj I. Minoritenplatz 5.

Umrli je danes dopoldne ob 8. uri 20letni prčec Rudolf Černe, p. d. Klemen, posestnikov sta, stanujoč Kladenska ulica 6, v Ljubljani. Pred štirim tedni je dobil bolniški dopus radi p. odraavlje bolezni, katere je pri volakih dobil, a kruta smrt mu je že v teku treh tednov vzela mlado življenje N. v m. p. l.

Rokovnjaško razmere v Vevčah in okolici Gotovo ne obstojajo v oči Sloveniji tako slabe varnostne razmere, kakor v Vevčah in okolici. Skoro ne mine noč, da bi ne bilo vmičeno v kako poslopje, tako, da je prebivalstvo že skrajno vznemirjeno. Komaj je bilo vojne kose, že so se pojavile odlične

dobro organizirane tatinske družbe, ki obstojajo iz mnogih domačih delamirnih elementov, pred katerimi ni nikoli varna lastnina, pa tudi ne pošten človek. Naj si predramo kdo koga sumičiti, takoj je slišati nevarne grožnje, da si vsak premisli »a molči, med tem ko ti banditi nemoteno naprej kradejo. Saj je obče znano, da so člani te tatinske organizacije ob času preobrata kar z vozovi odvažali moko, slanino, sladkor itd. iz bližnje žaloške postaje, katere stvari so potem razprodajali. Ko tam ni bilo več plena, posvetili so svojo pozornost raznim kmetom, trgovcem in gostilničarjem, posebno pa papirnici, v kateri je bilo že nebroj vlovov izvršenih. Nedavno so izpraznili popolnoma skladišče tovarniške aproviacije, tako da se ta mesec delavstvu ne more ničesar razdeliti. V soboto ponoči so hoteli nekemu delavcu odpeljati živega prašiča iz hleva, lastnik pa je spal v hlevu in obstrelil enega izmed uzmovičev. Poprej pa se je izvršilo nebroj vlovov po drugih hišah, katere ni mogoče vse popisati. Imamo sicer orožniško postajo in orožnike, a ti niso vstanu napraviti konec temurokovnjajstvu, akoravno se tatvine že pol leta intenzivno ponavljajo. Pa tudi osebe, ki so ljudem nikdar varen, zlasti ponoči ne, kajti izvršilo se je že več napadov na osebe, koje tem banditom niso dovolji. Te razmere so postale naravnost neznosne in ker so naši orožniki brez moči, se naposled moramo obrniti do vlade z nujno prošnjo, da pošlje nemudoma dovolj in boljših varnostnih organov in da napravi konec tem rokovnjajstvu. Upamo, da naš prošnja ne bo brez uspeha.

Bezupne iz Primorske. absolvent kmetijske šole, popolnoma varen kmetijske dela, se razume tudi na gospodarstvo in kletarstvo, bi rad prišel kot oskrbnik na kake posestvo. Priave sprejema »Posredovalni urad za bezupne« v Ljubljani, Dunajska cesta šte. 38/I.

Kultura.

CIRILA MEDVEDOVA.

(K večeršnjemu koncertu.)

Ta koncert je bil vendar nekaj izrednega. Izrednega vsled tega, ker proizvajanje ni dosegalo umetnin, kaj šele da bi virtuoznost imela tu prostora. Umetnost, označena na sporedu, je bila vse večja in lažja od prednašane glasbe. Ali ljubša mi je razumno prednašana pesem, kakor vsako še tako virtuozno igranje glasbenih del, ki jim človek ne more prisoditi umetniške vrednosti. Res postane prednašanje lepa dragocenost, kakor hitro gre za to, kar po vsej pravici smemo imenovati umetnino.

Lahko bi rekli kdo, da naj si pevka izbira pesmi, katere mora predvsem peti. Ali takih pesmi zanjo ni. Ona ni izmed pevk, v katerih petju se izraža dopadajenje nad tonom, le obrise kompozicij podaja. Drži se predpisane ritma, to pa je pravzaprav tudi vse. Melodijo se presledkov ne drži, dasi pada, kadar pada melodija, dasi gre neprenehoma zanjo. Ni pa, da bi pela intervale natančno, poje jih približno, to je: sploh druge poje. Tako pridemo do tega, da pevka recitira, kjer bi morala peti. Tudi denamitno se drži predpisane mere le od daleč, česar vsrok je morda tisti, radi katerega še tudi nisem slišal, da bi ed. Medvedova bila zapela kdaj forte pri svojih nastopih.

Kakor sem že omenil, ima ta koncert to redko prednost, da je spored z umetniškega lahko vzor mnogoterim priveditvam pri nas. Zelo hvalevredno se mi zdi, da so se vendar enkrat le prizvajale otroške pesmi Mussorgskega. S tem si je pevka izbrala, kar ji je radi rapsodičnega, ki je v teh pesmih, dalo priliko do neke stopnje razviti se.

Posebno posrečena se mi zdi zveza Mussorgskega z Debussyem. Zanimiva je ta sled med obema, zanimiva, da oba trčita v eno stran, skoro da v isto točko. Tri pesmi od Debussyja so me kar najbolj zanimali in so tudi prav izredno fine. Trile preljudi za klavir bi pa morali biti z vse drugačnim razumevanjem, precizno natančnostjo in izklesano plastiko, kar pa ni bilo tudi pričakovati. »La cathédrale« je bila brez vsakega čara, ki sicer obdaja to skladbo. Po mojem občutju so bile igrane te skladbe preveč manirirano — je pa mogoče, da so bili vzroki takega igranja drugi. Mnogo več srečo je imel z. Škerjanc s kompozicijami, katere so vse štiri prav lične, mestoma lepe, razven par modulatoričnih mest v »Jesenski pesmi«, če je bila pesem prav terana, kar vzamem zares, da je bilo. Tako se mi je zdel tudi začetek te pesmi sšketi. Koncert snada med boljših in lahko bi bili zadovoljni, če bi se zgodilo, da bi občinstvo po takih koncertih zahtevalo.

Marti Komolc. Reportar Narodnega gledališča. Dramsko gledališče. V torek 18. t. m. ostane gledališče zaprto. V sredo, 19. t. m. popoldne ob pol 3 »Tugomer« izven abonementa, ob pol 8 »Revolucija« svačba za abonement »C«. V četrtek, 20. t. m. ob pol 8 »Strahovi« za abonement »B«. Operno gledališče: V torek, 18. t. m. »Slovaška princeza« izven abonementa ob pol 8 »večer«. V sredo, 19. t. m. »Slovaška princeza« ob pol 8 »večer« za abonement »B«. V četrtek, 20. t. m. ob pol 8 »večer« »Mazone« za abonement »A«.

Is gledališke pisarne. Ker se je moral reportar izpremeniti, v p. n. občinstvo opozarja, da voljajo vstopnice, kupljene za nedeljske večerne predstave v opernem gledališču »Slovaška princeza« za danes, ker se je ta predstava preložila na finalni dan, vsled česar odpade »Bohemec«.

Umetniški koncert v Puči. Na povabilo Slov. pevkega društva v Puči priredila priznani umetnici gospa Pavla Lovčeva (koncertna pevka) in go-

spodična Dana Koblerjeva (koncertna pianistka) v sredo, 19. dne sučca t. l. ob 8. večer v prostorih mestnega gledališča koncert s zelo zanimivim sporedom: Gospa Lovčeva bo pela pesmi iz Zupantičevega cikla Cicibana, rusko narodno »Slavček«, Zajčovo »Kolo« in druge ljubke pesmi. Gdč Koblerjeva pa bo igrala Smetanovo »Na morskem bregu«, Chopinovo »Etudoe« in razno drugo. Ker koncert ni namenjen samo mestni inteligenci, upamo, da se ga bodo udeležili tudi rodoljubi iz okolice in sosednih občin.

Gospodarstvo.

Krojaško nakupovalno društvo naznanja svojim članom, da se je reducirai sakanec po najnižji ceni. Člani naj pridejo ponj. V zalogi so različne vrste gumbov!

Zadruga krojačev v Ljubljani naznanja svojim članom, da se vrši važen sestanek, dne 25. marca t. l. dopoldan ob 10 uri v hotelu »Union« v sobi (v Rožah) poleg točilnice. Opozarja se cenjene člane in članice, da se zanesljivo udeležijo vsi, ker se gre za njihovo lastno korist!

USTANOVITEV IMPORTNE IN EKSPORTNE DRUŽBE »WPEX« V LJUBLJANI.

Pretečeni teden se je ustanovila v Ljubljani pod imenom »WPEX« importna in eksportna družba z o. z. ki se bo predvsem pečala z vsemi poslovanji zunanje trgovine. Ustanovitev te družbe moramo nad vse izpostaviti, ker je to prvi slovenski podjetniški korak, ki se bo bavlja v velikem obsegu s tujo in inozemsko kunojo, posebno s losom in s lesotni izdelki in pri kateri bo izraz samo slovenski denar glavno vlogo. Prihodni moramo to podjetje vsem zavežim Slovencev kakor tudi Hrvatim in Srpom, ker samo tem potom bo mogoče orestiti se našim trgovcem vse učižaločev, življakega kapitala, ki bo prenelav vs. jugoslavito, in ki se ga ne bo morja, če se enkrat to zgodi, več iznebiti. Upati »memo« da se bodo obračali na to družbo vsi, katerim je direktna trgovina z inozemstvom onemogočena, kati niena prva naloga bo, da izključi pravilno šteti prekuovalcev, ki so doslej a svetiimi neprimernimi dobički obremenili ceno vsakemu lasu. Poen je družbe bo mogoče zadatemu detajlu. Ki stoti v neosrednji zvezi z konsumantom, dobiti inozemsko blago od koder si bodi, ker bo stala v neosrednjem stiku s producenti vseh dežel.

Družba bo stopila še sedaj v zvezo z inozemstvom in niena prva skrb bo pridobiti že sedaj zunanji trg in se bo v zvezi vsem političnim, sedaj vladajočim razmeram trudila preskrbeti vsake vrste blago, vsled katerega pomankanja naša industrija že toliko časa trdi, da li vsa nekoliča domovoro do zonetnega obratovanja in zaposlenia toliko ljudi, ki v zvezi dolgi volji po delu ne morejo dobiti svojega zaslužka. Priporočiti moramo še, da stoji za družbo postritvovalni in trgovsko izobraženi moži, kar vsakemu lahko tamči sa najbolj uspešno delovanje imenovane družbe.

Začasna pisarna se nahaja na Miklošičevi cesti št. 6/II.

O REPATRIACIJI NAŠIH VREDNOSTNIH PAPIRJEV IZ INOZEMSTVA.

Priobčujemo interesantom sledeči važni razglas ljubljanskega poverjenišva finančnega ministrstva:

Izvrševale ukaz finančnega ministrstva v Beogradu, I. št. 601, z dne 1. marca 1919, se pozivljajo vsi zavodi na ozemlju Slovenije in vsi državljani kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, naj tekem meseca marca t. l. svoje vrednostne papirje (efekte) prenese v domovino.

Poziv se ne tiče denarja v gotovini, niti vložnih in hranilničnih knjižic.

Da se olajša ta prenos, je odredilo finančno ministrstvo uradno posredovanje pri repatriaciji. S tem bodo vsi prizadeti zavodi in zasebniki deležni državne zaštite in državnega zastopstva v inozemstvu in varnostnih odredb ob prevozu s čim manjšimi stroški.

Pri repatriaciji bosta po naročilu ministrstva sodelovali:

1. v Nemški Avstriji vobče Jadranska banka, podružnica na Dunaju;

2. na Ogrskem Srbska banka, podružnica v Budimpešti,

kier se morajo zbrati vsi efekti do dne 31. marca 1919.

Glede efektov, hranjenih v Gradcu, se določa dogovorito z Jadransko banko kot zbirališče Böhmische Union - Bank, Filiale Graz; zanje velja isti rok.

Glede efektov, hranjenih v čehoslovaški državi, odredba ne velja.

Z ozirom na sedanje prometne in poštne razmere, zlasti z inozemstvom, pa se mora vršiti v tej zadevi vse donosovanje tudi za inozemske zavode, ki sedaj hranijo efekte, le po Jadranski banki, podružnici v Ljubljani, oddelku za repatriacijo efektov, katere se določa, da posreduje nadaljnje korake, kolikor jih se poskrbi državna uprava sama.

Sicer pa je postopati tako - le:

1. Ako ima kdo pri inozemskem zavodu v odrti shrambi (denotu) neobremenjene delnice (akcije), obveznice (obligacije), zastavnica pisma (Pfandbriefe), srečke, državne papirje (rente, vojno posojilo), zavarovalne police itd., mora pisмено naravnost pošliti zavodu, naj izroči ves denot gupstvi te efekte s pristavkom »z nedoslednim kupnim vred.« Jadranski banki, oddelku na Dunaju (oziroma Srbski banki, oddelku v Budimpešti), ako je dolžnik inozemski zavod na Ogrskem, oziroma banki Böhmische Union - Bank, Filiale Graz, ako se hranijo efekti v Gradcu). To nismo le naravnost v novi (kupni) s naslovom »družba inozemskih zavodov in nezaleženih inozemskih zavodov« in nenačinjena banka, oddelku v Ljubljani, v katerem se vnaprej zahteva, naj naravnost pošliti zavodu, naj izroči ves denot gupstvi te efekte s pristavkom »z nedoslednim kupnim vred.« Jadranski banki, oddelku na Dunaju (oziroma Srbski banki, oddelku v Budimpešti), ako je dolžnik inozemski zavod na Ogrskem, oziroma banki Böhmische Union - Bank, Filiale Graz, ako se hranijo efekti v Gradcu).

šiti efekte, repatriirane v inozemstvu, v shrambo, oziroma komu jih je izročiti.

2. Ako ima kdo efekte, navedene pod št. 1 pri inozemskem zavodu, obremenjene (lombardirane, reporni račun), mora napraviti inozemski zavod, naj prenese račun z depotom vred na Jadransko banko, podružnico na Dunaju (oziroma Srbsko banko, podružnico v Budimpešti, oziroma na Böhmische Union - Bank, Filiale Graz); v ostalem je postopati, kakor je določeno pod št. 1; edinole v pismu na Jadransko banko je to banko še naprositi, naj prevzame tudi predjem, ki obremenjuje efekte, in je točno navesti znesek dolga. Ako bo smatrala Jadranska banka kritje v efektih za zadostno, tega ne odkloni.

3. Efekte, ki so pod zasebnim ključem stranke v shrambi (safe) kakega inozemskega zavoda, mora stranka, ki želi, da se prenese v domovino z uradnim posredovanjem, najprej sama dvigniti in potem jih izroči na določenem mestu v inozemstvu.

4. Mnogo vrednostnih papirjev imajo stranke in zavodi v shrambi pri poštni hranilnici na Dunaju, zlasti državne rentne obveznice in vojna posojila, ter imajo v rokah rentne knjižice ali enakovredne pobotnice. Ti efekti se izročijo samo, ako se vrne rentna knjižica ali pobotnica. Za to va veljajo posebni predpisi, katere je treba izpolniti tudi ob uradni repatriaciji efektov.

Predvsem mora stranka ali zavod pri najbližjem poštnem uradu za vsako rentno knjižico, ki jo ima v rokah - isto velja za pobotnice - zahtevati tiskovino - dopolnilstvo shranjenih državnih papirjev (znak tiskovine: D. S. Nr. 22 c D [4] ex 1915), katero dobi brezplačno. (Poštni uradi, katerim so te tiskovine pošle, jih morajo takoj naročiti v zadostnem številu). To tiskovino je izpolniti točno po podatkih, zabeleženih v rentni knjižici; v vrsto: »Komu je poslali državni papir« (opomba 3 in 6), je zapisati: »Jadranska banka, podružnica na Dunaju«.

Na izpolnjeno in po stranki podpisano tiskovino naj poštni urad pritisne svoj pečat.

Priporoča se, da si vsakdo zabeleži za svojo uporabo in morebitno poznejšo reklamacijo vse podatke, zaznamovane v omenjeni tiskovini.

Tako izpolnjena tiskovina naj se priloži rentni knjižici in oboje naj se ali pošlje naravnost po pošti kot vrednostno pismo oddelku za repatriacijo efektov Jadranske banke, podružnice v Ljubljani, ali pa naj se proti točnemu potrdilu izroči kakemu denarnemu zavodu (banki, bančni podružnici, hranilnici, posojilnici) v bivališču stranke, da pošlje rentno knjižico z drugimi Jadranski banki, podružnici v Ljubljani.

Zavodi, ki zbirajo take rentne knjižice, naj sestavijo v dvojnem izstiku točen seznam z vsemi podatki in naj ga prilože pošiljatu, tako da jim Jadranska banka, podružnica v Ljubljani, lahko vrne en izstisek seznamka, potrjen kot pobotnico.

V splošnem oziru je še pripomniti, da je vsa pisma naslavljati izrečno na oddetek za repatriacijo efektov Jadranske banke, podružnice v Ljubljani, da pa je omejevali dopisovanje na najnujnejše stvari. Glede sreč in drugih efektov, ki se izžrebajo, se opozarja, da je treba točno in pravilno zabeležiti številke, eventualno tudi serije.

Depoti v inozemstvu, ki so sodno vinkulovani (sirotinski imovina, imovina umobolnih in odsotnih oseb) se morajo dvigati le s privolitvijo sodne nadzorstvene oblasti; treba je torej, da doseže varh ali kurator pri sodišču pisмено dovoljenje, katero mora tudi priložiti pismu za banko.

Vsako, ki ne namerja na svojo roko poskrbeti repatriaciji efektov, naj se pozuri tako, da bodo potrebna pisma in drugi pripomočki (depotne listine, rentne knjižice itd.) že okoli dne 20. marca 1919 v rokah Jadranske banke, podružnice v Ljubljani, ker je treba potem še pravočasno poskrbeti za prenos pism v inozemstvo in morajo inozemske banke še provesti prenos efektov k določenemu zavodu.

Repatriacija efektov v okviru tega razgla vodi poverjenišvo finančnega ministrstva v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 11. marca 1919.

Po naročilu: dr. Šavnik s. r.

Važen ukren Antante slede vlokosnega prometa. LDU Budimpešta, 16. marca. (ČTU.) Budimpeštanski listi priobčujejo dane: uvočle generalstabezna šefa Trowbridgea Donavski paroplovni družbi ter Ogrski rečni in jezerski plovni družbi. Ki se med drugim glasi: V zmislu vojaške konvencije z Ogrsko ter v zmislu oblati, ki mi to je dal poveljnik zavezniških armad, ukazujem: 1. da se vsa podonavska plovba med Bratislavo in Brailo stavi pod gospostvo čehoslovaške vlade in da po Donavi brez izrecnega dovoljenja čehoslovaške vlade ne sme voziti nobena ladja. 2. Ukazujem, da morati obe družbi, če to zahteva čehoslovaška republika, izročiti ves plovbeni material, delavnice in ladje delnice. Kot minimum (1. 1. 1919) se morajo čehoslovaški rečni ladi izročiti, se ugotavlja: 16 remorkerjev, 40 vlačilnih ladi in vsi osebni narohodi. 3. Vse ta material mora odovoliti v Bratislavo in se tam preiskati. Glede te odredbe se morajo vsi izkvalificirani takoj pripraviti in ohraniti v dobrem stanju. Kar se tiče osebni pridržuje čehoslovaška vlada pravico, ukreniti vse potrebno.

Interlirana komisija naj uredi naša finančna vprašanja. LDU Bern, 17. marca. (ČTU.) Daffy Telegraph zahteva imenovanje interlirane komisije, ki bo uredila finančna vprašanja med Nemško Avstrijo, čehoslovaško državo, Ogrsko in Jugoslavijo. List piše, da bi bilo umestno, posredovati med temi državami, preden zapadejo finančnemu polomu in lakoti.

Društvene vesti in prireditve.

Društvo dr. učenčancev kraljevine SHS na svojo osnialo. Prihodni odborova slova 19. t. m. ob 8. večer v mestni posredovalnici na magistratu. Radi zelo važnih sklenov naložljivina naravnost odprtnikov potrebna. Slovensko leviško društvo ima svoj redni občni sbor dne 19. t. m. ob 2. dopoldne na verandi hotela Union v Ljubljani. Člane društva nročimo, da se kolikor mogoče številno teta zborovanja udeležijo, kar pridoje važne točke v razpravi — Odkor.

Poziv Sokolstvu.

Glasilo Slovenske Sokolske Zveze »Sokol« je dostikano in se začne te dni razpošiljati. Pozivljamo vse Sokolstvo, da list po svojih močeh razširja med somišljeniki. Steherni se mora zavedati svojih dolžnosti napram organizaciji in iste tudi dejansko izvrševati. List bo obširen in dolžnost vsakega Sokola je, da se na list naroči. Naročnina znaša letno 12 K in se naroča pri »Slovenski Sokolski Zvezi«. Istotja naj se pošiljajo vsi dopisi.

LJUBLJANSKA SOKOLSKA ŽUPA sklicuje odborovo sejo na sredo, dne 26. marca 1919, ob pol osmi uri zvečer v Zvezno sobo v Narodnem domu. Župna družva se pozivljajo, da se po svojih zastopnikih seje udeležijo.

Najnovejša poročila.

Posebna brzolavna poročila »Slov. Narodu«!

ITALIJA IN FRANCIJA ZMENJENI?

Geneve, 18. marca. Nedeljski »Secolo« prinaša uvodnik o vesteh po 13. marca, da je Italija pripravljena sodelovati pri preprečevanju združenja Nemške Avstrije z Nemčijo in pravi, da so te vesti nastale radi izvestnih dogodkov v komisijah. »Secolo« sicer negira, da bo Italija preprečevala združenja. Pri teh povsem formalnih izjavah glavnega organa dosedanjih laških prijateljev združenja je odločilna važnost, da se Italija klakor ne pripravlja, da bi branila pravico Avstrije do združenja, ampak je dovolj, da Italija opusti svoje dosedanje stališče in se v tem vprašanju kratkoma desinteresira. List pravi, da vlada v Italiji glede tega v obče desorientirana, da se harmonija med Francijo in Italijo ne sme motiti in da nastaja vsled tega agnostičnem Italije v avstrijskem vprašanju. Ta članek potrjuje s svojimi izjavami le s tem, kar zamoči (in o čemur je do sedaj glavno glasilo nacionalistov vedno pisalo) to, kar smo poročali pred dnevi, namreč da so Lahji popolnoma prenehali s svojo akcijo za združenje Nemške Avstrije z Nemčijo v zvezi z njim ugodnim rešenjem jugoslovanskega vprašanja in kolonialnih zahtev, in to na temelju izvestnih dogovorov s Francijo. Ti dogovori med nekaterimi državni sicer niso obvezni in ne tvorijo pogodbe, vendar pa vse kaže, da so sklenjeni s popolno vednostjo Sonnina in Pichona in da tvorijo za nas veliko opasnost.

KAJ SE PRAVZAPRAV GODI ZA KULISAMI?

Geneve, 18. marca. Poloficizni »Temps« prinaša pomemben uvodnik, v katerem pravi, da se bo vrhovni vojni svet zaveznikov (torej ne komisije konference, marveč vojaški organ Antante), te dni pečal z laškimi zahtevami. V znanem memorandumu je laška vlada objavila svoje štiri argumente, na katere opira svoje zahteve. Te zahteve so: narodna, zemljišna, zgodovinska in strategična (seveda vse v laški luči in v laško statistiko), za francosko - angliško mnenje pa živi še peti argument, namreč obveznost londonske pogodbe. »Temps« priznava laške zahteve in izjavlja, da londonski pakt velja. Nadalje piše o Reki in zaključuje, da Francija ne bo izvrševala nobenega pritiska na laško vlado, da bilo prisilila, naj se od pove pogodbi iz leta 1915, da pa vseeno želene kakor poravnavo med Jugoslovani in Lahji. Francija želi, naj nasprotje je med Jugoslovani in Lahji izgine, ker morejo samo Nemci želeži, da bito nasprotje obstojalo še nadalje.

LAŠKI LISTI PRINAŠAJO VESTI O CERKVI. — KARDINAL BOURNE PRI PAPEŽU.

Geneve, 18. marca. »Secolo« in drugi listi prinašajo »Senzacionalna odkritja« (zdi se, da na zapadu brez senzacionalnih odkritij ne morejo živeti in da potrebujejo vsak dan novo za zalutrit), torej odkritja o nadaljnjih poskusih zblizanja države in cerkve v Italiji. Orlando baje zagovarja spravo, Sonnino je pa proti njej. Papež je sprejel kardinala Bourne, ki je od nas prišel naravnost k njemu, takoj za njim je sprejel v avdienci kardinala Amette. K temu dostavlja listi globokomumno opazko: »Jasno je, da se pripravlja velike stvari«.

LAHI NADALJUJEJO SVOJO PROPAGANDO. — NEVARNOST.

Geneve, 18. marca. Oficijozna laška »Agenzia Stefani« je predčerašnjim zopet odposlala v svet dolga lažnjiva poročila o velikih nemirih in medsebojnih borbah, ki trajajo v celi Jugoslaviji nepretrgoma od 3. marca naprej. Ne prestando ponavljanje teh laži in zlagani datum, navedbe krajev in druge izmišljene podrobnosti imajo ta uspeh, da jim pričrjena francoska in švicarska javnost verjeti vkljub temu, da jih je naše švicarsko poslanstvo in ljubljanski dopisni urad ponovno energično zanikal. Vsekakor nevarnost raste in je treba energičnih nasprotnih sredstev.

LAHI O ODHODU SVOJEGA POSLANIKA IZ BEOGRADA.

Geneve, 18. marca. Knez Livio Borghese ni dobil priznanja od jugoslovanske vlade. »Agenzia Stefani« pravi, da zato, ker je bil akreditiran samo od laškega kralja (?). Zato je knez po svojih instrukcijah zabustil Beograd in ostavljal tam samo svojega chargé d'affaires.

VOL

MOGOČE GA PAMET SREČUJE.

Geneve, 18. marca. Laški »guverner Dalmacije«, admiral Millo, ni dovolil, da bi se v Splitu slovesno izročila taljanska zastava, ki jo je nek tržaški odbor daroval neodrešenemu Splitu. Baje je prepovedal to predajo zastave, da ne bi izzvala nemirov.

PARIZ VEDNO BOLJ GNEZDO RAZNIH SPLETK.

Geneve, 18. marca. Princ Sixtus Parma objavlja v Parizu brošuro, ki vzbuja veliko pozornost v političnih krogih. V njej zahteva Sirijo za Francijo, istotako Ciper, s soudeležbo domačega prebivalstva na vladi. Pomembnost brošure ne leži v zahtevi za Sirijo, marveč v zahtevi za francoskim protektoratom nad svetlo deželo. Ta brošura je izdana skoraj gotovo v sporazumu z vplivnimi francoskimi in vatikanskimi krogi in v zvezi z razgovorom kardinala Amette s Clemenceaum in z izredno marljivimi diplomatskimi pogajanimi, ki se zadnji čas vrše med Vatikanom, Francijo in Ameriko radi bodočnosti Palestine. Del laškega časopisa se ostro obrača proti brošuri.

ZAKAJ SE VSE BRIGAJO!

Geneve, 18. marca. Kakor vsak kongres, spremljajo tudi sedanjega mirovno konferenco razne ljubavne intrige in škandalčki, ki pa imajo vsi neko zvezo s politiko. Očitno se »zunaj« za take stvari zanimajo, razven tega so pa te vesti najbrže namenjene, da odvrnejo pozornost mase od važnejših vprašanih na klepet. Znan Magrini objavlja v »Secolu« zelo interesantna odkritja o poskusih navdvojave Viljama, da se je po polomu Avstrije hotel spraviti na nekakšen ukrajinski prestol, da je svoje ime zamenjal z ukrajinskim imenom Vasili, da je bil od začetka zelo popularen in da je dobil velik vpliv v ukrajinski notranji politiki, toda pozneje se je vse skupaj spremenilo v opereto, ker se je navdvojavo zalubil v neko ukrajinsko damo, jej pisal pisma in ji objubil, da jo povzdigne v ukrajinsko kraljico, če se da ločiti od moža; mož je pa pisma našel in jih izročil ukrajinskemu direktorju, ki je ljuboznjivega Viljama dal internirati itd. itd.

TUDI EGIPT POSTAJA SITEN.

Lucerna, 17. marca. Sedaj se še le izve, da so Angleži s poostrenimi upravnimi in policijskimi naredbami uvedli v Egiptu sila strog režim. Feuille javlja, da so Angleži to storili, ker je imel v Kairu Saglul paša predavanje, v katerem je zahteval za Egipt avtonomijo na temelju londonske konvencije od leta 1840. in imenoval proglasitev angleškega protektorata nad Egiptom za navadno vojno mero, ki je enostranska in ki sedaj več ne velja. Razven tega se je med Egipčani začelo gibanje za avtonomijo in so v Sveci živeli Egipčani poslali na Wilsona protestno brojavko (pomagalo najbrže ne bo nič, ker se Wilson v angleške zadeve ne vmešava in je n. pr. v vprašanju Irske izjavil, da to ni mednarodna, ampak angleška notranja zadeva).

FRANCOSKO VESELJE.

Geneve, 18. marca. Pariški časopis piše o nemški »kapitulaciji« v Bruslju in pravi, da so ž njo pogajanja premirja končana. »Matin«, »Journal« in bulvarno časopisje je polno trumf in izjavlja, da je sedaj dan vzgled, kako treba postopati z Nemci, da se zmehčajo in pokorijo.

WILSON STUDIJA.

Geneve, 17. marca. Wilson je porabil došlo nedeljo za študij predloženih mu poročil o delu raznih teritorialnih komisij. Včeraj so se sestale poljska in češka komisija, kojih odločitve smo že javili.

Izvirno poročilo iz Beograda.

NAŠ POLOŽAJ V PARIZU.

Beograd, 18. marca. Poročila iz Pariza dokazujejo, da je jugoslovansko-italijanski spor do sedaj še v razvoju, da torej še ni dospel do peripetije. Iz

beogradskih krogov Antantinih diplomatov se zatrjuje, da presajajo merodajni faktorji položaj bolj optimistično, kakor še nedavno.

RAZVOJ INDUSTRIJE IN VALUTE.

Beograd, 18. marca. Tukaj se je pred nekaj dnevi vršila konferenca zastopnikov sladkornih tovarov. Ugotovilo se je, da bo preskrba s sladkorjem zadostna. Konferenca je sklenila, da se bo plačevala repa po 16 K, siadkor pa po 4 do 5 K. Te sklepe pa mora še vlada odobriti. V najbližjem času izide vladna naredba, s katero se ustanovi posebna devizna centrala pri finančnem ministru. V centralo bodo poklicani poleg zastopnikov trgovskega in finančnega ministristva tudi zastopniki trgovskih zbornic. Devizna centrala dobi od vlade potreben kredit za poslovanje.

PRIZNANJE PRVEMU JUGOSLOVANSKEMU UMETNIKU.

Beograd, 18. marca. Vlada je odobrila nakup Meštovičevega »Kosovskega domaćer« umetniku priznala kot odškodnino letno rento 36.000 frankov.

Poročila ljubljanskega dopisnega urada.

PETDESET LET BODO PLAČEVALI ODŠKODNINO.

LDU Ženeva, 17. marca. (ČTU) Glasom poročila »Echo de Paris« je Antanta Nemčiji dovolila 50letno dobo v poplačilo vojne odškodnine. Do leta 1922 mora Nemčija plačati 10 milijard. Glede drugih obveznosti, katere bi morala prevzeti tudi Avstrija, globo Antanta počakati, dokler ni popolnoma na jasnem o političnih, gospodarskih in finančnih odnosih med Nemško Avstrijo in Nemčijo.

POLICIJA.

LDU Budimpešta, 17. marca. (ČTU) Francoska komisija za premirje je zahtevala od ogrske vlade, da se strahuje posamezne liste, ki so se v zadnjem času na zelo sovražen način bavili z delovanjem Antante, oziroma da se odredi, da ti listi vsaj nekaj časa ne izhajajo.

RDEČA NEVARNOST?

LDU London, 17. marca. (ČTU) »Times« poroča iz Helsinkij: Moskova vlada je na zahtevo Trockega zaukazala rdečemu generalnemu štabu, da takoj napravi načrt za armado 150 tisoč mož, ki naj meseca aprila ali maja napadejo Nemčijo.

SEDAJ BO TUDI MACKENSEN OBTOŽEVAN.

LDU Beograd, 17. marca. (ČTU) »Neues Wiener Journal« poroča: Tukaj kroži vest, da bo vojni maršal Mackensen najbrže o Veliki noči izpuščen iz internacije. Mackensen je že dovršil svoje memoare. Te bodo prinesle interesantno stvarino kot dokaz za razprave v odgovornosti Nemčije.

ČIGAVA BO DONAVA?

LDU Praha, 18. marca. (ČTU) V vesti o paroplovstvu na Donavi se je vrnila pomota. Paroplovna proga sega iz Braile do Bajje na jugoslovansko-madžarski meji in ne od Bratislave do Braile.

VELIKE MANIFESTACIJE V SARAJEVU.

LDU Sarajevo, 18. marca. V sled vesti o neugodnem položaju našega spora z Italijo je prišlo tudi v Sarajevu do velikih manifestacij. Na posebnem zborovanju se je sklenila resolucija, ki zahteva, naj se takoj odpokliče naši delegati iz Pariza, ako se te vesti uresničujejo.

MINISTRSKI SVET O ZUNANJEM POLOŽAJU.

LDU Beograd, 18. marca. (JDU) Včeraj dopoldne se je vršil ministrski svet, ki mu poučen krogi prisostvujejo veliki važnosti. Ministrski svet se je predvsem posvetoval o vprašanju našega zunanjega položaja.

ADRESA.

LDU Beograd, 18. marca. (JDU) Vsi parlamentarni klubi so imeli danes posvetovanja o sestavi adrese Narodne predstavništva. Pričakuje se, da bo mogoče sestaviti enotno adresno vsega parlamenta.

ZA DRŽAVNE URADNIKE.

LDU Beograd, 18. marca. (JDU) Vlada se bavi z vprašanjem izenačenja plač vseh državnih uradnikov in nastavljenecv kraljevstva. Načrt je že izdelan in bo kmalu objavljen. Uradniki bodo razdeljeni v 11 plačilnih razredov in sicer tako, da bodo mogli vsi uradniki avtomatičnim putem doseči gotovo stopnjo. Maksimalne plače, ki jih mora doseči vsak državni nastavljenec znašajo: za uradnike z maturo 5000 dinarjev, za uradnike brez mature 3800 dinarjev. Poleg plače bodo dobivali uradniki še posebne aktivitetne doklade. Naredba stopi v veljavo bržkone dne 1. maja.

ŠKOFI V BEOGRADU.

LDU Zagreb, 18. marca. Zagrebški nadškof dr. Bauer je odnatoval s škofom dr. Premušem in križevaškim škofom - katoliškim škofom Narady v Beograd. Naškof in ostali škofje se žele spoznati z vodilnimi krogi v Beogradu ter se pokloniti tudi princu regentu Aleksandru.

DRAŽJI STUDIJI.

LDU Zagreb, 18. marca. Uradni list prinaša bansko naredbo, s katero so zvišane za 100 odstotkov vse izpitne in druge pristojbine zagrebškega vseučilišča.

POSVETOVANJA O ŽIGOSANIH BANKOVCIH.

LDU Dunaj, 18. marca. (DKU) Kakor javljajo listi, so se vršila v avstro-ogrski banki posvetovanja med zastopniki finančnega ministristva in zastopniki narodnostnih držav o pravnem vprašanju, nastalem vsled žigosanja bankovcev. Včeraj zvečer so se posvetovanja nadaljevala pod predsedstvom Schumperta.

Vremensko poročilo.

Vilna med mormem 300-2 Srednji značilni tlak 736 mm

Marec	Čas opazovanja.	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
17	2. pop.	734.9	5.4	sl. jgv.	oblačno
9. zv.	38.8	2.1	brezvetr.		sneg
18	7. zj.	737.1	1.3	sl. jgv.	

Padavina v 24 urah mm 4.2.
— Srednja večerška temperatura 3.9, normalna 4.0. — Vremenska napoved za jutri: Večinsko oblačno, hladno in vetrovno vreme.

Aprovizacija.

+ Stranke z izkaznicami B sprejmejo meso jutri v sredo od 7. do 9.

+ Kislo zelje za VIII. in IX. okraj. Stranke VIII. in IX. okraja prejmejo kislo zelje na zelena nakazila za krompir v petek, dne 21. t. m. pri Jakopiču na Mirju. Določeno je tale red: VIII. okraj popoldne od 2. do pol 4. IX. okraj od pol 4. do 5. Stranka dobi za vsako osebo 2 kg. kilogram stane 1 krono.

+ Krompir za IV. okraj. Stranke IV. okraja dobe krompir v četrtek, dne 20. t. m. in v petek, dne 21. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določeno je tale red: V četrtek dopoldne od 8. do 9. štev. 1 do 150, od 9. do 10. štev. 151 do 300, od 10. do 11. štev. 301 do 450, od 11. do 12. štev. 451 do 600, od 12. do 13. štev. 601 do 750, od 13. do 14. štev. 751 do 900. V petek, dne 21. t. m. dopoldne od 8. do 9. štev. 901 do 1050, od 9. do 10. štev. 1051 do 1200, od 10. do 11. štev. 1201 do 1350, od 11. do 12. štev. 1351 do 1500, od 12. do 13. štev. 1501 do 1650, od 13. do 14. štev. 1651 do 1800.

4. do 5. štev. 1851 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 5 kg krompirja, kilogram stane 80 vin.

+ Kislo zelje za V. okraj. Stranke V. okraja prejmejo kislo zelje na zelena nakazila za krompir v četrtek, dne 20. t. m. pri Jakopiču na Mirju. Določeno je tale red: dopoldne od 8. do 9. štev. 1 do 500, od 9. do 10. štev. 501 do 1000, od 10. do 11. štev. 1001 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 2 kg. kilogram stane 1 K.

+ Kislo zelje za VI. okraj. Stranke VI. okraja prejmejo kislo zelje na zelena nakazila za krompir v četrtek, dne 20. t. m. pri Jakopiču na Mirju. Določeno je tale red: popoldne od 2. do 3. štev. 1 do 400, od 3. do 4. štev. 401 do 800, od 4. do 5. štev. 801 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 2 kg. kilogram stane 1 K.

+ Kislo zelje za VII. okraj. Stranke VII. okraja prejmejo kislo zelje na zelena nakazila za krompir v petek, dne 21. t. m. pri Jakopiču na Mirju. Določeno je tale red: dopoldne od 8. do 9. štev. 1 do 350, od 9. do 10. štev. 351 do 700, od 10. do 11. štev. 701 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 2 kg. kilogram stane 1 K.

Fizol v kompenzaciji za sladkor prevzame Ziti zavod po svojih komisijonirjih. Kdor odda 20 kg fizola, prejme 1 kg sladkorja. Ziti zavod plača fizol po 2 K za kilogram, sladkor pa oddaja po 6 K za kg.

Poizvedbe.

Izgrabil se je možki čevlji iz Kraljevske ulice čez Emonske ceste na Mirje. Pošten najditelj naj ga blagovoli oddati proti nagradi na Mirju št. 6.

Izgrabilo se je novo modro gornte krilo od Bleiweisove ceste proti Marlinem trzu na Dunajsko cesto. Pošten najditelj naj odda proti nagradi na upravnistvo »Slov. Naroda«.

Kdo ve kaj? Kdo od vračajočih se ruskih vjetrov ve kaj o posestniku Jožetu Urbaniju iz Illove št. 20, ki je pisal zadnjičkrat 9. septembra 1914 od vojne pošte št. 48. Isti je odšel z prvo poljsko stojnico domobranskega pešpolka št. 27. Ljubljana, dne 15. avgusta 1914 v Galicijo. Podatki o njem se napašajo proti povrnitvi stroškov na naslov Milan Sterlekar, uradnik Mešne hranilnice Ljubljanske.

Ukraden je bila cela višnjeva ženska obleka, rjav ženski klobuk, dežnik in perilo. Vse to je odnesel neki rdeč majhen mož srednje starosti, ki je bil poslan v bolnico po to obleko. Svari se pred nakupom. Kdor bi kaj vedel o onem človeku, naj sporoči v naši upravi.

100 kron nagrade! Dne 20. januarja so bila v Kolzeju ukradena tri kolesa. Dve kolesi sta se že dobili v Dravljah, kdor pa je kupil ali mi da pravilno sled, da dobim še tretje kolo (tovarniška št. 102.881, znamke Diamant, z notranjo zavoro, zelenimi črtami na kolesnem robu, v torbici pod sedlom majhna steklenica gumljeve raztopiline in lepiro, črpalka (pumpa), pritrjena na okviru, na prednjem kolesu kilometrski kazalec z okoli 9900 km. levi pedal zarjavel), dobi 100 kron nagrade. Maurer, Kranjska hranilnica. Vozilek za invalida. Gospa, ki je pred nekaj dnevi izobraževala, kje bi se dobil vozilek za invalida, se prosi, naj se zglasi še enkrat v trgovini Gärtner v Ljubljani. Vozilek je zdaj za invalida na razpolago.

Izgrabila se je bela otroška boa okoli Zvezde. Pošten najditelj naj jo odda pri A. Babka, Kongresni trg 13. Kdo kaj ve? Alojz Hrovat iz Gornje vasi št. 13, okraj Rudolfovo, 29 let star, je odšel marca 1915. leta z 27. lir. - polkom proti Rusiji. — Od tčas se pogreša. — Kdor kaj ve, naj naznani sestri Mici Hrovat, Gotna vas 13, pošta Rudolfovo. Stroški se povrnejo.

Izgrabilna so bila zlata očala od Poljske ceste do poštnega ravnanstva. Pošten najditelj dobi nagrado. Oddajo naj se na Poljski cesti 5/1.

Izgrabila se je v petek zjutraj med 8. do 9. uro na poti od Trance čez Mestni trg, Lingerjevo ulico, Solski drevo-red, trg. Sv. Petra cesto do Ilirske ulice črna barunasta pomadurica z večjo svoto denarja in več ključki. Ker je oseba, ki je izgubila, revna služkinja in

denar ni bil njen, prosi se, da odda najditelj pomaduro proti nagradi v upravnistvo »Slov. Naroda« ali pa v Ilirski ulici 21/II. levo.

Svojega moža Josipa Babčiča išče njegova žena Josipina Babčič, bivačica v Zvonarski ulici št. 7 v Ljubljani, ki se je vrnila decembra meseca v Kranj. Kdor bi kaj vedel o njem, naj ji blagovoli sporoči.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar. Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Poslano.*

Iz Litije: Ni moja navada, da bi se spuščal z anonimnimi dopisniki osebnih napadov v polemiko, toda dolžan sem resnici na lubo in da bi naša širša javnost ne imela napačnih pojmov o splošno znani narodni zavednosti pravih Litičancov-domaćinov, da v ilustraciji razmer, z ozirom na dopis v »Jugoslaviji« z dne 4. marca navedem sledeče:

Razburjenja ni bilo nikjer v Litiji, kvečjemu da je dopisnik zamenjal pojme smešnosti z razburjenjem; dalje se malo čudno sliši ponujanje, da je dopisnikovo ime javnosti na razpolago, seveda le, ako bi mu kdo ne bi mogel dokazati resničnosti njegovih trditev — zakaj pa že sedaj, ko si je svoje stvari gotovo sigurno, nima poguma, priti z polnim imenom na dan?

Kar se pa tiče poziva na zavednost Litičancov, da ne silijo v gostilno in trgovino proslulega Nemca E., je pač krivo temu, da je vsak gost v njegovi gostilni vedno prijazno in poceni postrežen, medtem ko drugi »narodne gostilničarji« stoje na čudnem stališču, da so gostje radi njih tu in jih niti ne čujejo sprejeti na hrano, poleg tega pa točijo slabše vino dosti dražje kot E. Tako naj morajo vsi tisti, ki so navezani na gostilniško hrano — hočeš nočeš — posesti omenjene gostilne in pri današnjih razmerah pač nima, z malimi izjemami nobeden odveč denarja, da bi pil slabo in drago vino, medtem ko dobi lahko dobro vino mnogo ceneje. Kar se tiče trgovine, pa bodo ljudje vedno le tam kupovali, kjer dobe poceni dobro blago, pa naši bodo trgovci Kitalec ... Za slučaj samo navedem, da se je predznila neka narodna trgovina računatna za predmet, še celo v družbene namene kar celih 8 kron več, kakor bi se lahko drugje dobilo ...

Kadar bo stranka po naših narodnih gostilnah in trgovinah tako poceni, dobro in vpludno posežena, kot pri tujcih, bodo Litičanci pač sami znali, kje da si naj svoje potrebščine krijejo ...

Kar se tiče neukusnega napada na osebo G. Sp. bodi le omenjeno, da gre pač edino njemu zasluga, da društveno življenje v Litiji ni popolnoma zaspalo — litijska javnost kakor tudi Ribničani dobro vedo, kdo da je bil pri vseh narodnih prireditvah najboljši agilen: ako pa je slučajno kako taktično napako storil kdo in pa še ni? na ni treba Sokola diskreditirati in njeza kar izgnati iz Litije. Te moje nauke naj si »Litičanci« in tudi vsi, kojih se to tiče, dobro zapomnijo in le potem, ko bodo pri njih vse čisto, lahko apelirajo na zavednost nas Litičancov, ki pa sami bolje vemo, kaj je prav in kaj ni prav, kot pa ta anonimni dopisnik, ki hoče s svojimi neslanostmi zanesti samo nove prepire med nas, da bi se potem pač lažje ribarilo v kalnem ...

Hinko Lebinger mlajši.

Poslano.*

Dnevnik »Jugoslavija« je v zadnjem času pridobil več člankov iz Litije, v katerih se je napadalo tudi člana »Sokola«. V sled tega odobro Sokola Litija - Smartno smatra za potrebno, zavzeti stališče. — Če čuti dopisnik Jugoslavije za koristno, da napada tukajšnje zagrizene Nemce, nimamo nič proti temu. Odločno pa ugovarjamo napadom na naše člane, ker se čutimo dovolj močne, da bomo v svojih vrstah sami red napravili in ga vzdržali. Če bo potreba. Ako je pa neznan dopisnik član našega društva, ima dovolj prilike svoje želje uveljaviti, ne da bi bilo treba interne družbene stvari v javnost vlačiti.

Odbor telovadnega društva »Sokol« Litija - Smartno.

* Za vsebino teka episa je uredništvo odgovorno, kolikor določa zakon.

Fisalni stroj se kupi. Ponudbe pod »Stroj« na Anoncas eksp. 3043 A. Matelič, Ljubljana.

Učiteljska klavirja daje pouk. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 3211

Prvovrstni samostojni poslovođa se išče za veliko trgovino na deželi. Ponudbe na upravnistvo »Slov. Naroda«. 3185

Gobe suhe in lepe kupuje po najvišjih cenah trvdka Franc Dolenc, Kranj. 2703

Salonska oprava se prodaja. Naslov nove uprav. Slov. Nar. 3212

Kotilja, dobro ohranjena, na voljo pokrita, lahka, z dvema sedežema, se kupi. Tudi koleselj brez strehe. Ponudbe na upravnistvo »Slov. Naroda«. »Koleselj/3186«.

Med mudi po povolnosti cenit r. r. ka D. Eija i Motujevič, Zagreb. 3229

Izraščalni strojniki se sprejme pri tvrd. ki Stroj na tovarna Kurka & Wildt, na Polzeji pri Celju 3215

Proda se ceno krojaški stroj, malo rabljen, možni površnik in več druge obleke. Poizve se Kolzejska ulica št. 12, podprilic e Vile Reza. 3191

Lističe kofe se takoj kupijo. Ponudbe pod »Kofe« na I. Jugoslovanski svetovni in informacijski zavod Beviljak & Rožanc, Ljubljana, Frančevo nabrežje 5. 3213

Kandidata ali sollicitatorja išče notar Baš v Celju 3216

Kupi se hiša z vrtom v mestu ali bližini mesta. Ponudbo na uprav. Slov. Naroda pod »Mesto/3210«.

Za žarjara gre 18 letni fant vajen vsakega kmetkega dela in na žagi. Naslov pove upravnistvo Slovenskega Naroda. 3232

Vi po za mošče straje, ženske predpasnike črna, pasnike črna, moška obleka in mast se ugodno začenja za sladkor ev. prodaja v Gradišču št. 3, slaščičarna. 3290

Soba se odda dami v stalni javni ali zasebni službi. Naslov v upr. Slov. Naroda. 3214

2 hiši v Ljubljani z velikim vrtom se zamenjata za trgovsko hišo v mestu. Naslov pove upravnistvo »Slov. Naroda«. 3183

Mehlovana soba se odda samskemu gospodu najraje žel. uradniku. Naslov pove upravnistvo Slov. Naroda, 3192

Gumi za cepljenje tri se dobi pri tvrd. dki Franc Kenda, Novo mesto. Naročila se sprejema samo do 30. aprila 1919. 3188

Ženitna ponudba! Korespondence v vrhu žentive želite dve trgovski hčerki na deželi z vsiljimi uradniki ali trgovci od 28-40 let. Dopisni naj se pošljejo na upravnistvo Slov. Nar. pod »Žena in Vera/3210«.

Šuško šite vsled likvidacije večjega posredstva brezposelnih gozdar kot tak ali kot skladščar ali poslovođa pri večjem podjetju. Ponudbe na upravnistvo Slov. Naroda pod »Gozdar/3220«. 3220

Magistarska večja slov. in nemške stenografije, strojeopisja enostavnega knjigovodstva, želi premešiti na neodgovorno mesto. Ponudbe pod »Najraje za dežel/3221« na uprav. Slov. Nar. 3221

Šuško večjega uradnika pri okrajni hranilnici v Slov. Bistrici se odda takoj. Lastnoročno pisane prošnje, zahtevane pisma, dokazi o izv. letnih študijah o dohodnih službah, o starosti in družinskih razmerah na okrajno hranilnico v Slov. Bistrici do 25. marca t. l. 3222

Mehlovana soba ev. s prehrano se išče. Ponudbe pod »Mehlo uradnik/3233« na uprav. Slov. Nar. 3233

Gospodična, ki je absolvirala trgovski tečaj, išče primerne službe kot začelnica. Naslov pove upravnistvo »Slov. Naroda«. 3181

Kočni vozilek ohranjen se kupi. Pisemne ponudbe: Poštni predal št. 27, Ljubljana. 3231

Par konj, ca. 16 pesti pesti visoka, temno kostanjeve barve, 5 do 7 let stara, poblehna in dobra za vsako vožnjo, brez nank (hibe) se kupijo. Pisemne ponudbe: Poštni predal št. 27, Ljubljana. 3230

Konturistinja se išče z večletno praktičnim poslom, predvsem strojeopisja, slovenske in nemške stenografije ki obvlada poleg slovenskega in nemškega jezika vsaj nekoliko francosko ali pa laško. Dopisi pod »Japex/3187« na upravnistvo Slov. Naroda. 3187

Obvestilo.

(Pisane vaje)

Danes ob 8. uri zvečer plesna vaja v veliki dvorani »Narodnega doma« Pristop imajo dostojne plesalke in plesalci ter po njih poljske gostje. V četrtek, dne 20. t. m. ob 8. zve. istotam plesna vaja. Vabljeno so uradniki gđ. boljših rodbin, uradnice, častniki ter po njih vpejani gostje. Gđc, katere zabavajo k plesnim vajam v torek in petek, manjše k plesnim vajam v četrtek dostopa, radi tega, ker je vaja v četrtek prilagojena v prvi vrsti za obiskovalce nedeljskih večernih plesnih vaj.

3222

Ana Meden

Preminula je 17. marca ob poln 3. zjutraj, previdna s svetimi zakramenti za umirajočo. Drago pokojnico bomo v sredo, dne 19. marca ob 4. uri popoldne položili k večnemu počitku. Priporočamo jo v molitev.

Jurij Meden, soprog. Franja in Joža, sinova. Marija omož. Koroš in Milka, hčeri. Franja Lah, sestra. Vsi ostali sorodniki. 3178

Mimi Wigele

v starosti 23 let, previdna s zakramenti za umirajočo, v soboto, po kratki bolezni mirno v Gospodu zaspala. Pogreb se bo vršil v ponedeljek, dne 17. t. m.

Lahki potek, 16. marca 1919.

Furdo Wige

Oprava za eno sobo je sprodaj. Kje. pove uprav. St. Naroda. 3197

Jablana in brusnice, visokodekatne, zlatih vrst se oddajo v gostilni Lampert, Radevceva ulica 31, Ljubljana. 3107

Kužina strojno lepota, boljša vrsta, 60 do 70 kosov Anton Kremšar v St. Vidu nad Ljubljano. 3164

Knjigovodstva, prvovrstna moč iz boljših hiš, značajski strojepljiva se išče za takoj. Ponudbe lastnoročno na naslov Slavka Rus, Gosposka ul. 6, Ljubljana 3122

1500 jabučnih dreves, ima napredna Sedlarstvo družstvo v Smarči, podlažje Radomlje. Cena 4 K za boljšo vrsto, 3 K za slabše vrste. 3104

Eno ali dve meblovalni ali meblevalni vasi v sredini mesta išče trgovca (rodov Čeh) za sebe in svojo s. progo Plača po dogovoru. Cen. ponudbe pod „Čeh/322“ na upr. St. Nar. 2622

Pomika v strojepljiv. stenografiji in v slovenskem in nemškem jeziku želi mlada gospodična iz boljših hiš. Cenjen. ponudbe se prosijo pod „D o b e r p o u k“ poštno ležeče, Kresnice, Krnjakova. 3167

Srbski oficir išče lepo opravljeno, elegantno sobo, ako mogoče s predsobo ali salonom v boljši hiši v sredini mesta, event. v vil. ne preveč oddaljeni od centra mesta. Ponudba s prilož. naj se pošlje na „Samec št. 1307“ pošte restan. te Ljubljana. 3209

Kotlja (brek) uporabna tudi kot omni-bus, v dobrem stanju, se pocieni proda. Nadišje se proda skoraj nova omara za led (Eiskasten) s štirimi predali s pomikljivimi okovji, pripravna za gostilničarje, študičarje ali večje gospodstvo. Več otroških postelj z modrici, en večji brus s koritom in gonilom na noge, kakor tudi več različnih lestevskih in namiznih svetilk na petrolej. Vprašanja na upr. St. Naroda. 2653

Enonadstropna hiša

v Sočanju s solčno lego in 4 stanovanji s pritlikami se za 86.000 K proda. Hiša ima 2 vhoda in 2 hišni številki, stara 15 let, z opoko krita in ima v priličju dobro vpetljano barvarijo in keramično pečnico s potrebnimi stroji. K hiši spada zelenjadni vrt v obsegu 573 m². Pojasnila se zvejo Hotel Wania, Sočanja.

Kupujem suhe gobe in dobre vreče.

Prodajam kremo za čevlje v kovinskih dozah, pol doze po K 15. — cela doza po K 28. — za tucat. Čevlje z lesenimi in usnatimi podplatmi, tržne torbice itd. Izvrstno letosnje in lanske vrste in razno domače žganje

M. RANT, Kranj.

Modni salon za dame in gospode

V. Pfundner, Kranj (Gorenjsko)

se priporoča za izdelovanje najfinjših domačih oblač, bluz, kostumov, plaščev, kakor tudi najfinjših moških oblač, povrhnjov itd. Točna in hitra postrežba. Gena nika. 2582

Priporočam se za

SOBNO SLIKARSKA DELA

ob točni izvršitvi in zmernih cenah. — Sprejemam tudi naročila z dežele

Franz Ambroz, Ljubljana, Rimska cesta štov 11.

Dobra naložitev denarja!

Proda se (priljučna) trgovska hiša v zelo prometnem kraju v Ljubljani. Prevzeti bi moral kupec to hišo po preteku enega leta. Ozira se samo na resne reflektante. Naslov pove upravništvo „Slovenskega Naroda“. 3175

Naznanilo.

Štupnik & Lotrič naznanjata slavnemu občinstvu, da sta otvorila ključavničarsko obrt na Tržaški cesti št. 11. Izvrševala bosta vsa v tu stroko spadajoča dela kakor tudi popravila točno in solidno. Priporočata se slavnemu občinstvu. — Istotam se sprejme tudi vajenec.

Prodajalno čevljev v Celju v hiši Nar. doma

je otvorila mirenka „Čevljarska Zadruga“ t. č. Mozirje. Čevlji iz pravega usnja v vseh vrstah od delavskih do elegantnih. Trpežno ročno delo. Oglejte si osebno! 2697

Zaloga pohištva in tapet

ERNST ZELENKA,

oblastveno upraviščeno izvedeno

Šolska ulica 5 MARIBOR Gosposka ulica 26

priporoča svojo bogato zalogo najraznovrstnejšega pohištva: spalnih, jedilnih sob, kuhinjskih garnitur, divanov, otmov, žens. za modice itd. 2305

Največja izbira. Zmerno cene. Solidna postrežba

Baron Julij pl. Silbermann - Hochmutholm in Franči Rozičeva

poročena

Ljubljana, dne 16. marca 1919.

SEMEŃA

SEVER & KOMP. LJUBLJANA.

Modelnega mikra sprovajna tovarna, na Sečnem, plača po dogovoru. 3108

Ugostje št. 3, dobro ohranjena, se odda v delničarstvo ali 700. leva. Ogleda se od 1.—3. 200

Nagačni plet, nekaj stolov, klop, podobne, cvetice v lončkih in druge se proda Radevceva št. 1, R. nadst. 3145

Pozor! Angličino govoriti, pravilno pletati sati in brati se naučijo na željo tudi doma. Poizve se: Sp. Šiška, št. 256, II. nadst., vsak dan od 2 do 3 ure popoldan. 3130

Kompanjon za večjo tovarno za strojno strojno opeko na Spod. Štajerskem se išče. Strokovnjak ima nrednost. Naslov pove upravništvo Slov. Naroda. 291

Sveža jajca, perutnino vsake vrste, debelo, za kajanje, kakor tudi za pletje, ter sveža jajca za valjenje od lepe štajerske pasme, razpršilam. Zahteva te cenik! Rudolf Horvatič, pošta Križevci pri Ljubljani. 2969

Matematika, z odličnimi spretnostmi, dober matematik, ki vsled nomanjkanja denarnih sredstev ne more nadaljevati svojih študij, išče p. imer. ne službe. Ponudbe z navedbo navedbe se prosijo pod „Matematika/3098“ na upr. St. Naroda. 308

Stanovanje v sredini mesta, 2 sobi, svetla kuhinja in pritlik, ne, se zamenja za stanov. s 3—4 sobami in večjo kuhinjo ter pribitimi, v sredini mesta. Pismene ponudbe na trdnico Ivan Perdan v Ljubljani. 328

Ženitna ponudba! Poštena izobražena gospodična, v vselegi značaj, smežna slovenskega in nemškega jezika, in s nekaj tisoč kron premoženja, se želi v svrhu ženitve seznaniti z boljšim gospodom uradnikom ali poduradnikom, v starosti 35—45 let, plemenitega sosa in želi tudi nekoliko premoženja. Cenj. ponudbe naj se pošlijo na Ljubljano glavno pošto, pošto ležeče pod št. „P. L. državna služba 1382“. 3139

Enonadstropna hiša

v Sočanju s solčno lego in 4 stanovanji s pritlikami se za 86.000 K proda. Hiša ima 2 vhoda in 2 hišni številki, stara 15 let, z opoko krita in ima v priličju dobro vpetljano barvarijo in keramično pečnico s potrebnimi stroji. K hiši spada zelenjadni vrt v obsegu 573 m². Pojasnila se zvejo Hotel Wania, Sočanja.

Kupujem suhe gobe in dobre vreče.

Prodajam kremo za čevlje v kovinskih dozah, pol doze po K 15. — cela doza po K 28. — za tucat. Čevlje z lesenimi in usnatimi podplatmi, tržne torbice itd. Izvrstno letosnje in lanske vrste in razno domače žganje

M. RANT, Kranj.

Modni salon za dame in gospode

V. Pfundner, Kranj (Gorenjsko)

se priporoča za izdelovanje najfinjših domačih oblač, bluz, kostumov, plaščev, kakor tudi najfinjših moških oblač, povrhnjov itd. Točna in hitra postrežba. Gena nika. 2582

Priporočam se za

SOBNO SLIKARSKA DELA

ob točni izvršitvi in zmernih cenah. — Sprejemam tudi naročila z dežele

Franz Ambroz, Ljubljana, Rimska cesta štov 11.

Dobra naložitev denarja!

Proda se (priljučna) trgovska hiša v zelo prometnem kraju v Ljubljani. Prevzeti bi moral kupec to hišo po preteku enega leta. Ozira se samo na resne reflektante. Naslov pove upravništvo „Slovenskega Naroda“. 3175

Naznanilo.

Štupnik & Lotrič naznanjata slavnemu občinstvu, da sta otvorila ključavničarsko obrt na Tržaški cesti št. 11. Izvrševala bosta vsa v tu stroko spadajoča dela kakor tudi popravila točno in solidno. Priporočata se slavnemu občinstvu. — Istotam se sprejme tudi vajenec.

Prodajalno čevljev v Celju v hiši Nar. doma

je otvorila mirenka „Čevljarska Zadruga“ t. č. Mozirje. Čevlji iz pravega usnja v vseh vrstah od delavskih do elegantnih. Trpežno ročno delo. Oglejte si osebno! 2697

Zaloga pohištva in tapet

ERNST ZELENKA,

oblastveno upraviščeno izvedeno

Šolska ulica 5 MARIBOR Gosposka ulica 26

priporoča svojo bogato zalogo najraznovrstnejšega pohištva: spalnih, jedilnih sob, kuhinjskih garnitur, divanov, otmov, žens. za modice itd. 2305

Največja izbira. Zmerno cene. Solidna postrežba

Baron Julij pl. Silbermann - Hochmutholm in Franči Rozičeva

poročena

Ljubljana, dne 16. marca 1919.

SEMEŃA

SEVER & KOMP. LJUBLJANA.

Ključavničarska na stanice sprovajna tovarna, na Sečnem, plača po dogovoru. 3108

Ugostje št. 3, dobro ohranjena, se odda v delničarstvo ali 700. leva. Ogleda se od 1.—3. 200

Nagačni plet, nekaj stolov, klop, podobne, cvetice v lončkih in druge se proda Radevceva št. 1, R. nadst. 3145

Pozor! Angličino govoriti, pravilno pletati sati in brati se naučijo na željo tudi doma. Poizve se: Sp. Šiška, št. 256, II. nadst., vsak dan od 2 do 3 ure popoldan. 3130

Kompanjon za večjo tovarno za strojno strojno opeko na Spod. Štajerskem se išče. Strokovnjak ima nrednost. Naslov pove upravništvo Slov. Naroda. 291

Sveža jajca, perutnino vsake vrste, debelo, za kajanje, kakor tudi za pletje, ter sveža jajca za valjenje od lepe štajerske pasme, razpršilam. Zahteva te cenik! Rudolf Horvatič, pošta Križevci pri Ljubljani. 2969

Matematika, z odličnimi spretnostmi, dober matematik, ki vsled nomanjkanja denarnih sredstev ne more nadaljevati svojih študij, išče p. imer. ne službe. Ponudbe z navedbo navedbe se prosijo pod „Matematika/3098“ na upr. St. Naroda. 308

Stanovanje v sredini mesta, 2 sobi, svetla kuhinja in pritlik, ne, se zamenja za stanov. s 3—4 sobami in večjo kuhinjo ter pribitimi, v sredini mesta. Pismene ponudbe na trdnico Ivan Perdan v Ljubljani. 328

Ženitna ponudba! Poštena izobražena gospodična, v vselegi značaj, smežna slovenskega in nemškega jezika, in s nekaj tisoč kron premoženja, se želi v svrhu ženitve seznaniti z boljšim gospodom uradnikom ali poduradnikom, v starosti 35—45 let, plemenitega sosa in želi tudi nekoliko premoženja. Cenj. ponudbe naj se pošlijo na Ljubljano glavno pošto, pošto ležeče pod št. „P. L. državna služba 1382“. 3139

Enonadstropna hiša

v Sočanju s solčno lego in 4 stanovanji s pritlikami se za 86.000 K proda. Hiša ima 2 vhoda in 2 hišni številki, stara 15 let, z opoko krita in ima v priličju dobro vpetljano barvarijo in keramično pečnico s potrebnimi stroji. K hiši spada zelenjadni vrt v obsegu 573 m². Pojasnila se zvejo Hotel Wania, Sočanja.

Kupujem suhe gobe in dobre vreče.

Prodajam kremo za čevlje v kovinskih dozah, pol doze po K 15. — cela doza po K 28. — za tucat. Čevlje z lesenimi in usnatimi podplatmi, tržne torbice itd. Izvrstno letosnje in lanske vrste in razno domače žganje

M. RANT, Kranj.

Modni salon za dame in gospode

V. Pfundner, Kranj (Gorenjsko)

se priporoča za izdelovanje najfinjših domačih oblač, bluz, kostumov, plaščev, kakor tudi najfinjših moških oblač, povrhnjov itd. Točna in hitra postrežba. Gena nika. 2582

Priporočam se za

SOBNO SLIKARSKA DELA

ob točni izvršitvi in zmernih cenah. — Sprejemam tudi naročila z dežele

Franz Ambroz, Ljubljana, Rimska cesta štov 11.

Dobra naložitev denarja!

Proda se (priljučna) trgovska hiša v zelo prometnem kraju v Ljubljani. Prevzeti bi moral kupec to hišo po preteku enega leta. Ozira se samo na resne reflektante. Naslov pove upravništvo „Slovenskega Naroda“. 3175

Naznanilo.

Štupnik & Lotrič naznanjata slavnemu občinstvu, da sta otvorila ključavničarsko obrt na Tržaški cesti št. 11. Izvrševala bosta vsa v tu stroko spadajoča dela kakor tudi popravila točno in solidno. Priporočata se slavnemu občinstvu. — Istotam se sprejme tudi vajenec.

Prodajalno čevljev v Celju v hiši Nar. doma

je otvorila mirenka „Čevljarska Zadruga“ t. č. Mozirje. Čevlji iz pravega usnja v vseh vrstah od delavskih do elegantnih. Trpežno ročno delo. Oglejte si osebno! 2697

Zaloga pohištva in tapet

ERNST ZELENKA,

oblastveno upraviščeno izvedeno

Šolska ulica 5 MARIBOR Gosposka ulica 26

priporoča svojo bogato zalogo najraznovrstnejšega pohištva: spalnih, jedilnih sob, kuhinjskih garnitur, divanov, otmov, žens. za modice itd. 2305

Največja izbira. Zmerno cene. Solidna postrežba

Baron Julij pl. Silbermann - Hochmutholm in Franči Rozičeva

poročena

Ljubljana, dne 16. marca 1919.

SEMEŃA

SEVER & KOMP. LJUBLJANA.

Ključavničarska na stanice sprovajna tovarna, na Sečnem, plača po dogovoru. 3108

Ugostje št. 3, dobro ohranjena, se odda v delničarstvo ali 700. leva. Ogleda se od 1.—3. 200

Nagačni plet, nekaj stolov, klop, podobne, cvetice v lončkih in druge se proda Radevceva št. 1, R. nadst. 3145

Pozor! Angličino govoriti, pravilno pletati sati in brati se naučijo na željo tudi doma. Poizve se: Sp. Šiška, št. 256, II. nadst., vsak dan od 2 do 3 ure popoldan. 3130

Kompanjon za večjo tovarno za strojno strojno opeko na Spod. Štajerskem se išče. Strokovnjak ima nrednost. Naslov pove upravništvo Slov. Naroda. 291

Sveža jajca, perutnino vsake vrste, debelo, za kajanje, kakor tudi za pletje, ter sveža jajca za valjenje od lepe štajerske pasme, razpršilam. Zahteva te cenik! Rudolf Horvatič, pošta Križevci pri Ljubljani. 2969

Matematika, z odličnimi spretnostmi, dober matematik, ki vsled nomanjkanja denarnih sredstev ne more nadaljevati svojih študij, išče p. imer. ne službe. Ponudbe z navedbo navedbe se prosijo pod „Matematika/3098“ na upr. St. Naroda. 308

Stanovanje v sredini mesta, 2 sobi, svetla kuhinja in pritlik, ne, se zamenja za stanov. s 3—4 sobami in večjo kuhinjo ter pribitimi, v sredini mesta. Pismene ponudbe na trdnico Ivan Perdan v Ljubljani. 328

Ženitna ponudba! Poštena izobražena gospodična, v vselegi značaj, smežna slovenskega in nemškega jezika, in s nekaj tisoč kron premoženja, se želi v svrhu ženitve seznaniti z boljšim gospodom uradnikom ali poduradnikom, v starosti 35—45 let, plemenitega sosa in želi tudi nekoliko premoženja. Cenj. ponudbe naj se pošlijo na Ljubljano glavno pošto, pošto ležeče pod št. „P. L. državna služba 1382“. 3139

Enonadstropna hiša

v Sočanju s solčno lego in 4 stanovanji s pritlikami se za 86.000 K proda. Hiša ima 2 vhoda in 2 hišni številki, stara 15 let, z opoko krita in ima v priličju dobro vpetljano barvarijo in keramično pečnico s potrebnimi stroji. K hiši spada zelenjadni vrt v obsegu 573 m². Pojasnila se zvejo Hotel Wania, Sočanja.

Kupujem suhe gobe in dobre vreče.

Prodajam kremo za čevlje v kovinskih dozah, pol doze po K 15. — cela doza po K 28. — za tucat. Čevlje z lesenimi in usnatimi podplatmi, tržne torbice itd. Izvrstno letosnje in lanske vrste in razno domače žganje

M. RANT, Kranj.

Modni salon za dame in gospode

V. Pfundner, Kranj (Gorenjsko)

se priporoča za izdelovanje najfinjših domačih oblač, bluz, kostumov, plaščev, kakor tudi najfinjših moških oblač, povrhnjov itd. Točna in hitra postrežba. Gena nika. 2582

Priporočam se za

SOBNO SLIKARSKA DELA

ob točni izvršitvi in zmernih cenah. — Sprejemam tudi naročila z dežele

Franz Ambroz, Ljubljana, Rimska cesta štov 11.

Dobra naložitev denarja!

Proda se (priljučna) trgovska hiša v zelo prometnem kraju v Ljubljani. Prevzeti bi moral kupec to hišo po preteku enega leta. Ozira se samo na resne reflektante. Naslov pove upravništvo „Slovenskega Naroda“. 3175

Naznanilo.

Štupnik & Lotrič naznanjata slavnemu občinstvu, da sta otvorila ključavničarsko obrt na Tržaški cesti št. 11. Izvrševala bosta vsa v tu stroko spadajoča dela kakor tudi popravila točno in solidno. Priporočata se slavnemu občinstvu. — Istotam se sprejme tudi vajenec.

Prodajalno čevljev v Celju v hiši Nar. doma

je otvorila mirenka „Čevljarska Zadruga“ t. č. Mozirje. Čevlji iz pravega usnja v vseh vrstah od delavskih do elegantnih. Trpežno ročno delo. Oglejte si osebno! 2697

Zaloga pohištva in tapet

ERNST ZELENKA,

oblastveno upraviščeno izvedeno

Šolska ulica 5 MARIBOR Gosposka ulica 26

priporoča svojo bogato zalogo najraznovrstnejšega pohištva: spalnih, jedilnih sob, kuhinjskih garnitur, divanov, otmov, žens. za modice itd. 2305

Največja izbira. Zmerno cene. Solidna postrežba

Baron Julij pl. Silbermann - Hochmutholm in Franči Rozičeva

poročena

Ljubljana, dne 16. marca 1919.

SEMEŃA

SEVER & KOMP. LJUBLJANA.

Ključavničarska na stanice sprovajna tovarna, na Sečnem, plača po dogovoru. 3108

Ugostje št. 3, dobro ohranjena, se odda v delničarstvo ali 700. leva. Ogleda se od 1.—3. 200

Nagačni plet, nekaj stolov, klop, podobne, cvetice v lončkih in druge se proda Radevceva št. 1, R. nadst. 3145

Pozor! Angličino govoriti, pravilno pletati sati in brati se naučijo na željo tudi doma. Poizve se: Sp. Šiška, št. 256, II. nadst., vsak dan od 2 do 3 ure popoldan. 3130

Kompanjon za večjo tovarno za strojno strojno opeko na Spod. Štajerskem se išče. Strokovnjak ima nrednost. Naslov pove upravništvo Slov. Naroda. 291

Sveža jajca, perutnino vsake vrste, debelo, za kajanje, kakor tudi za pletje, ter sveža jajca za valjenje od lepe štajerske pasme, razpršilam. Zahteva te cenik! Rudolf Horvatič, pošta Križevci pri Ljubljani. 2969

Matematika, z odličnimi spretnostmi, dober matematik, ki vsled nomanjkanja

Svedske kapljice svetovalne pehanele Njoh-
bavni organi i svim bolestinama teladna. Usled njihove
djelatnosti i ugodnog nagorkog teka jesu vec vise od otostine
godina najobjubijene djeticko domace sredstvo. Podrazuje tek,
jaca zeludac, pospešuju probavu, ublažuje grčeve, razredjuju so-
kove i uredjuju stolicu. Odstranjuju mučninu, podražaj na o-
vraćanje, žgaravica i ostale teladne tegobe. 1664
Prave sa samo sa „Salvator“ markom.
S. MITTELHACH, „Salvator“ lekarna i drogerija Zagreb, Jelačićev trg 2.

Trgovska agentura in komisijska trgovina s sedežom
v Ljubljani, vsopovod najbolje vpeljana, prevzema

zastopstva,

v komisijo ali na lasten račun, zaloge prvovrstnih trvdz za živilske, gospodar-
stvene kakor tudi vse druge stroke. Cenjene ponudbe pod „Na celo Jugosla-
vijo“ na anončno ekspedicijo Al. Matelič, Ljubljana. 2876

Obrestujoča se hiša

V LJUBLJANI, skoro nova

se zamenja za posestvo, vilo, graščino v vrednosti od 200 do
300 tisoč kron. Cenjene ponudbe na Anončno ekspedicijo Al.
Matelič, Ljubljana, Kongresni trg 3, I. nadstr. 3179

Čemu za pomlad nove obleke

ako se s prebarvanjem starih in kemičnim čiščenjem zamazanih doseže isto.
Najmodernejše barve, prihranek denarja.
Mitra in točna izvršitev.

Prva in največja jugosl. tovarna za barvanje, kemično čiščenje, pranje in svetlo-likanje perila
JOS. REICH, Tovarna: Poljanski nasip št. 4.
Podružnica: Selburgova ul. 4.
Poštna naročila se točno izvršujejo.

Specijalna trgovina ur, zlatnine in briljantov

F. Čuden Sin
nasproti glavne pošte v Ljubljani.

Pozor, trgovci in preprodajalci!

Nudim po maksimalni ceni tudi sledeče blago: poper celi in smeti, kumeno
ogrsko in levantinsko, toaletno milo inozemskih tvornic, pravo kolinsko cikorijo,
kakao, jako dober, kremo za čevlje, cigaretno stročnice, riž, kašo, kocke za juho
in guljaž Mirodije (drogve) odprte in v kartonih po 130 zavojčkov, eau de Co-
logue, prave francoske pudre, pravi orig. ruski čaj „Royal“, odprto in v zavojčkih.
— Nadalje moje proizvode „Milka“ n. pr.: kava s sladkorjem „Milka“, lužina za
pranje perila „Milka“, vaniljni sladkor „Milka“, prašek za pecivo „Milka“, toa-
letno milo „Milka“ in ostalo špecerijsko-kolonijalno blago. — Priporočamo oso-
bito svojim stalnim naročnikom požuriti se, dokler traja zaloga. Pozor! Milo za
perilo paketi 5 kg franco vsak kraj Jugoslavije 22 K.

Gjorgje Vučković tvornica proizvoda „Milka“ Zagreb, Nikoličeva ul. 9.

Jedilni krompir

metrski cent po 65 K

na brzojavno naročbo meni in nakazilo
denarja na Gradjansko štediono Daruvar,
izrobljivo z duplikatom tovarnega lista.

Nudim tudi druga živila. 3172

V. Stefanović, Daruvar

ZAHVALA.

Starost in bolezen sta me prisilili, da se moram posloviti
od sl. p. n. občinstva in od obrtniških krogov kot plesarski
mojster ter oddati svojo znano plesarsko obrt mladi moči.
Ob tej priliki se najtopeje zahvaljujem sl. p. n. občin-
stvu za obilna naročila in izkazano mi naklonjenost ter prosim,
da sl. občinstvo izkazuje tudi mojemu nasledniku isto podporo
in naklonjenost, kakor sem bil jaz vedno in povsod deležen.
Z odličnim spoštovanjem udani

TOMO BRICELJ.

NAZNANILO.

P. n. slav. občinstvu naznanjam, da sem prevzel od
svojega očeta Toma Bricelja staroznano plesarsko obrt
v Ljubljani, Dunajska cesta št. 16.
Priporočam se sl. p. n. občinstvu za mnogobrojna naro-
čila in podporo ter zagotavljam, da bom skušal s vsami močmi
kar najbolj in najtočneje vsem ustreči svojim naročnikom in
odjemalcem

S spoštovanjem se priporočam

IVAN BRICELJ,

stvari in plesni plesar in Rž,
Ljubljana, Dunajska c. 16.

MODNI SALOM

Damski svetilni klobuki in čuče
v veliki izbiri. Čeno zmerna. 2585

Riska i. i. Rozi Fablič Riska i. i.

Modni salon
STUCHLY - MASCHKE
Ljubljana
židovska ul. 2. Ovarski trg 1.
Priporočam veliko izbiro
svetilnih klobukov in čuče.
Popravila se sprejemajo
po zmeri
cen.

TOVARNA ZAMAŠKOV
JELAČIN & KO LJUBLJANA
NAJSOLIDNEJŠA IN NAJCENEJŠA POSTREŽBA!
ELEKTRIČNI OBRAT. DIREKTNI UVOZ PROBKOVINE
IZ ŠPANIJE IN PORTUGALSKE. ZAHTEVAJTE VZORCE!

Čevlji tovarne

Peter Kozina & Ko.
iz najljepšega čevra, boks in lakovega usnja s vsaj enim
podplat iz debele in elastične gume.

trpežni zimski iz fine teletine z gumijastimi podplati po
K 85— za moške, K 73— za ženske
v zalogi Ljubljana Breg.

Vabilo na občni zbor

Deln. stavbinske družbe „UNION“
v Ljubljani,

ki se bo vrtil dne 3. aprila 1919 ob 4. uri popoldne v
„Rožni sobi“ hotela „UNION“.

SPOROČ:

1. Poročilo upravnega sveta o poslovanju in bilanci za 1. 1918.
2. Poročilo nadzorstvenega sveta.
3. Dovolitev nagrade članom upravnega oz. nadzorstvenega sveta.
4. Volitev petih članov nadzorstva.
5. Prememba § 3 družbenih pravil.
6. Eventualni predlogi delničarjev, ki se pa morajo vsaj osem dni prej na-
znatiti predsedništvu, da pridejo na dnevni red:
7. NB. Delničarji, ki hočejo izvrševati svojo volilno pravico, morajo pet dni
pred obnim zborom položiti delnice v pisarni hotela „Union“, Miklošičeva cesta,
od 11. do 12. ure dopoldne 3201

Drogerija J. C. Kotar
Ljubljana
Wolfsova ul. 3. Fotomanufaktura

**Pile
žage
orodje**

za vse vrste v najboljši kakovosti
priporočam

Odon Koutny,

specijalna trgovina jeklenic
in tehničnih potrebščin,
Ljubljana, Kaledvorska ul. 37.

Najpopolnejši, neprekosljiv produkt
je mlo z znamko
„SRNA“
ig. Fock, tvornica mila in sode, Kranj.

Smrekovo čreslo

za usnarje ima za oddati, ALOJZIJ GORICAR,
Mozirje. 3072

Več vagonov prešanega sena

ima na prodaj trvdka

Hrvat & Ko., Ljubljana, Rožna dol. 233.

! SVETLA !

Baterije žarnice, elektrotehnični predmeti, (izdelek svetovne slovenske
tvornice). Generalna reprezentanca za en gros v kraljestvu SHS

JANKO POGACAR, ZAGREB,

Začasno Ljubljana, Ilirska ulica št. 29/1. 1882

Kolonijalno in špecerijsko blago, živila

kupuje eventualno proti kompenzacijskemu blagu

Kolonial-Import Gesellschaft m. b. H. Gradec (Graz).
(Nemška Avstrija).

Prosimo kolikor mogoče podrobno navedbo zaželenega kompen-
zacijskega blaga s cenami in kompenzacijskimi modalitetami.

Vodja rudarskega podjetja,

absolvent rudarske šole, z mnogoletno prakso, več slovenskega, nemškega in
deloma hrvatskega jezika,

želi premembe mesta.

Cenjene ponudbe pod „Premog in ruda“ na „Anončno ekspedicijo Al.
Matelič, Ljubljana, Kongresni trg 3, I. nadstr. 2774

3178

Samostojen trgovec

iz po Italijanih okupiranega ozemlja, več več jezikov, dobro vpe-
ljan potnik v špecerijski, kolonijalni stroki, deželnih pridelkih, vinu
in žganju s popolno trgovsko izobrazbo išče mesta kot

vodja oz. potnik ali zastopnik

večje trgovine. Vstopi tudi kot t'hi služabnik v svrhu povečanja
podjetja. Cenjene ponudbe pod „Napredek“ na Anončno eks-
pedicijo Al. Matelič, Ljubljana, Kongresni trg 3, I. nadstr.

Pisalni stroji zopet na razpolago!

Orania, Stoewer record, Ideal R, Erica, Kanzler.

FRANC BAR

LJUBLJANA, Frančevo nabrežje št. 5.

Prvovrstni barvni trakovi, predvojni ogljen papir, voščeni papir,
barva za ciklostile itd. 3117

Popravi pisalnih in računskih strojev
ter kontrolnih blagaja vseh sistemov.

Na mnogobrojna pisarna kakor tudi ustmena vpra-
šanja novoljajem si tem potom vsem interesantom naznaniti,
kaj imam vedno v zalogi:

pohištvo, mehki les, barvano,

omare, postelje, mize, stole, obešala za obleko umivalnike, kuhinjske
opreme, žimnice (federmadraci, dratmadraci), pisalne mize v
večjem številu, nadalje imam vedno veliko zalogo

tudi pohištva iz trdega lesa.

Priporočam se 2674

trgovina pohištva

Vido Bratovž

Ljubljana. (Kolizej). Ljubljana.

KUPUJEVA

gozdove (jelevo, smrekovo, bukov, hrastovo) zrele za posekanje,
toda samo v večjih kompleksih, ki niso preveč oddaljeni od
železnice i. s. cele drvine množine ali pa po kubičnem metru

IN

gotovo razan les (jelov, smrekov, tisov itd.) v raznih velikostih, ravno tako tudi tezan les za stavbe.
Natančne, podrobne in obširno popisane ponudbe z navedbo cene prosimo na:

Braća Janeković, trgovina z drvi, Zagreb, Kukovičeva ul. 3.